

TOLNA MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

SZEKSZÁRDI JÁRÁSI HIVATALA

Iktatószám: TO-04G/80/00056-196/2018

Ügyintéző: Szabó Réka

Telefon: 06-74/501-940

Tárgy: „Madocsa-homok, kavics” elnevezésű területen
tervezett bányászati tevékenység megkezdése,
bányatelek létesítése - környezetvédelmi
engedély

Melléklet: 1.sz. melléklet: Óshonos fa- és cserjefajok

HATÁROZAT

1.0 Engedélyes megnevezése, azonosítók:

1.1 Engedélyes megnevezése: BET-BAU Építőipari és Kereskedelmi Kft.
(a továbbiakban: Engedélyes)

1.2 Engedélyes székhelye: 7100 Szekszárd, Keselyűsi út 120.

1.3 KSH azonosító: 12407930-2361-113-17

1.4 Környezetvédelmi Ügyfél Jel (KÜJ): 103 562 986

1.5 Telephelye, amelyre az engedély vonatkozik:

Környezetvédelmi Területi Jel (KTJ): 102 716 934

Megnevezés: „Madocsa-homok, kavics” védnevű homok és kavicsbánya

EOV koordináták (súlyponti): X: 149831 Y: 643981

A tervezett bányatelek területe: 138 ha 9932 m²

A bányatelek tervezett fedőlapja: + 94,0 mBf

A bányatelek tervezett alaplappja: + 68,0 mBf

Sarokpont száma	EOV	
	Y	X
1.	646 019	150 287
2.	645 920	149 760
3.	645 330	148 930
4.	644 522	149 606
5.	644 934	150 454

AGRÁRÜGYI ÉS KÖRNYEZETVÉDELMI FŐOSZTÁLY
KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI OSZTÁLY

7100 Szekszárd, Szentgáli Gyula u. 2. Telefon: (36 74) 501 940 E-mail: kornyeztvedelem@tolna.gov.hu
Honlap: www.kormanyhivatal.hu

2.0 Az engedélyezett tevékenység:

2.1 Engedélyes részére 2.2 pontban foglalt feltételekkel

környezetvédelmi engedélyt adok

az 1.5 pontban szereplő telephelyen bányatelek létesítésére, bányászati tevékenység megkezdésére, ill. bánya üzemeltetésére.

2.2 A bányatelek létesítésének, bányászati tevékenység megkezdésének, ill. bánya üzemeltetésének feltételei:

2.2.1 A kitermelt ásványvagyon telephelyről történő kiszállítása (vizi úton történő kiszállítás) a *környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról* szóló 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet (továbbiakban: Khvr.) 3. számú melléklete alapján előzetes vizsgálathoz kötött, melyet az Engedélyesnek a tevékenység megkezdése előtt a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságnál le kell folytatnia. Az 1.5. pontban szereplő telephelyen a bányászati tevékenység csak a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság előzetes vizsgálatot lezáró, jelentős hatásokat és kizáró körülményt nem megállapító jogerős határozatának, vagy jelentős környezeti hatás feltételezése esetén az előzetes vizsgálatot követő környezeti hatásvizsgálati eljárást lezáró jogerős környezetvédelmi engedélyének birtokában kezdhető meg.

2.2.2 2.2.1 pontban előírt feltételre tekintettel, a tervezett kikötő pontos helyének ismeretében a szállítószalag végleges nyomvonalára, kialakítására és üzemeltetésére vonatkozó hatásokat a kikötő hatásait vizsgáló eljárás részeként felülvizsgálni szükséges.

2.2.3 A településrendezési tervekkel való összhangot a Khvr. 10. § (4) bekezdés a) pontja alapján a Khvr. 5. § (2) bekezdése cb) pontjának megfelelően a létesítési, építési engedély kiadására jogosult hatóság döntéséig meg kell teremteni.

2.2.4 Az ásványvagyon kitermelésének végleges ütemezését – összhangban a bányahatóság által jóváhagyott kitermelési Műszaki Üzemi Tervvel – a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság részére az Engedélyesnek meg kell küldenie a tényleges bányászati tevékenység megkezdése előtt.

3.0 Az engedélyezett tevékenységre vonatkozó általános adatok

3.1 A létesítmény elhelyezkedése:

A terület Madocsa község területén, attól K-i irányban mezőgazdasági területeken helyezkedik el, a település belterülete és a Duna folyó közötti korábbi árterületen. A tervezett kitermelési területek és azok közvetlen környezete sík, ártéri területek, melyek jellemzően mezőgazdasági szántó művelésűek.

A vizsgált terület topográfiai szempontból a hazánk DK-i részét magába foglaló Alföld nagytáján és azon belül a Duna-menti síkság középtáján, Kalocsai-Sárcsőz kistájon helyezkedik el. A kistáj Bács-Kiskun és Tolna megyében helyezkedik el, területe 992 km².

A tevékenység volumene:

A haszonanyag maximális, tervezett éves termelési mennyisége 1.000 000 t/év. 365 nappal számolva ez 2750 t/nap kitermelési volument jelent.

A Bányafelügyelet által jóváhagyott kutatási zárójelentésben szerepeltetett ásványvagyongazdálkodási adatok alapján a tervezett bányatelek ásványvagyona a következők szerint alakul:

Ásványi nyersanyag (kavicsos homok) földtani vagyon: 26.102.923 m³

A bánya működésének várható időtartama, a kapacitáskihasználás tervezett időbeli megoszlása:

A tervezett bányatelek területén a kitermelést – a környezetvédelmi engedélyezési eljárás lezárását követően – jogerős környezetvédelmi engedély birtokában, illetve a módosított kitermelési műszaki üzemi terv jóváhagyását követően kerül megkezdésre.

A kitermelhető ásványvagyongazdálkodási mennyiséget, valamint a tervezett 1.000.000 t éves termelési volument alapul véve a bánya működésének várható időtartama:

A tervezett 1.000.000 t/év mennyiség 1,6 t/m³-errel számolva 625 000 m³ ásványvagyongazdálkodási kitermelését jelenti éves szinten. A földtani vagyon és a kitermelés mennyiségéből adódóan a bánya számolt működési időtartama közel 42 év.

3.2 A bányaművelési technológia leírása

A területen a tervezett jóvesztés módja felszíni típusú külfejtés száraz illetve víz alóli kotrással. A bányában a munkákat a következő munkagépekkel tervezik elvégezni:

Megnevezés	db	Típus	Fogyasztás gázolaj l/h	Napi üzemóra	Munkafázis
Forgóvázaskanalas kotrógép	1	Caterpillar 330 CL	22	16	előkészítés
Homlokrakodó	1	Caterpillar 950 F	12	16	előkészítés
Tehergépjármű	2	Man	10	16	előkészítés
Úszókotró	1	MHOR Villanymotoros	-	16	kitermelés
Homlokrakodó	1	Caterpillar 950 F	12	16	rakodás
Tehergépjármű	2*	-	10	16	szállítás

* telephelyen belül, jellemzően 25 t rak képességű tehergépjárművek

- Humusz mentés: A humuszréteget a műveléssel párhuzamos irányban kanalas rakodógéppel távolítják el. A letakarított humusz kijelölt depóniákban kerül elhelyezésre, melyek magassága a 2 m-t nem haladja meg. A humuszdepóniákban ideiglenesen tárolt anyagot a műveléssel párhuzamosan használják fel a tájrendezési tevékenységekhez (partrendezés során és a visszatöltött területek humuszterítésére).
- A fedőanyag letakarítás: Caterpillar 330 CL típusú markolóval végzik, az elszállítás tehergépkocsival történik. A fedőanyagot a talajtól elkülönítetten a kialakuló bányató határrézsűje mentén töltik vissza a kitermeléssel párhuzamosan. A letakarított fedőanyag fenti módon fel nem használt része így a keletkező bányatóba folyamatosan visszatöltésre kerül, terepszint feletti meddőhányót nem alakítanak ki.

- A haszonanyag kitermelés: Megvalósítása több módon tervezett. A 4-6 méter mélységből a homokos kavicsot részben *talajvízszint felett* a termelés kezdeti fázisában, a megfelelő mélységű és kiterjedésű bányató kialakulásáig Caterpillar 330 CL típusú forgóvázás, csuklókaros, kanalas kotrógép termeli ki. A terület előkészítése éves szinten maximálisan *1 hónapot* vesz igénybe.

A megfelelő mélységű és kiterjedésű bányató kialakulása után a nagy vastagságú nyersanyag talajvíz alóli kitermelése úszó kotróval tervezett (pl.: MOHR gyártmányú, villamos meghajtású). A kitermelt homokos kavicsot villamos meghajtású szállítószalagokkal szállítják a partra.

A kitermelt nyers homokos kavicsot szállítószalagokkal a kitermelési hely közelében lévő a készlet depókra szállítják. A deponálás is a bányatelken belül történik, közel a kitermeléshez.

- A haszonanyag bányatelken belüli szállítása: Korszerű Scania-M-113 és MAN típusú tehergépkocsikkal tervezik.

A bányászati tevékenység munkafázisai:

Letakarítás, új munkaterület előkészítése > A haszonanyag kitermelése, jövesztés → Ásványvagyon feldolgozása > Deponálás > Tájrendezés, tájépítés

A kitermelt ásványi nyersanyag kiszállítása vízi úton fog megvalósulni, mely külön eljárás tárgya lesz, a közúton történő szállítás elvetésre került. A szállítószalag végleges kialakítása és környezeti hatásainak vizsgálata szintén a kikötő engedélyezési eljárásának részét fogja képezni, mivel az csak a kikötővel együtt vizsgálható, mert nyomvonala a kikötő létesítési helyének függvénye.

3.3 Letakarítás, új munkaterület előkészítése

A haszonanyagként számba vett kavicsos-homokos összlet fedőjét egyrészt a termőtalaj képviseli, amely területi átlagvastagsága 0,3 m.

A talajtakaró eltávolítása után kezdődhet el a produktív rétegösszlet kitermelése.

A fedő letakarítása még a 4-6 m között jelentkező talajvízszint felett, száraz körülmények között lehetséges. A kőzetek gépi erővel könnyen jöveszthetők, ezért a fedőrétegek letakarítását kotrógéppel végzik.

A letakarítás két lépcsőben történik:

1. először a felső kb. 30 cm átlagvastagságú humuszréteg,
2. majd a nyersanyag feletti kőzetlisztes/agyagos homokréteg kerül letakarításra.

A kitermelésre tervezett homokos kavicsstelepet fedő, átlagosan 0,3 m vastagságú humuszos talajréteget a letakarítási munkafázis során, a műveléssel párhuzamos irányban kanalas rakodó géppel távolítják el. Ezt követően a humusz bányatelken belül, max 2 m magasságú, ideiglenes humuszdepókban kerül elhelyezésre. Az így deponált humuszos képződmény a termelés során zajvédőtöltésként funkcionál, mely csökkenti a környezet zajterhelését, valamint kizárja a külvizeket a művelés által igénybevett területéről, egyben nagyobb esőzések alkalmával a víz nem hordja el a letakarított nyersanyagot. A depóniák 40-45°-os rézsűszögű oldalakkal kerül kialakításra.

A letermelt humuszos fedőréteget rakodógép és szállító tehergépjármű(vek) igénybevételével a bányatelken belül deponálják, melynek időszakos gyomtalanításáról gondoskodnak. A deponált humusz a bánya a műszaki rekultivációja során felhasználásra kerül, a fennmaradó rézsúk és felületek borítására. Pontos felhasználási mód a növény – és talajvédelmi hatóság által a későbbiekben kiadott engedélynek megfelelően kerül meghatározásra.

A fedőanyag takarítását Caterpillar 330 CL típusú markolóval végzik. Az elszállítás tehergépkocsival történik. A fedőanyagot a talajtól elkülönítetten, a kialakuló bányató rézsústabilizálásához, visszatöltésre, illetve a csapadékvízet is távol tartó biztonsági védőtöltés (0,8-1,0 m magasságú) építéséhez használják fel. A letakarított fedőanyag fenti módon fel nem használt, humuszmentes része a keletkező bányatóba folyamatosan visszatöltésre kerül.

Az előkészítési munka az éves kitermelési időszakot vizsgálva maximálisan 1-1 hónapot vesz igénybe.

A közel 139 ha nagyságú bányatelek területén az előzőekben ismertetett 42 év termelési idővel számolva évenként max. 3,328 ha nagyságú terület előkészítése szükséges. A területen az előkészítés során így 9 985 m³ humusz és 66 563 m³ meddő anyag – 2 m-es átlag vastagsággal számolva – kerül megmozgatásra.

3.4 A haszonanyag kitermelése, jövesztés

A nyersanyag kitermelésének megvalósítása a települési és talajvízszint viszonyok szerint több módon tervezett.

A 4-6 m közötti mélységben elhelyezkedő, részben talajvízszint felett, illetve a termelés kezdeti fázisában a megfelelő mélységű és kiterjedésű bányató kialakulásáig Caterpillar 330 CL típusú forgóvázaz, csuklókaros, kanalas kotrógép használata tervezett. A kitermelés csak az úszókotró berendezés biztonságos elhelyezésére minimálisan szükséges bányató kialakulásáig történik talajvízszint alatt. Az úszókotró berendezés telepítésével a meddő letermelése sem feltétlenül szükséges száraz technológiával, mivel az úszókotróval ennek letermelése is lehetséges. Egyedül a humusz letermelése nem végezhető vízalóli technológiával, mivel a mentéséről feltétlenül gondoskodni kell.

Átlagosan 3 m-es letermelés esetén az előzőekben ismertetett max. 3,328 ha nagyságú területen a száraz technológiával kitermelésre kerülő mennyiség 99 845 m³/év. A művelés folyamán a kotrást végző gép, a tervezett pászta szélességét 2 m-rel megnövelve párhuzamosan halad a pászta hosszanti szélével. A kikotort anyagot maga mögé prizmába rakja, párhuzamosan a haladás irányával. Annak érdekében, hogy a prizmába rakott anyag elszállíthatósága folyamatos legyen, egy-egy pásztán belül a művelésnek mezőben haladónak kell lennie.

A termelőszínt a megengedett rézsú száraz termelés esetén 40-45°, a víz alóli termelés esetén 30°. Miután a termelés során visszamaradó rézsú nem végleges, ezért a víz eróziós munkája következtében (esetleges partalámosás miatt) az ún. önbeálló rézsú (24-26°) kialakulásával kell számolni.

A kotróval kiszedett homokos kavicsot 2-3 napig deponálják. Ez idő alatt felesleges víztartalmát a megfelelő mértékben elveszti.

A megfelelő mélységű és kiterjedésű bányató kialakulás után a nagyvastagságú nyersanyag kitermelése úszókotróval (pl.: MOHR gyártmányú, villamos meghajtású MBK 200 típusú) történik. A kotró a rézsű alsó harmadából termeli először a nyersanyagot. A mélyítés miatt a rézsű leomlik, majd előtolással folytatódik a kitermelés. A fekü elérése után újra előtolás következik. „Egy fogás” fejtési szélessége 8 m. A fekűt a termelés során ellenőrzik és szükség szerint utókotrást hajtanak végre.

A kitermelt homokos kavicsot a bányatelken belül a kitermelést végző úszókotrótól szállítószalagok segítségével szállítják a partra.

3.5 Ásványvagyon feldolgozása, deponálás

A kitermelést követően a kitermelt terméket a bányatelken belül deponálják, miközben megtörténik a víztelenítése. A kitermelt ásványvagyon helyben történő feldolgozása (osztályozás) nem tervezett.

3.6 Tájrendezés, tájépítés (rekultiváció)

A rekultiváció és tájrendezés minden esetben az illetékes bányászati hatóság (a továbbiakban: bányafelügyelet) által jóváhagyott tájrendezési terv alapján történhet. A tájrendezési feladatok meghatározása a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. tv. (a továbbiakban: Bt.) hatálya alá tartozik.

Tervezett tájrendezés és rekultiváció

A bányászati tevékenység első lépéseként a bánya által igénybevett területeken a termőtalaj és a fedőrétegek letermelésre kerülnek. A letakarítást úgy tervezik elvégezni, hogy csak minimális mértékben előzze meg a termelést, ami a bányászati tevékenység ismert előrehaladásának figyelembe vételével kell, hogy megtervezésre kerüljön.

A felső termőréteget (humuszt) az előírásoknak megfelelően külön kell deponálni, az esetlegesen kialakuló bányatóba visszatölteni magas szervesanyag-tartalma miatt tilos. A deponált humusz bizonyos vastagságban a környező szántóterületeken elteríthető, ezzel is javítva a gyengébb termőképességű szántóterületek értékét. A letermelésre kerülő humusz egy része a bányatelken belül kerül deponálásra. A deponálás ideje alatt a depó folyamatos gyommentesítéséről külön kell gondoskodni.

A nem termő talaj (meddő) egy részéből a bányató körüli kötelező védősánc kerül kialakításra, mely több funkcióval bír:

- a bányatelek környezetében keletkező külvizek távoltartására szolgál, ezzel is védelmezve a bányató vízminőségét,
- a bányató feltöltődésének a késleltetése, valamint a szivárgás vizsgálat eredményétől függően esetlegesen védi a környező területeket az elöntéstől a bányató vízszintjének megemelkedésekor.

A meddő hasznosításának további lehetősége – szigorú feltételek mellett – visszatöltés a bányatóba. A visszatöltés előtt vizsgálatra kerül a meddő szervesanyag tartalma, tekintettel a bányató vízminőségének megóvására. A visszatöltésre akkor kerülhet sor ha az nem módosít jelentősen a területen már meglévő talajvíz áramlási viszonyokon, illetve nem köt le feleslegesen ásványvagyont. A visszatöltés során a legmagasabb vízállás feletti szakaszon visszatöltésre kerül a területen erre a célra deponált humusz is, s így a hasznosítása részben megoldódik.

A rézsűfelületeken minél hamarabb megkezdik a növényzet telepítését. A leggyorsabb és leghatékonyabb a fű telepítése, ami néhány hét után már a felületet jó százalékban boríthatja, míg a bokrok, fák esetén a talaj megkötő képességhez évek kellene, de a tájkép formáláshoz szervesen hozzátartoznak.

Annak érdekében, hogy a bányászat felszínre gyakorolt hatása ne terjedhessen a bányatelek határain kívülre, a bányatelek határvonalain 5 m széles védősáv kerül kijelölésre. A maradó rézsű dőlésszöge 24°-ra tervezett, melyre alkalmazni kell a 3 fokos biztonsági tényezőt. Ez természetesen az előbbieken bemutatott élőhely kialakítási szempontoknak megfelelően az arra kijelölt helyeken tovább csökkenthető.

A rekultiváció, illetve már a bányaművelés során a szögletes partvonalak elkerülése érdekében természetesebbnek ható ívelt formák kialakítása tervezett, ami esetenként feltöltéssel is elérhető. Az éles sarkok ellen szól, hogy számítani kell ezek fokozatos lepusztulásával, ami éveken, évtizedeken keresztül tarthat veszélyeztetve a partvonalak stabilitását.

A bányatelken belül a gyengébb minőségű szakaszokon tervszerűen félszigeteket, szigeteket terveznek kialakítani, amelyek a hullámzás csökkentésével a termelést is segítik, de a tó esztétikai értékét is emelik, élővilágát színesítik. A nagyfelületű összefüggő tó elkerülésével csökkenthető a mikroklíma megváltozása is.

A tájrendezést a következő szempontok szerint tervezik végrehajtani:

- A visszamaradó bányató javasolt hasznosítása: jóléti tó, horgásztó.
- A bányató partja ívelt, természetesen ható és tájba illő partvonal vezetéssel kerül megtervezésre.
- A visszamaradó végrézsűk – a bányató visszamaradó partjának védelmén túl – adott helyeken a növénytelepítés céljainak is megfelelő mélységben és elrendezéssel kerülnek kialakításra.
- A bányatelek területén meddő csak akkor deponálható, ha a bányateleken belüli elhelyezése (mederfeltöltés, védősánc kiépítése) a későbbiekben teljeskörűen biztosított.

4.0 Környezetvédelmi előírások:

4.1 Levegőtisztaság-védelmi előírások

- 4.1.1 A helyhez kötött diffúz légszennyező forrást úgy kell kialakítani, működtetni, hogy abból a lehető legkevesebb légszennyező anyag kerüljön a környezetbe.
- 4.1.2 A kitermelt anyag bányateleken belüli deponálása, tárolása esetén megfelelő intézkedés (locsolás) megtételével gondoskodni kell arról, hogy a tárolt anyag levegőterhelést ne okozzon.
- 4.1.3 A szállítás során a kiporzás megakadályozása érdekében a rakományt le kell takarni vagy zárt gépjárművel kell szállítani.
- 4.1.4 A bányászati tevékenység végzése során a munkagépek, szállítójárművek motorjai feleslegesen nem terhelhetik a környezeti levegőt kipufogógázokkal.
- 4.1.5 A tevékenység végzése során tilos hulladékot égetni.

- 4.1.6 Erős/viharos szél esetén az intenzív porképződéssel járó munkafolyamatok nem végezhetőek, száraz időszakban pedig a depónia területet a porképződés megakadályozása érdekében locsolni szükséges.
- 4.1.7 Közlekedési célú burkolatlan felület igénybe vétele esetén a szállító járművek sebességét úgy kell megválasztani, hogy a porképződés minimális legyen. A porszennyezés minimalizálását száraz időszakban a munkahelyi utak locsolásával meg kell oldani.
- 4.1.8 A munkagépek és szállító járművek műszaki állapotának teljesíteni kell a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV.12.) KÖHÉM, valamint a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KÖHÉM rendeletben előírt követelményeket.
- 4.1.9 A rendkívüli légszennyezést a környezetvédelmi hatóságnak a szennyezés bekövetkezésekor azonnal be kell jelenteni, a munkavégzést azonnal le kell állítani, és gondoskodni kell a szennyezés okának elhárításáról.
- 4.1.10 A deponált anyagot úgy kell kialakítani, hogy az széleroziótól védve legyen, illetve abból a lehető legkevesebb légszennyező anyag kerüljön a környezetbe.
- 4.1.11 A bányászati tevékenység okozta levegőterhelés mérésére monitoring rendszert kell létrehozni. A környezet állapota szempontjából legkedvezőtlenebb állapotban, évente két alkalommal méréseket kell végezni a levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 4. § (1) bekezdésének figyelembe vételével az alábbi paraméterekre:

- Kén-dioxid [CAS: 7446-09-5]
- Nitrogén-dioxid [CAS: 10102-44-0]
- Szálló por (PM₁₀)

A méréseket az alábbi pontokon kell elvégezni:

1. Bányászati tevékenység helyéhez legközelebbi védendő ingatlannál
2. A szlavón tölgyes határánál, mely a bányászati területhez legközelebb esik

Határidő: tevékenység megkezdésének évét követő évtől

4.2 Zajvédelmi előírások

- 4.2.1 A bányászati tevékenység tényleges környezeti zajkibocsátását, a zajvédelmi hatásterület lehatárolásával, a teljes üzemmenet mellett, zajméréssel kell igazolni, az elkészült dokumentációt hatóságunknak a tevékenység megkezdését követő 60 napon belül meg kell küldeni.
- 4.2.2 Amennyiben a tevékenység tényleges (méréssel alátámasztott) zajvédelmi hatásterülete érint zajvédelmi szempontból védendő épületet, területet a mérési jegyzőkönyvvel egyidejűleg meg kell küldeni a tevékenységre vonatkozó zajkibocsátási határérték kérelmet.
- 4.2.3 A bányászat során a gépeket úgy kell megválasztani, üzemeltetni, hogy azok üzemszerű működésük során ne okozzanak a zajtól védendő területen a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EÜM együttes rendelet 1. sz. mellékletében szereplő határérték feletti zajterhelést.

4.3 Hulladékgazdálkodási előírások

4.3.1 A kivitelezés során a tevékenységet úgy kell megtervezni, hogy a környezetet a lehető legkisebb mértékben érintse, vagy a környezet terhelése és igénybevétele a lehető legminimálisabbra csökkenjen, ne okozzon környezetveszélyeztetést vagy környezetszennyezést, biztosítsa a hulladékképződés megelőzését, a képződő hulladék mennyiségének és veszélyességének csökkentését, a hulladék hasznosítását, továbbá környezetkímélő ártalmatlanítást a *hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény* 4. §-ában foglaltaknak megfelelően.

4.3.2 A kivitelezés során a keletkező veszélyes és nem veszélyes hulladékokat a *hulladékjegyzékről szóló 72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet* 2. melléklete szerint azonosító kódok alá kell besorolni. A nyilvántartott hulladékokat elkülönítetten kell gyűjteni a környezet veszélyeztetését kizáró módon, a további kezelés, hasznosítás elősegítése érdekében. Az Engedélyes köteles a hulladékok másnak történő átadása esetén, meggyőződni arról, hogy az átvevő az adott hulladékgazdálkodási tevékenység végzéséhez szükséges hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkezik, illetve nyilvántartásba vétele megtörtént.

A keletkező hulladékok további kezelése során a hasznosítást előnyben kell részesíteni az ártalmatlanítással szemben.

4.3.3 A keletkezett hulladékokról nyilvántartást kell vezetni a *hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet* (a továbbiakban: 309/2014. Korm. rendelet) 3. § (1) bekezdése alapján, és a 10 §. alapján adatszolgáltatást teljesíteni a 309/2014. Korm. rendelet előírásainak megfelelően

4.3.4 A kivitelezés és üzemeltetés végzése során keletkező veszélyes hulladékok kezelésénél a *veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet* előírásait kell betartani. A *hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény* 56. § (1) bekezdése alapján veszélyes hulladékot hulladékgazdálkodási engedély nélkül más hulladékkal, illetve anyaggal összekeverni vagy hígítani nem lehet.

4.3.5 A tervezett tevékenység során keletkező hulladékok tárolása vonatkozásában az *egyes hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításának és üzemeltetésének szabályairól szóló 246/2014. (IX. 29.) Korm. rendelet* alapján kell kialakítani és üzemeltetni a hulladék gyűjtőhelyeket (üzemi, munkahelyi).

4.4 Táj- és természetvédelmi előírások

4.4.1 Már a tevékenység megkezdésével egyidejűleg a bányatelek határ körül – eltekintve a bejárókat – 1 fmagasság szélességben (30 m) takarófásítást (védőfásítást) kell végezni, melyhez a Dunamenti-síkságon természetesen előforduló, a termőhelyi adottságoknak megfelelő őshonos fa- és cserjefajokat kell választani (**1. sz. melléklet**). A tervezést és telepítést arra jogosult erdészeti szakemberrel kell elvégeztetni.

4.4.2 A takarófásítással érintett területen a meg nem erdő illetve kipusztult faegyedek évenkénti pótlásáról – amennyiben nincs természetes újulat – gondoskodni kell.

4.4.3 A takarófásítással érintett területen a megjelenő tájjidegen és invazív fajok évenkénti eltávolításáról gondoskodni kell.

4.4.4 A takarófásítással érintett területen a folyamatos borítottságról gondoskodni kell.

- 4.4.5 A madoccai Szlavón tölgyes helyi jelentőségű természetvédelmi terület, továbbá a Madocsa község belterületének keleti határán lévő Natura 2000 gyepterület talajvízszintje a bányaművelés következtében legfeljebb 0,05 méterrel csökkenhet.
- 4.4.6 A 4.4.5 pontban foglaltak biztosítása érdekében a vízügyi hatóság által előírt monitoring rendszert oly módon ki kell egészíteni, hogy a bányaműveléssel összefüggésben jelentkező talajvízszint-csökkenést egzaktt módon le lehessen követni.
- 4.4.7 Amennyiben a 4.4.5 pontban foglalt területeken a monitoring eredmények a bányaműveléssel összefüggő 0,05 méternél nagyobb mértékű talajvízszint-csökkenést mutatnak ki, úgy környezetvédelmi felülvizsgálatot kel végezni.
- 4.4.8 A bányaművelés során a kialakuló bányató végső partvonalával érintett legalább 5 méteres sávban a mederaljzatot úgy kell kialakítani (visszahagyni), hogy fokozatos medermélyülés mellett az átlagos vízmélység a parttól 5 méterre a 2 métert ne haladja meg.
- 4.4.9 A bányaművelés során megkezdett 10 hektáronként legalább 0,5 ha kiterjedésű szigetet kell visszahagyni a tóban. A szigetek esetében a mederaljzatot úgy kell kialakítani (visszahagyni), hogy fokozatos medermélyülés mellett az átlagos vízmélység a parttól 3 méterre a 2 métert ne haladja meg.

4.5 Földtani közeg-védelmi előírások

- 4.5.1 A bányakialakítási és üzemelési tevékenység során nem okozhatják a földtani közeg (B) szennyezettségi határértéket meghaladó szennyezettségét.
- 4.5.2 A földtani közeg jó minőségi állapotának biztosítása érdekében, a tevékenység végzése során szennyező anyag, illetve olyan anyagok használata, ill. elhelyezése melyeknél lebomlás során szennyező anyagok keletkeznek/keletkezhetnek csak műszaki védelemmel ellátott térrészen történhet.
- 4.5.3 Környezetveszélyeztetés esetén minden környezetkárosodást megelőző intézkedést meg kell tenni a környezetkárosodás enyhítése, illetve a további környezetkárosodás megakadályozása érdekében, így haladéktalanul ellenőrzés alá kell vonni, feltartóztatni, eltávolítani vagy más megfelelő módon kezelni kell a környezetkárosodást okozó anyagokat, illetve más károsító tényezőket.
- 4.5.5 A bányakialakítás és az üzemeltetés során észlelt a földtani közeg szennyezését vagy annak kockázatát okozó rendkívüli eseményt azonnal jelenteni kell a környezetvédelmi hatóságra.
- 4.5.6 A felső, letermelt humuszos termőréteget elkülönítetten kell deponálni, majd a munkák elvégzése után az anyagnyerőhelyet rekultiválni kell.
- 4.5.7 A földtani közeg jó minőségi állapotának megőrzése érdekében, a meghibásodott munkagépeket a javításig műszaki védelemmel ellátott térrészen, földtani közeg szennyezését kizáró módon kell tárolni, ill. amennyiben a meghibásodott munkagép műszaki védelemmel ellátott térrészre szállítása nem megoldható, úgy mobil kármentő alkalmazása szükséges.

4.5.8 A bányászati kitermelési, rakodási és a szállítási tevékenység gépi berendezéseinek használata szennyezőanyagok használatával jár. Ezen szennyezőanyagokat környezetszennyezést kizáró módon kell tárolni és használni. Ezen jellemző szennyezőanyagokat (üzemanyagok, olaj, kenőanyagok) kármentővel ellátott helyiségekben/konténerben kell tárolni, használatuk műszaki védelemmel, vagy kármentővel ellátott térrészen történhet.

4.6 Jelentéstétel és adatszolgáltatás a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság részére:

4.6.1 Az Engedélyes köteles az előírt vizsgálatok eredményeit a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság részére megküldeni.

Határidő: mérés elvégzésének napjától számított 30 napon belül

4.6.2 A tevékenység megkezdésekor a KAR adatlap módosítását szükséges elvégezni a tényleges állapotok rögzítése érdekében.

Határidő: tevékenység megkezdése előtt 30 nappal

5.0 Szakhatósági előírások

5.1 A Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály szakhatósági állásfoglalása alapján:

5.1.1 Jelen állásfoglalás az elszállításra tervezett kikötőre és vízszállításra nem vonatkozik. A bányászati tevékenység kizárólag az elszállításra tervezett kikötőre és vízszállításra vonatkozóan lefolytatott környezetvédelmi eljárás(ok) kedvező eredménnyel történő lezárása esetén kezdhető meg és végezhető tovább.

5.1.2 A víz alóli bányászat csak erre a tevékenységre feljogosító, környezetvédelmi minősítéssel rendelkező gépekkel végezhető.

5.1.3 A tevékenység során a földtani közeg, a felszín alatti vizek és a kialakuló felszíni vizek nem szennyeződhetnek, a szennyezést megfelelő műszaki eszközökkel és intézkedésekkel kell megakadályozni. Pangó vizek kialakulását meg kell akadályozni, a tóba csak szervesanyag és szennyezés mentes meddőanyag kerülhet visszatöltésre. Amennyiben mégis bekövetkezik szennyezés, akkor a kárelhárítást azonnal meg kell kezdeni, a szennyezésről pedig tájékoztatni kell a területileg illetékes vízügyi és vízvédelmi hatóságot és a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóságot.

5.1.4 Amennyiben a bánya területén kialakuló bányató a bányászati tevékenység befejezése után meghagyásra kerül, akkor a megmaradó tóra a vonatkozó jogszabály szerint vízjogi üzemeltetési engedélyt kell kérni az illetékes vízügyi hatóságtól.

5.1.5 A bánya területén kialakuló tó északi és déli szélénél egy- egy vízmintát kell venni. A tevékenység során a bánya területén kialakuló tó vizének minőségét negyedévente (márciusban, júniusban, szeptemberben, decemberben) vizsgálni kell akkreditált módon. A vizsgálatoknak KO_{1k} , BOI_5 , TPH, BTEX, PAH paraméterekre kell kiterjedni. A vizsgálati eredményeket az illetékes vízvédelmi hatóságnak meg kell küldeni.

- 5.1.6 A bányaterület Duna felőli, a vízbázis felőli és a település felőli határán 1-1 monitoring kutat kell létesíteni a talajvízszint és a talajvíz minőség figyelésére, ellenőrzésére. A monitoring kutak létesítésére vízjogi létesítési engedélyt, használatukra pedig vízjogi üzemeltetési engedélyt kell kérni az illetékes vízügyi hatóságtól. A monitoring kutaknál évente kétszer (márciusban és szeptemberben) mérni kell a vízszintet és akkreditáltan a vízminőséget. A vízminőségi vizsgálatot KOL_k, BOI₅, TPH, BTEX, PAH paraméterekre kell elvégezni. Az eredményeket az illetékes vízvédelmi hatóságnak meg kell küldeni.
- 5.1.7 A bánya területén lévő öntözőkút kút használata is, megszüntetése is csak az arra feljogosító vízjogi engedély birtokában végezhető.
- 5.1.8 A tevékenység során az árvízvédelmi töltés bárminemű érintése, igénybevétele csak az Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság hozzájárulásával és az általa megadott feltételek betartásával történhet.

6.0 A környezetvédelmi engedély kiadására irányuló eljárásban a jogszabály által meghatározott szakkérdéseket vizsgálva tett előírások:

6.1 Földvédelmi előírások:

- 6.1.1 Amennyiben az érintett ingatlan(ok)on termőföld más célú hasznosítása történik - mely a hasznosítási kötelezettségtől történő olyan időleges vagy végleges eltérés, amellyel a termőföld a továbbiakban mezőgazdasági hasznosításra alkalmatlanná válik -, az illetékes földhivataltól a szükséges engedélyt meg kell kérni, mivel a 2007. évi CXXIX. tv. 10.§-a értelmében „ingatlanügyi hatósági engedéllyel lehet termőföldet más célra hasznosítani”. Az engedély hiánya esetén a más hatóságok által kiadott engedélyek nem mentesítik az igénybevevőt az e törvényben foglalt jogkövetkezmények alól.

6.2 A kulturális örökség védelmére vonatkozó előírások:

- 6.2.1 Amennyiben a beruházás a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 7.§ 20. pontja alapján **nagyberuházásnak minősül:**

6.2.1.1 Az első olyan engedélyezési eljárásban, amely a földmunkával járó tevékenység engedélyezésére irányul, a kérelmező köteles benyújtani az előzetes régészeti dokumentációt (ERD) vagy azzal, tartalmát és az elkészítéséhez alkalmazott módszereket tekintve, egyenértékű örökségvédelmi hatástanulmányt, amely alkalmas az elvégzendő régészeti feladatellátás módjának, valamint idő- és költségvonzatának meghatározására.

6.2.1.2 Az előzetes régészeti dokumentációban meg kell határozni a nagyberuházáshoz kapcsolódó valamennyi régészeti feladatellátást, annak módját, az érintett területet, annak régészeti jellemzőit, a várható kockázatokat. Az ERD megjelöli a jogszabályok alapján a szükséges régészeti feladatellátást és megnevezi a régészeti feladatellátásra jogosult intézményt. Az örökségvédelmi hatóság az előzetes régészeti dokumentáció megállapításai alapján a földmunkával járó tevékenység engedélyezésére irányuló eljárásban határozza meg a hatáscsökkentő módszereket és a régészeti feladatellátás módját.

- 6.2.2 B) Amennyiben a beruházás a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 7.§ 20. pontja alapján **nem minősül nagyberuházásnak:**

6.2.2.1 Az első olyan engedélyezési eljárásban, amely a földmunkával járó tevékenység engedélyezésére irányul az eljáró hatóság örökségvédelmi szakkérdés vizsgálata során

meghatározza a kulturális örökségi elemek védelmi érdekében szükséges régészeti feladatellátást.

6.3 Népegészségügyi előírások:

- 6.3.1 Az elérhető legjobb technika alkalmazásával meg kell akadályozni, hogy a lakosságot zavaró, vagy az egészségére ártalmas légszennyező anyag, elsősorban finompor kerüljön a lakóterületekre. A homok, kavics kitermelésekor tárolásakor, rakodásakor, szállításakor a porképződést a legalacsonyabb szinten kell tartani, különösen az emberi egészségre veszélyes P_{M10} frakcióra vonatkozóan.
- 6.3.2 Az üzemeltetés során a levegőterhelési szintre vonatkozó egészségügyi határértékek betartása szükséges.
- 6.3.3 A bánya működése miatti környezeti porterhelés csökkentésére, annak terjedésének megakadályozására, továbbá a mikroklimatikus viszonyok javítása miatt zöld védősáv telepítését indokoltnak tartom főleg a bánya Madocsa település felőli és az üdülőövezet felőli oldalán.
- 6.3.4 A települést ellátó kutak vonatkozásában folyamatos monitoring végzését tartom szükségesnek a megfelelő vízhozam folyamatos várható mennyiségi mutatói miatt a bánya működési idejére vetítve.
- 6.3.5 A talaj, a felszíni és felszín alatti vizek védelme érdekében a tevékenység során keletkező kommunális szennyvizet zárt tárolóban kell elhelyezni, a környezetbe juttatni tilos.
- 6.3.6 A gépek működtetése során esetleg keletkező veszélyes hulladékok gyűjtését közegészségügyi kockázatot, környezetszennyezést kizáró módon kell végezni.
- 6.3.7 A bánya működtetése során a lakosság környezetének jellemzői az alapállapothoz képest jelentősen nem romolhatnak

7.0 A környezetvédelmi engedély jogerőre emelkedéstől számított 10 évig érvényes.

8.0 Rendelkezés a környezetvédelmi engedélyről:

- 8.1 A környezetvédelmi engedély nem értelmezhető a hatályos jogszabályokkal ellentétesen.
- 8.2 A környezetvédelmi engedély egyéb engedélyek beszerzése alól nem mentesít.
- 8.3 A környezetvédelmi engedély hatósági nyilvántartásba vételéről *a környezetvédelmi hatósági nyilvántartás vezetésének szabályairól szóló 7/2000.(V.18.) KöM rendelet* szerint intézkedem.
- 8.4 A Környezetvédelmi Hatóság a környezetvédelmi engedélyt visszavonja, ha a jogerőre emelkedéstől számított öt éven belül a tevékenységet, illetve az ahhoz szükséges építési előkészítési munkákat nem kezdték meg, illetőleg ha a jogosult nyilatkozik arról, hogy a környezetvédelmi engedéllyel nem kíván élni, továbbá akkor is, ha az engedélyezéskor fennálló feltételek lényegesen megváltoztak.
- 8.5 A tevékenység megkezdését - **30 nappal a munkálatok megindítását megelőzően** - írásban be kell jelenteni a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságnak.

8.6 A Khvr. 11. § (4) bekezdése alapján, ha a tevékenység megvalósítása során az önmagukban nem jelentős módosítást jelentő változtatások három év alatt együttesen elérik a 2. § (2) bekezdésének *abf)*, *abg)* vagy *aca)* pontjában megadott küszöbértéket, a környezethasználó ezt köteles jelenteni a környezetvédelmi hatóságnak. Ezekben az esetekben a környezetvédelmi hatóság a környezetvédelmi felülvizsgálat rendelkezései szerint jár el.

9.0 Rendelkezés a felmerült eljárási költségek viseléséről:

9.1 Az Engedélyes a környezeti hatásvizsgálati eljárás igazgatási szolgáltatási díját, azaz 1.350.000,- Ft-ot megfizette, egyéb eljárási költség nem merült fel.

10.0 A döntés közlése:

10.1 Elrendelem, hogy az ügyfelek tájékoztatásáért felelős személy a határozat kiadmányozását követően haladéktalanul gondoskodjon a határozatnak a Környezetvédelmi Hatóság hirdetőtábláján történő kifüggesztéséről, illetve az internetes honlapján és a központi rendszeren való közzétételéről.

10.2 Jelen határozattal megkeresem a tevékenységgel érintett települések – **Madocsa, Bölcске** – jegyzőjét, hogy jelen határozatom kézhezvételét követő nyolc napon belül **gondoskodjanak a határozat helyben szokásos módon történő nyilvános közzétételéről, és a közzétételt követő öt napon belül tájékoztassa a környezetvédelmi hatóságot a közzététel időpontjáról, helyéről, valamint a határozatba való betekintési lehetőség módjáról.**

11.0 Jogorvoslat:

11.1 Határozatom ellen a *közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól* szóló 2004. évi CXL.törvény (a továbbiakban Ket.) 96-99. §, 102. § (1), 105. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a Pest Megyei Kormányhivatalhoz címzett, a Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatalához a döntés közlésétől számított 15 napon belül benyújtott fellebbezésnek van helye. A Pest Megyei Kormányhivatal jelen döntést helybenhagyhatja, megváltoztathatja vagy megsemmisítheti, avagy a megsemmisítés mellett új eljárásra utasíthat.

11.2 A fellebbezés díja a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 14/2015. (III. 31.) FM rendelet (továbbiakban: DíjR.) 2. § (5) bekezdése szerint 675.000 Ft, természetes személyek és civil szervezetek esetében a DíjR. 2. § (6) és (7) bekezdése alapján 13500 Ft. A díjat a Tolna Megyei Kormányhivatal 10046003-00299530-38100004 számú számlájára kell megfizetni, a befizetést igazoló bizonylatot a Tolna Megyei Kormányhivatal és a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság részére is meg kell küldeni. A befizetés során a jelen határozat számára kell hivatkozni. A fellebbezési eljárást a Ket. 104. – 105. §- a szabályozza.

A fellebbezésben nem lehet olyan új tényre hivatkozni, amelyről az ügyfélnek a döntés meghozatala előtt tudomása volt. A fellebbezést indokolni kell. Fellebbezés benyújtásának hangkapcsolatot biztosító elektronikus úton, ideértve a telefont, vagy írásbelinek nem minősíthető elektronikus úton nincs helye.

A szakhatósági állásfoglalás ellen külön jogorvoslatnak helye nincs, az a jelen döntésem elleni fellebbezés keretében támadható meg.

INDOKOLÁS

A Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatala Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztályán (továbbiakban: környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság) a BET-BAU Kft. (7100 Szekszárd, Keselyűsi út 120.) által benyújtott kérelem és dokumentáció alapján, a TO-04G/80/03238-1/2017 ikt. számon (2018. évi iktatószám: TO-04G/80/00056-1/2018) környezetvédelmi engedélyezési közigazgatási hatósági eljárás indult.

A *környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról* szóló 314/2005. (XII.25.) kormányrendelet (továbbiakban: Khvr.) 8. § (1) és (2) bekezdésének megfelelően 2017. november 29-én a Tolna Megyei Kormányhivatal honlapján, ill. a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság hirdetőtábláján közlemény került közzétételre az eljárás megindulásáról, ill. a kérelem dokumentációjának elérési linkje is feltöltésre került. A közlemény TO-04G/80/03238-4/2017. ikt. számú levél mellékleteként megküldésre került a Bócskei Közös Önkormányzati Hivatal Madocsa Kirendeltségének Jegyzője részére a helyben szokásos módon történő közzététel érdekében. A Jegyző részére továbbá megküldésre került a dokumentáció is, melybe a Jegyző a betekintés lehetőségét biztosította, továbbá Madocsa Község honlapján is elérhetővé tette a kérelem anyagait.

A Ket. 29. § (3) bekezdésének b) pontja és a Ket. 29. § (5) bekezdésének a), b) és c) pontjai, továbbá a *környezet védelmének általános szabályairól* szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: Kvt.) 98. § (1) bekezdése alapján az eljárás megindításáról értesítettem a civil szervezeteket TO-04G/80/03238-3/2018. ikt. számú levelemmel.

A Khvr. 9. § (1) bekezdése alapján a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság közmeghallgatás tartását rendelte el, melynek időpontját és helyszínét a TO-04G/80/03238-6/2017 ikt. végzésében rendelte el. A végzést megküldte az érintett település Jegyzőjének, helyben szokásos módon történő közhírré tétel érdekében.

A nagy lakossági érdeklődésre való tekintettel Tubáné Benák Ibolya Aljegyző Asszony hatóságunktól a közmeghallgatás helyszínének módosítását kérte. Az Aljegyző Asszonnyal folytatott telefonos egyeztetések alapján e-mailen megküldésre került Hatóságunk részére a lehetséges madocsa helyszín, ill. a lehetséges időpontok, melyek a közmeghallgatás megtartására alkalmasak lehetnek, továbbá az Aljegyző Asszony kérésének megfelelően az új időpontot a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság munkaidő utáni időpontban határozta meg.

Hatóságunk TO-04G/80/03238-48/2017 ikt. számú végzésében a közmeghallgatás új helyszínét és időpontját kijelölte. A közmeghallgatást 2018.04.12-ére elhalasztva.

A 2018.03.29-én érkezett, TO-04G/80/00056-59/2018 ikt. számon beiktatott, szakhatósági állásfoglalásával a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság nem járult hozzá a tevékenység megkezdéséhez.

Az állásfoglalásról az Engedélyes másolati példányt kért a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságtól.

Az Engedélyes a szakhatósági állásfoglalásban foglaltak megismerése után TO-04G/80/00056-62/2018 iktatószámú levelében a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságot a közmeghallgatás időpontjának elhalasztására kérte, indoklásában a szakhatósági állásfoglalásban megfogalmazott elutasítási indokok szakmailag maradéktalanul történő megválaszolásához szükséges időt megjelölve az elhalasztás indokaként.

A Környezetvédelmi és Természetvédelmi Hatóság a Kérelmező levelében szereplő indokokat elfogadta, és TO-04G/80/00056-63/2018 ikt. számú végzésével a Közmeghallgatás időpontját 2018. május 24.-ben határozta meg.

A fenti időpontra meghirdetett közmeghallgatás nagyszámú érdeklődő jelenlétében került megtartásra, mely eseményt a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság hangfelvétellel dokumentált, melyet a honlapján is elérhetővé tett a Khvr. 9. § (9) bekezdésének megfelelően.

A környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság TO-04G/80/03238-7/2017 ikt. számú levelével hiánypótlásra szólította fel a Kérelmezőt az alábbiak tekintetében:

- *„Pontosítani szükséges a kiinduló éghajlati adatokat (éves csapadék mennyiség, ariditási index) és be kell mutatni, hogy azokat honnan származtatták.*
- *A párolgási veszteséget a tevékenységet követően visszamaradó vízfelület tekintetében éves szinten és m³-ben kifejezve is meg kell határozni.*
- *Számításokkal alátámasztottan kell bemutatni a felszín alatti vígréteg(ek)et érintő depressziós hatásokat és azokat térképen, illetve grafikusán is ábrázolni kell (leszivási tölcse vagy depressziós görbe).*
- *A Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt ki kell egészíteni a bánya létesítése és üzemeltetése kapcsán közvetlenül vagy közvetetten jelentkező hatások vizsgálatával.*
- *A dokumentációnak részletesen ki kell térni a rekultivációra és tájrendezésre.*
- *Kérem, nyújtsák be a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 7. sz. melléklete szerinti hatásterület meghatározást, annak térképi bemutatását, illetve az érintett ingatlanok listáját.*
- *Kérem a közvetett hatásterület zajhelyzetének meghatározásánál a számítást az „Országos Közutak 2016. évre vonatkozó keresztmetszeti forgalma” adataival elvégezni.*
- *Kérem a dokumentációban a számlálóállomás kódját.*
- *Amennyiben a kitermelt haszonanyag szállítását a belterület elkerülésével délnyugatra, a 6. számú főút irányába végeznék, kérem bemutatni a 6. sz. főút vonatkozásában mekkora közlekedési zaj növekményre lehetne számítani.*
- *Mutassa be, hogy ez a fent említett szállítási útvonal úgy van-e megválasztva, hogy a hatásterülete a lehető legkisebb.*

Fentiekén túlmenően célszerű lenne a hatásvizsgálatot kiterjeszteni a tervezett kikötőre is, vagy a jelenlegi dokumentációból kivenni a szállítószalagot és a hozzá kapcsolódó feltáró utakat.”

TO-04G/80/03238-18/2017 ikt. számú iratunkban az Engedélyest további hiánypótlásra szólítottuk fel (díjfizetés), mely felszólításnak a Kérelmező eleget tett, 2017.12.14-én érkezett, TO-04G/80/03238-32/2017 iktatószámom megküldött bizonylattal a díjfizetést igazolta a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság felé.

A kérelmező TO-04G/80/03238-31 ikt. számú, 2017.12.14-én érkezett levelében a hiánypótlási határidő meghosszabbítását kérte a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságtól, melyet a TO-04G/80/03238-33/2017 ikt. számú levelünkkel jóváhagytunk.

Az Engedélyes TO-04G/80/00056-54/2018 (TO-04G/80/00056-55/2018) ikt. számú levelében a hiánypótlási határidő további 45 nappal történő meghosszabbítását kérte a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságtól, mely kérelem, a megjelölt indokokra tekintettel TO-04G/80/00056-61/2018 ikt. számú környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság által az Engedélyes részére megküldött iratban elfogadásra került.

2018.05.22-én az Engedélyes beküldte a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság részére a hiánypótlási dokumentációt, mely TO-04G/80/00056-76/2018. ikt. számon megküldésre került Madocsa Község Önkormányzatának is, helyben szokásos módon történő hirdetményezés céljából.

Madocsa Község Polgármestere TO-04G/80/00056-77/2018. ikt. számon beiktatott iratanyagában ismételten jelezte a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságnak, hogy a tervezett tevékenység nincs összhangban a településrendezési eszközökkel, ill. mellékelten megküldte a Képviselő-testület 62/2018. (V.14.) határozatát.

TO-04G/80/00056-81/2018. ikt. számon az Engedélyest tényállás tisztázására szólítottuk fel az alábbiak tekintetében:

- *Pontosítani szükséges a kiinduló éghajlati adatokat (éves csapadék mennyiség, ariditási index) és be kell mutatni, hogy azokat honnan származtatták.*
- *Közölni kell, hogy a „Madocsa és Bölcске távlati vízbázisok vizsgálata a Madocsa területén tervezett kavicsbánya üzemeléséhez” tárgyú dokumentáció 13. oldalán lévő ábrán (a kialakuló bányató vízszint környezetre gyakorolt hatása a művelés legvégén) a dél-keleti irányba kinyúló és Natura 2000 területet érintő görbéhez milyen számszerű érték tartozik.*
- *A talajvízszint nyugalmi helyzetét természetes állapotban (10. oldal 1. ábra), valamint a kavicsbányászat eredményeképp kialakuló talajvízszintet (12. oldal) bemutató ábrákat egymással összevethető szintvonalakkal is be kell mutatni.*
- *Be kell mutatni az indokát annak, hogy az alapidokumentációban közölt, széljárás gyakoriságára vonatkozó információk ellenére az összes, szennyezettségi eloszlást mutató térképen a csóva nyugati irányba terjed ki.*
- *Új Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt kell készíteni, melynek ki kell terjednie a megvalósításból származó közvetlen és közvetett hatásokra.*
- *Kérem a környezeti hatásvizsgálati dokumentáció egységes szerkezetben történő benyújtását, és abban csak a végleges számítások, hatásterületek stb. bemutatását.*
- *Kérem a hatásterületen fekvő telkek hrsz.-ainak listáját benyújtani.*
- **Teljesítési határidő: jelen végzés kézhezvételétől számított 35 napon belül.**

2018.06.10. napján Madocsa Község népszavazást tartott a tervezett tevékenységgel összefüggésben, melynek eredményét Tubáné Benák Ibolya aljegyző Asszony hatóságunk részére megküldte.

Az Engedélyes 2018.07.31-én megküldte a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság részére a kérelem végleges, egységes szerkezetű, hiánypótlott változatát, mely mérete miatt a TO-04G/80/00056-85/2018., TO-04G/80/00056-86/2018., ill. TO-04G/80/00056-87/2018. ikt. számon került beiktatásra.

Tekintettel a kérelem tartalmának jelentős mértékű megváltozására, az ügyben illetékes társ- és szakhatóságok ismételten megkeresésre kerültek.

TO-04G/80/00056-88/2018. ikt. számú iratával a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság belföldi jogsegély keretében megkereste a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságot, hogy adja meg kezelői nyilatkozatát az ügyben.

TO-04G/80/00056-105/2018. ikt. számú iratával a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság Budapest Főváros Kormányhivatalának Közlekedési Főosztály Kikötői Osztályát is tájékoztatta az eljárásról, tekintettel a kitermelendő ásványanyag vízi úton történő szállítására és a kikötő létesítésére.

TO-04G/80/00056-103/2018. ikt. számon a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság az eljárásban, tekintettel a kérelem jelentős módosulására, ismételten közlemény közzétételét kérte Madocsa Község Önkormányzatától, ill. a hatásterület módosulása okán a Közleményt és a dokumentációt TO-04G/80/00056-107/2018. ikt. számon Bölcse Község Önkormányzata részére is megküldte helyben szokásos módon történő közzététel érdekében.

TO-04G/80/00056-113/2018 ikt. számon a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság belföldi jogsegély keretében megkereste a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságot, hogy a 2018.08.17. napjáig beérkezett, ill. TO-04G/80/00056-169/2018. ikt. számon a 2018.08.17. napja után beérkezett észrevételek tekintetében nyilatkozzon hatáskörét és illetékességét érintő észrevételekkel kapcsolatosan.

Madocsa Község Polgármestere MAD/803-8/2018. (KTO ikt. szám: TO-04G/80/00056-116/2018.) ikt. számú iratában ismételt közmeghallgatás tartását kérte a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságtól, melyre hatóságunk az alábbi választ adta TO-04G/80/00056-124/2018. ikt. számon:

„Tárgyi eljárásban a Bet-Bau Kft. (továbbiakban: Kérelmező) hiánypótlás keretében egységes szerkezetű dokumentációt nyújtott be, melynek tartalma már a 2018.05.24-i Közmeghallgatáskor nagyrészt ismert volt a lakosság számára is, a végleges dokumentáció, hatóságunk megállapítása szerint, olyan érdemi, új információt nem tartalmaz, mely a madoccai lakosok korábbi véleményét érdemben befolyásolná.

A közmeghallgatáson és az azt követően lebonyolított népszavazáson Madocsa Község lakossága egyértelműen kifejezte álláspontját a beruházással kapcsolatban. Az ismételt Közmeghallgatástól az álláspontok változása nem várható.

A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet (továbbiakban: Khvr.) által előírt Közmeghallgatás tartási kötelezettségének hatóságunk eleget tett.

A végleges dokumentáció benyújtása után az észrevételek fogadására a lehetőség biztosított, mely hatóságunk szerint biztosítja a lakosság számára véleményük kifejezésének lehetőségét.

Tájékoztatom továbbá, hogy a Khvr. 10. § (1) bekezdése alapján „A környezetvédelmi hatóság az érintett nyilvánosságtól, a megkeresett szervektől, valamint a nemzetközi környezeti hatásvizsgálati eljárás során kapott, a környezeti hatások értékelése szempontjából lényeges észrevételeket a szakhatóságok bevonásával érdemben megvizsgálja.”

Levelükben említett hatásterület bővülés miatti érintetti kör bővülése valós, ám a hatásterület belterületi ingatlanokat nem érint, ill. Bölcске érintettsége okán hatóságunk közleménye a Bölcскеi Önkormányzatnál is kifüggesztésre került, a nyilvánosság számára a lehetőség Bölcске településen is adott észrevételeik benyújtására, ill. a 2018.05.24-i közmeghallgatáson Bölcске Község is képviseltette magát.,

2018.09.04-én megküldött iratában a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság Közlemény kifüggesztését kérte Madocsa, ill. Bölcске községek jegyzőjétől, melyben a végeleges dokumentáció tartalmára vonatkozó észrevételtételi határnapot jelezte az érintett nyilvánosságnak, az észrevételtételi határnapot 2018.09.16-ban meghatározva.

A Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 35700/8550-4/2018. ált., ill. 35700/85550-8/2018. ált. iktatószámú végzésével hiánypótlásra szólította fel az Engedélyest.

Az Engedélyes 2018.10.29-én érkezett levelében (ikt. szám: TO-04G/80/00056-184/2018.) nyilatkozott, miszerint a tervezett kikötői tevékenység nem jelen eljárás része, azt egy későbbi eljárásban került elbírálásra.

A Környezetvédelmi Hatóság tárgyi eljárás során a *környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről* szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 28. § alapján az 5. sz. mellékletben foglalt szakkérdések tekintetében megkereste az ügyben érintett szakértőket és szakhatóságokat.

Fentiek alapján tárgyi ügyben megkeresett szakértők és szakhatóságok:

- TMKH Paksi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya
- TMKH Paksi Járási Hivatal Földhivatali Osztálya,
- TMKH SZJH Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztálya,
- TMKH SZJH Hatósági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztálya,
- BMKH Pécsi Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztálya
- szakhatóságként a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, ill.
- a Tolna Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- valamint a Khvr. 1 § (6b) bekezdése alapján Madocsa Község Önkormányzatának Jegyzője

Az állásfoglalások az alábbiak szerint kerültek megadásra:

Madocsa Község Önkormányzata Jegyzőjének MAD/1425-2/2018. ikt. számú (KTO ikt. szám: TO-04G/80/00056-133/2018.) nyilatkozata:

„A TO-04G/80/00056-129/2018. iktatószámukra hivatkozással, a „Madocsa-homok, kavics” védnevű homok- és kavicsbányára vonatkozó környezeti hatásvizsgálati eljárás tárgyában küldött belföldi jogsegélyre vonatkozóan az alábbi nyilatkozatot teszem:

1. A településrendezési eszközökkel való összhangról:

A kérelmező BET-BAU Kft. által végezni kívánt tevékenység Madocsa község településrendezési eszközeivel nincs összhangban, tekintve, hogy Madocsa Község Önkormányzata 75/2017. (VI. 28.) számú KT határozatával jóváhagyott Településszerkezeti Terve, nem határoz meg a település beépítésre nem szánt területfelhasználási módjai között bányászati tevékenység végzésére alkalmas övezetet.

Ezen túlmenően - ahogy Gelencsérné Tolnai Klára polgármester asszony már korábban levélben tájékoztatta Önt - a 2018. június 10. napján megtartott helyi népszavazás eredményének megfelelően a Képviselő-testület a 2018. június 27-én megtartott ülésén a 90/2018.(VI.27.) határozatában döntött a településrendezési eszközök módosítására vonatkozó eljárás megindításáról, mely szerint a község teljes közigazgatási területére kiterjedő bányászati tilalmat kíván előírni.

2. A helyi környezet- és természetvédelemmel kapcsolatosan:

A kérelmező BET-BAU Kft. által végezni kívánt tevékenység a helyi környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos önkormányzati szabályozással nincs összhangban a következők alapján:

a) Madocsa Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 75/3017.(VI.28.) önkormányzati határozatával fogadta el Madocsa településszerkezeti tervét. A településszerkezeti terv szerint a természeti értékek és területek csak olyan mértékben vehetők igénybe, hasznosíthatók, hogy a működésük szempontjából alapvető természeti rendszerek, és azok folyamatainak működőképessége fennmaradjon, továbbá a biológiai sokféleség fennmaradjon és fenntartható legyen. A természeti területek használata és fejlesztése során természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a táj jellegének, esztétikai-, természeti értékeinek, a tájra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A hagyományos terület- és tájhasználat fenntartása indokolt. A táj jellege, a természeti értékek, egyedi tájértékek megóvása érdekében művelési ág változtatás, más célú hasznosítás csak a táj jellegének, szerkezetének, a történelmileg kialakult természetkímélő használat által meghatározott adottságoknak és a természeti értékeknek a figyelembevételével lehetséges; biztosítani kell a jellegzetes tájképi elemek fennmaradását.

Madocsa jó természeti és táji adottságokkal rendelkezik, de célszerű lenne a korábban itt honos gyümölcs- és zöldségtermesztésre való visszatérés.

Az önkormányzat területrendezési és fejlesztési céljai a bányanyitás következtében lehetetlenné válnának a bánya működésének romboló és zavaró hatása miatt.

b) Madocsa Község Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2007.(XI.5.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Rendelet) szól a védett természeti terület fenntartásáról.

A Rendelet szerint védetté nyilvánított természeti terület a 025/11. hrsz-ú Szlavon tölgyes.

Az 5,6 hektáros területen lévő idős (100-110 éves) tölgyes elsősorban a kocsányos tölgy illír (balkáni) változata génállományának megőrzése miatt, valamint élőhelyként értékes. A vízigényes fafaj állományát a Duna bevágódása miatt bekövetkező talajvízszint csökkenés, valamint az invazív mezőgazdasági gyomnövények terjeszkedése veszélyezteti. A területet 1975-ben a Tolna Megyei Tanács tanácsrendelettel nyilvánította védetté. A Madocsai szlavón tölgyes védettségének fenntartására az Önkormányzat helyi rendeletet alkotott, de a terület a Natura2000 hálózathoz is része.

A szlavón tölgyről ismeretes, hogy nagy vízigényű fafaj. A Duna szabályozása során csökkenő talajvízszint már így is nagy mértékben károsította a tölgyest. **A terület fenntartása érdekében semmilyen további veszélyeztető tényező nem megengedhető.**

Kiemelten fontos megjegyezni, hogy Madocsán ez a tölgyes az egyetlen kemény fás erdő, mely otthont ad többek között egy fokozottan védett réti sas párnak

A tervezett bányatelek hatásterületén található a fészkek is. A bánya már a létesítés idejétől zavarná a madarat. Madocsa területén nem él másik réti sas. Így, ha ez a pár elköltözne, a környék legnagyobb természeti értékétől fosztaná meg a bánya Madocsát. A falu lakossága tiszteletben tartja a védő zónáját, odafigyelnek, hogy ne zavarják, betartják a rájuk vonatkozó szabályokat évtizedek óta.

A végleges környezeti hatásvizsgálat szerint a bánya hatásterülete megnövekedett, melynek következtében a helyi védelem alatt álló 025/11. hsz-ú ingatlan szerepel hatásterületi ingatlanok között. A tanulmány csak említést tesz a Madocsa 025/11 hrsz. alatt lévő szlavón tölgyesről, ami a bányanyitást követően biztosan károsulna (zaj, por, vízszintcsökkenés, stb.)

A tanulmány nem foglalkozik kellő alapossggal a leendő bányaterület és annak környezetben lévő természet által védendő értékekkel és a kulturális örökséggel sem. A bányatelek nyilvántartott régészeti lelőhelyek területét érinti (lelőhely-azonosítók: 41982 „Madocsa-Felső-Nyilas”nevű kora Árpád-kori telep, középkori templom és templom körüli temető, 41983 „Madocsa-FelsőNyilas2.” nevű avar-kori telep, valamint 51800 „Madocsa-Alsónyilas” nevű késő Árpád-kori kisvár és 13. századi település.”

TMKH PJH Népegészségügyi Osztályának TO-03/NEO/00975-2/2018. ikt. számú (KTO ikt. szám: TO-04G/80/00056-102/2018.) szakkérdésben tett nyilatkozata:

*„A 2018. augusztus 7-én kelt TO-04G/80/00056-92/2018. iktatási számú levelében tájékoztattott, hogy a Tolna Megyei Kormányhivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztálya TO-04G/80/01837-3/2018. iktatószámom eljárást folytat **BET-BAU Kft.** (7100 Szekszárd, Keselyűsi u. 120.) által elkészített és benyújtott, **„Madocsa – homok, kavics” védnevű homok és kavicsbánya vonatkozó környezetvédelmi engedély** ügyében. A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 29. § (1) bekezdése alapján az ügyben szakkérdés vizsgálatára kereste meg a Tolna Megyei Kormányhivatal Paksi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztályát. Az ismételt megkeresés oka a kérelmező általi jelentős módosítás.*

Az ismételten benyújtott módosított dokumentációt a környezet- és település-egészségügyre, az egészségkárosító kockázatok és esetleges hatások felmérésére, a felszín alatti vizek minőségét, egészségkárosítás nélküli fogyaszthatóságát, felhasználhatóságát befolyásoló körülmények, tényezők vizsgálatára, lakott területtől (lakóépülettől) számított védőtávolságok véleményezésére, a talajjal, a szennyvizekkel, veszélyes hulladékokkal kapcsolatos közegészségügyi követelmények érvényesítésére, az emberi használatra szolgáló felszíni vizek védelmére vonatkozóan vizsgáltam.

A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a tervezett homok- és kavicsbánya kialakítása és működése során a vízi úton történő szállítás sokkal kisebb környezet egészségügyi kockázatot jelent az ott élők számára, de a legjobb technika és technológiai fegyverem alkalmazása mellett is számolni kell közegészségügyi kockázattal, amely a környezetben élők egészségkárosodását és életminőségbeli romlását okozhatja. Mindezek miatt:

1. Az elérhető legjobb technika alkalmazásával meg kell akadályozni, hogy a lakosságot zavaró, vagy az egészségére ártalmas légszennyező anyag, elsősorban finompor kerüljön a lakóterületekre. A homok, kavics kitermelésekor tárolásakor, rakodásakor, szállításakor a porképződést a legalacsonyabb szinten kell tartani, különösen az emberi egészségre veszélyes P_{M10} frakcióra vonatkozóan.
2. Az üzemeltetés során a levegőterhelési szintre vonatkozó egészségügyi határértékek betartása szükséges.
3. A bánya működése miatti környezeti porterhelés csökkentésére, annak terjedésének megakadályozására, továbbá a mikroklimatikus viszonyok javítása miatt zöld védősáv telepítését indokoltnak tartom főleg a bánya Madocsa település felőli és az üdülőövezet felőli oldalán.
4. A települést ellátó kutak vonatkozásában folyamatos monitoring végzését tartom szükségesnek a megfelelő vízhozam folyamatos várható mennyiségi mutatói miatt a bánya működési idejére vetítve.
5. A talaj, a felszíni és felszín alatti vizek védelme érdekében a tevékenység során keletkező kommunális szennyvizet zárt tárolóban kell elhelyezni, a környezetbe juttatni tilos.
6. A gépek működtetése során esetleg keletkező veszélyes hulladékok gyűjtését közegészségügyi kockázatot, környezetszennyezést kizáró módon kell végezni.
7. A bánya működtetése során a lakosság környezetének jellemzői az alapállapothoz képest jelentősen nem romolhatnak

A szakkérdésben leírt közegészségügyi véleményemet a következők miatt alakítottam ki:

Madocsa község közigazgatási területén tervezett homok és kavicsbánya a település és a Duna folyó közötti 25 ha-os területet foglalja el. Tervezett éves termelési mennyisége 1 000 000 t/év, azaz 2750 t/nap. A kitermelt ásványi anyagok szállítását – az eredeti terv módosítását követően - vízi úton tervezik, amely jelentősen csökkenti a környezetben élők egészségügyi kockázatát.

Ugyanakkor a kikötő létesítése és bánya működése – különösen száraz időben, aszályos mikroklimatikus viszonyok esetén a kitermelés, a tárolás, rakodás – jelentős porterhelés növekedéssel jár, ami a szálló por esetében az emberi egészségre különösen kockázatos. A porszennyezés lakóterületre történő terjedésének megakadályozása, ill. csökkentése érdekében a bánya területe köré zóldsáv telepítése indokolt.

Madocsa település területe a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 7. §-a és a 2. sz. mellékletével összhangban kiadott 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet értelmében település szennyeződés érzékenységi besorolása alapján fokozottan és kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen található. A települést két mélyfuratú kút együttes működése látja el ivóvízzel, amelyek a bánya hatásterületi vonalán kívül esnek ugyan, de a távlati vízbázisok vizsgálata során bemutatott dokumentáció szerint „a kavicsbányászat okozta változás (>40 év) hatása közvetlenül nem mérhető, kimutathatatlan.” Mindezek okáért a település hosszú távú megfelelő mennyiségi és minőségi ivóvízellátásának érdekében indokoltnak látom folyamatosan monitorozni, hogy a kitermelés milyen hatással lehet a település ivóvízellátására.

Tekintettel arra, hogy a bányatevékenység kapacitása jelentős mértékű valamint több mint negyven év üzemidővel számolandó, ezért a működése során az ott élők egészségének védelmében a lehető legjobb technikát kell alkalmazni és káros kibocsátásokat, valamint hatásokat a lehető legkisebb szinten kell tartani. Mindezt oly módon kell megvalósítani, hogy a telephely közelében élők környezet-egészségügyi kockázata - vagyis a kibocsátások és azok hatásai okozta egészségkárosodások veszélye - a tevékenység következtében a lehető legkisebb legyen.

Közegészségügyi véleményemet a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. Rendelet 28. § (1) bekezdése, és 5 melléklete I táblázat 3. pontja, az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló módosított 1991. évi XI. törvény 2. § (1) bek. d) pontjában foglalt jogkörömben, a 4. § (4) bek. f) pontja alapján és a Tolna Megyei Kormányhivatal Egységes Ügyrendjéről szóló 11/2017. (II.27) számú Kormány megbízotti utasítása IV. fejezet 11. pontja szerint hoztam meg.

Hatáskörömet a fővárosi és megyei kormányhivatal, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatal népegészségügyi feladatai ellátásáról, továbbá az egészségügyi államigazgatási szerv kijelöléséről szóló

385/2016. (XII. 2.) Kormányrendelet 13. § (1) bekezdése, a szakhatóságok hatáskörét az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet. 1. melléklete, továbbá az Ákr. 16.§ (1) bekezdés a) pontjában és a 385/2016. (XII. 2.) Kormányrendelet 4. §. (1), (2) bekezdésében és az 5. § által megállapított 2. számú mellékletében meghatározott illetékessége állapította meg.”

TMKH SZJH Hatósági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztályának TO-04D/40/449-3/2018. ikt. számú (KTO ikt. szám: TÖ-04G/80/00056-101/2018.) szakkérdésben tett nyilatkozata:

„A Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatala, Hatósági Főosztály, Építésügyi és Örökségvédelmi Osztálya, az BET-BAU Kft. (7100 Szekszárd, Keselyűsi út 120., KÜJ: 103562986) kérelmére, Madocsa – homok, kavics védnevű homok- és kavicsbányára vonatkozó előzetes vizsgálati eljárása tárgyában a Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatala, Agrárügyi és Természetvédelmi Főosztály Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztálya előtt TO-04G/80/56/2018. számon indult eljárásban az örökségvédelmi szakkérdés vizsgálata során az alábbi nyilatkozatot teszi,

a kulturális örökség védelme jogszabályban meghatározott feltételeinek az alábbi kikötésekkel felel meg a tervezett tevékenység:

A.) Amennyiben a beruházás a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 7.§ 20. pontja alapján nagyberuházásnak minősül:

1. Az első olyan engedélyezési eljárásban, amely a földmunkával járó tevékenység engedélyezésére irányul, a kérelmező köteles benyújtani az előzetes régészeti dokumentációt (ERD) vagy azzal, tartalmát és az elkészítéséhez alkalmazott módszereket tekintve, egyenértékű örökségvédelmi hatástanulmányt, amely alkalmas az elvégzendő régészeti feladatellátás módjának, valamint idő- és költségvonzatának meghatározására.

2. Az előzetes régészeti dokumentációban meg kell határozni a nagyberuházáshoz kapcsolódó valamennyi régészeti feladatellátást, annak módját, az érintett területet, annak régészeti jellemzőit, a várható kockázatokat. Az ERD megjelöli a jogszabályok alapján a szükséges régészeti feladatellátást és megnevezi a régészeti feladatellátásra jogosult intézményt. Az örökségvédelmi hatóság az előzetes régészeti dokumentáció megállapításai alapján a földmunkával járó tevékenység engedélyezésére irányuló eljárásban határozza meg a hatáscsökkentő módszereket és a régészeti feladatellátás módját.

B.) Amennyiben a beruházás a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 7.§ 20. pontja alapján nem minősül nagyberuházásnak

1. Az első olyan engedélyezési eljárásban, amely a földmunkával járó tevékenység engedélyezésére irányul az eljáró hatóság örökségvédelmi szakkérdés vizsgálata során meghatározza a kulturális örökségi elemek védelmi érdekében szükséges régészeti feladatellátást.

A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 28. § (1) bekezdése és 5. melléklet I. táblázat 4. pontján alapuló megkeresés vizsgálata során megállapítottam, hogy a tervezett bányatelek nyilvántartott régészeti lelőhelyeket érint. (név: Madocsa 52 - Alsónyilas II., azonosító: 51800, Madocsa 5 – Felső-Nyilas, azonosító: 41982, Madocsa 6 - Felső-Nyilas 2., azonosító 41983, Madocsa 2 – Kápolnadomb, azonosító: 26743, Madocsa 14 – Felsőnyilas, azonosító : 51771)

A mellékelt tervdokumentáció alapján megállapítottam, hogy a bányatelekkel érintett ingatlanok nyilvántartott régészeti lelőhelyeken helyezkednek el, az alábbiak szerint

hrsz:

- 019/58- Felsőnyilas, Felső- Nyilas 2.,
- 037/33- Kápolnadomb, Alsónyilas II.,
- 039- Felső- Nyilas, Felső- Nyilas 2.,
- 040- Alsónyilas II.,
- 041/30- Felső- Nyilas, Felső- Nyilas 2.,
- 044/70 - 75- Alsónyilas II.,
- 044/80 - 85- Alsónyilas II.,

A 26743 azonosító számon nyilvántartott, Madocsa 2- Kápolnadomb nevű lelőhelyen, jellege szerint késő Árpád-kori földvár és középkori falu nyomai maradtak fenn.

Az 51800 azonosító számon nyilvántartott, Madocsa 52- Alsónyilas II. nevű lelőhelyen, jellege szerint középkori település nyomai maradtak fenn.

Az 51771 azonosító számon nyilvántartott, Madocsa 14- Felsőnyilas nevű lelőhelyen, jellege szerint halomsíros kultúrához köthető telepnym maradt fenn.

Az 41982 azonosító számon nyilvántartott, Madocsa 5- Felső-Nyilas nevű lelőhelyen, jellege szerint kora Árpád. kori telepnym, középkori templom és temető maradt fenn.

Az 41983 azonosító számon nyilvántartott, Madocsa 6- Felső-Nyilas 2., nevű lelőhelyen, jellege szerint avar telepnyom maradt fenn.

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (Kötv.) 3. § -a szerint a kulturális örökség védelme érdekében a köz- és magáncélú fejlesztéseket - így különösen a terület- és településfejlesztés, terület- és településrendezés, környezet-, természet- és tájvédelem és az ezzel kapcsolatos beruházások tervezését - e védelemmel összhangban kell végezni.

A Kötv. 11. § -a alapján a nyilvántartott régészeti lelőhelyek e törvény erejénél fogva általános védelem alatt állnak.

Az engedélyezési eljárással kapcsolatban az alábbiakról tájékoztatom a kérelmezőt, jelen engedélyezési eljárás keretében az örökségvédelmi szakkérdés vizsgálata során a benyújtott környezetvédelmi hatásvizsgálati dokumentációt helytállóságát vizsgáljuk, tehát nem vizsgáljuk a tervezett tevékenység megvalósíthatóságát, illetve az ezzel kapcsolatos szükséges örökségvédelmi korlátozások, illetve - a védett örökségi elemek esetében - a szükséges kármegelőző intézkedések szükségességét, jellegét.

Ugyanakkor a módosított környezetvédelmi hatásvizsgálati dokumentációban foglalt megállapítás, miszerint: „A tervezett bányányitás szempontjából a területen régészeti lelőhely megléte nem kizáró körülmény. Az illetékes hatóság által tett előírások betartásával, a területen fellelhető régészeti elemek szakszerű mentésével és folyamatos hatósági felügyelettel – munkák végzése régészeti felügyelt mellett- a területen a bányászati tevékenység megkezdhető és elvégezhető.” megtevesztő. Az örökségvédelmi hatóság a tényleges földmunkával járó tevékenységet engedélyező hatósági eljárás során nyilatkozik majd a konkrét terület régészeti szempontú vizsgálatának eredményei ismeretében (az ERD vagy az örökségvédelmi hatástanulmány benyújtását követően) arról, hogy a bányászati tevékenység végzéséhez hozzájárul-e, illetve milyen kikötésekkel adja meg hozzájárulását. Ez a vélemény a szükséges adatok, információk hiányában jelenleg nem alapozható meg, éppen ezért ezt környezetvédelmi hatásvizsgálati tanulmány írója sem jelentheti ki, megelőlegezve egy hatósági döntést.

A fenti kijelentés már csak azért sem tartható, mert jelenleg hatályos örökségvédelmi jogszabályok értelmében a Kápolnadomb kora középkori földvárát, mint tájképi jelentőségű lelőhelyet a földmunkával járó beruházással kötelező elkerülni.

Emellett, ahogy azt már jeleztük a bányaművelés szempontjából egyértelműen a területen fekvő középkori települések temploma és temetője jelentheti a legjelentősebb örökségvédelmi kockázatot. Amennyiben a templom falmaradványai a régészeti kutatások folyamán megőrzendő régészeti emlékek minősülnek, azokat a földmunkával járó beruházásokkal ugyancsak el kell kerülni a Kötv. 19.§ (1) bekezdése-a és a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm.r.) 5.§ (3) bekezdése értelmében.

A tervdokumentáció alapján nem megállapítható, hogy a beruházás a Kötv. 7. § 20. pontja szerint nagyberuházásnak minősül-e.

A Kötv. 23/C. §-a alapján nagyberuházás esetén előzetes régészeti dokumentációt vagy azzal, tartalmát és az elkészítéséhez alkalmazott módszereket tekintve, egyenértékű hatástanulmányt, kell készíttetni.

A Korm. r. 40. § (7) pontja szerint az előzetes régészeti dokumentációt a földmunkával járó tevékenység engedélyezésére irányuló azon első hatósági eljárás megindítására irányuló kérelemhez kell mellékelni, amelyben a hatóság eljár vagy szakhatósággént, illetve szakkérdések vizsgálatával közreműködik.

A projektterv tartalmi követelményeit a Kötv. 7. § 3) pontja és 23/D. § (2) bekezdése és a Korm. r. 24. § (1-5) bekezdése határozza meg.

A Korm.r. 87. § (4) bekezdése alapján a szakhatósági hatáskörében eljáró vagy az örökségvédelmi szakkérdést vizsgáló hatóság döntéselőkészítő örökségvédelmi hatástanulmány elkészítését írhatja elő a beruházás előkészítését meghatározó feltételek tisztázása érdekében

a) a bányászati kutatási műszaki üzemi terv jóváhagyása, bányatelek megállapítása és módosítása, védőpillér kijelölése, módosítása, meggyengítése és lefejtése [...] esetén, ha előzetes régészeti dokumentáció nem áll rendelkezésre.

A szakkérdés vizsgálatára a fővárosi és megyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról szóló 39/2016. (XII.30.) MvM utasítás 25. § és 26.§ -ának, valamint Tolna Megyei Kormányhivatal egységes ügyrendjéről szóló 42/2015 (V.28.) Kormány megbízotti utasítás IV. fejezet 11.16 és 11.17 pontjába foglalt rendelkezések alapján került sor.

A szakkérdés vizsgálata a Kötv. 7. § -11. § a -i és 62/A. § -a, és a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) kormányrendelet 87. § -a rendelkezései szerint történt."

TMKH SZJH AKFO Növény- és Talajvédelmi Osztályának TO-04F/53/00369-2/2018. ikt. számú (KTO ikt. szám: TO-04G/80/00056-98/2018.) szakkérdésben tett nyilatkozatát az alábbiakkal indokolta:

„1.) A szakkérdés elbírálásához az alábbi dokumentáció állt a rendelkezésemre:

- A „Madocsa – homok, kavics” elnevezésű területen tervezett bányászati tevékenység megkezdése, bányatelek létesítése, környezeti hatásvizsgálat kiegészítésekkel egységes szerkezetben (készítette: Encons Tanácsadó, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., (1121 Budapest, Hóvirág út 36.), készítés dátuma: Pécs, 2018. július hó.)

2.) A dokumentáció alapján az alábbiakat állapítottam meg:

- A BET-BAU Kft. bányászati tevékenység megkezdését tervezi a térségben megjelenő ásványvagyon igények kiszolgálására.
- A Baranya Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyeztetési és Fogyasztóvédelmi Főosztály Bányászati Osztálya a PBK/1821-29/2015. iktatószámú határozatában jóváhagyta a „Madocsa-homok, kavics” elnevezésű területre készült műszaki üzemi tervet, majd PBK/1206-5/2017. iktatószámú határozatával elfogadta a kutatási zárójelentést.
- A tervezett bányatelek területe: 138 ha 9932 m².
- Ásványi nyersanyag földtani vagyon: 26.102.923 m³.

- A tervezett működési időtartam: 42 év.
- A kitermelést az engedélyek megszerzését követően 2018-2019-re tervezik.
- A kitermelt ásványi nyersanyag elszállítását kizárólag vízi úton tervezik; a kikötőig szállítószalagok biztosítanak a homok és kavics eljuttatását.
- A terv szerint 30 cm-es humuszos réteget terveznek letermelni (a humuszos termőréteg átlagos vastagsága: 20-60 cm), melyet a helyszínen ideiglenesen deponálnak, majd a bánya műszaki rekultivációja során fognak felhasználni, illetve a környező szántóterületeken hasznosítják.
- A beruházás területén összesen letermelésre kerülő humuszos termőréteg mennyisége: 417.000 m³.
- A többlet humuszos termőréteget a környező mezőgazdasági területeken kívánják hasznosítani.
- A rekultivációt az üzemelés alatt folyamatosan végzik majd.
- A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény, továbbiakban: Tftv. 55. §-a alapján a beruházás helyszínén fel nem használt termőréteg után talajvédelmi járulékot kell fizetni.

Fentiek alapján a környezeti hatásvizsgálatban részletezett módon végzett beruházás talajvédelmi érdekeket nem sért.

3.) A benyújtott dokumentáció a talajvédelmi érdekek figyelembevételével készült, ezért a talajvédelmi szakvélemény kiadásra került.

A szakkérdés elbírálását a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 29. § (1) bekezdése, 6. melléklet I. táblázatának felhatalmazásával végeztem, figyelembe véve a Tftv. előírásait.

A földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII.2.) Korm. rendeletének (kijelölő rendelet) 52. § (1) bekezdése alapján a Tftv. szerinti talajvédelmi hatóságként a megyeszékhely szerinti járási hivatal jár el, illetékességét a kijelölő rendelet 3. § (2) bekezdése állapítja meg.

A szakkérdés elbírálására a fővárosi és megyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról szóló 39/2016. (XII.30.) MvM utasítás 26. §-a jogosít fel."

TMKH PJH Földhivatali Osztályának 10256/2018. ikt. számú (KTO ikt. szám: TO-04G/80/00056-99/2018.) szakkérdésben tett nyilatkozata:

„A Tolna Megyei Kormányhivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztályának fenti számú megkeresése alapján a részemre megküldött iratok felülvizsgálata után, mint az adott ügyben a szakkérdés elbírálására kijelölt szervezeti egység a Madocsa-homok, kavics” védnevű homok- és kavicsbánya környezetvédelmi engedélyezés tárgyú eljárásában az alábbi földvédelmi előírásokat adom:

Amennyiben az érintett ingatlan(ok)on termőföld más célú hasznosítása történik - mely a hasznosítási kötelezettségtől történő olyan időleges vagy végleges eltérés, amellyel a termőföld a továbbiakban mezőgazdasági hasznosításra alkalmatlanná válik -, az illetékes földhivataltól a szükséges engedélyt meg kell kérni, mivel a 2007. évi CXXIX. tv. 10.§-a értelmében „ingatlanügyi hatósági engedéllyel lehet termőföldet más célra hasznosítani”. Az engedély hiánya esetén a más hatóságok által kiadott engedélyek nem mentesítik az igénybevevőt az e törvényben foglalt jogkövetkezmények alól.

A megkeresés elbírálása során az alábbiakat állapítottam meg:

A rendelkezésre álló dokumentáció alapján, a hatáskörömbé utalt kérdéseket megvizsgálva megállapítottam, hogy az földvédelmi szempontból nem kifogásolható, állásfoglalásomat a fenti kikötésekkel adtam meg.

A Tolna Megyei Kormányhivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztálya „Madocsa-homok, kavics” védnevű homok- és kavicsbánya környezetvédelmi engedélyezés tárgyában kereste meg a Paksi Járási Hivatal Földhivatali Osztályát szakkérdés vizsgálata céljából. A megkeresés jogszabályi alapjául a 71/2015 (III. 30.) Korm.rendelet 28. § (1) 5. mellékletét jelölték meg. Ezen rendelet alapján a földhivatal a termőföld mennyiségi védelme követelményei érvényre juttatása céljából jár el.

A Paksi Járási Hivatal Földhivatali Osztályának hatásköre és illetékessége az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény 9. §-ban foglaltakon, továbbá egyes földügyi eljárások részletes szabályairól szóló 384/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdésén és a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016 (XII.2.) Korm. rendelet 1. § e) pontján, 36-37. §-án és a rendelet 17. 3. mellékletén alapul.”

BMKH PJH Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztályának BA-04/ERD/02707-3/2018. ikt. számú (KTO ikt. szám: TO-04G/80/00056-112/2018.) szakkérdésben tett nyilatkozata:

„A Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály (7100 Szekszárd, Bezerédj u. 1., a továbbiakban: Környezetvédelmi Osztály) hivatkozott számú megkeresésére a BET-BAU Kft. (7100 Szekszárd, Keselyűsi út 120., továbbiakban: Környezethasználó) kérelmére indult „Madocsa – homok, kavics” védnevű homok- és kavicsbányára vonatkozó környezetvédelmi engedélyezési eljárással kapcsolatban vizsgálandó erdészeti szakkérdés tekintetében

véleményemet

a megküldött dokumentumok és rendelkezésre álló adatok, tények alapján az alábbiak szerint adom meg.

A „Madocsa – homok, kavics” védnevű homok és kavicsbánya a környező erdőkre gyakorolt

káros hatása nem jelentős.

Erdő igénybevételi eljárás nem szükséges.

Az érdemi döntés meghozatalának erdészeti hatósági szempontból nincsen akadálya.

INDOKOLÁS

A Környezetvédelmi Osztály a tárgyi eljárás során a hivatkozott számú megkeresésében szakkérdés vizsgálata kapcsán kereste meg az Baranya Megyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztályt (a továbbiakban: Erdészeti Osztály).

Az Erdészeti Osztály a megküldött dokumentációt megvizsgálta és megállapította, hogy a tervezett beruházás

- az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőterületet nem érint.
- A talajvízszint csökkenése hosszú távon a termőhelyek változását eredményezheti, ezáltal közvetett módon hatást gyakorol a környező erdőterületekre is.

Felhívom a Környezethasználó figyelmét az környező erdőállományok védelme érdekében az Evt. 56., 61-63. § előírásaira a tevékenységgel érintett területekkel szomszédos erdőterületek vonatkozásában:

- A környező az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőterületek nem vehetők igénybe.
- A kivitelezés során a környező erdőterületek egyéb célból (felvonulási, tárolási, szállítási, stb.) igénybe nem vehetők!
- A kivitelezés és a működés során az erdők termőhelyét, az erdőt veszélyeztető és a faanyag értékét csökkentő károsító hatás nem érheti a környező erdőtervezett területeket. Az erdőben hulladék, talajszennyező anyag, depónia nem helyezhető el.

Az Erdészeti Osztály a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 28. § (1) bekezdés, valamint az 5. melléklet I. táblázat 6. pontjában meghatározott szakkérdés tekintetében adta meg véleményét.”

A Tolna Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 36700/1243-1/2018. ált. ikt. számú (KTO ikt. szám: TO-04G/80/00056-108/2018.) szakhatósági állásfoglalásában kikötések nélküli hozzájárulását adta, melyet az alábbiakkal indokolt:

„Az Ügyfél kérelmére indult „Madocsa-homok-kavics” védnevű homok- és kavicsbányára (KTJ: 102716934) vonatkozó környezeti hatásvizsgálati és egységes környezethasználati engedélyezési összevont eljárásban a Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatala, mint engedélyező hatóság 2018. augusztus 6-án megkereste a Tolna Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságot, mint első fokú katasztrófavédelmi szakhatóságot szakhatósági állásfoglalás kiadása céljából.

A megkereső hatóság által megküldött dokumentumok alapján az Ügyfél környezetvédelmi engedélyének megadásához hozzájárultam.

A környezeti hatásvizsgálat elbírálása során megállapítottam, hogy a telepítési hely környezetében alsó és felső küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem nem működik, így az ipari baleseti kockázatok tekintetében a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos baleseteknek való kitettségből eredő várható hatások vizsgálata nem indokolt, illetve a környezeti hatástanulmány a települések katasztrófavédelmi besorolásáról, valamint a

katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól szóló 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet módosításáról szóló 61/2012. (XII. 11.) BM rendeletben meghatározott osztályba sorolást, a települési veszélyelhárítási tervben meghatározott természeti eredetű kockázatokat figyelembe veszi és a feltárt kockázatok károsító hatásainak várható következményeit megfelelően tartalmazza.

Döntésemet a fenti jogszabályi rendelkezések alapján hoztam.

Szakhatósági állásfoglalásom az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 55. § (1) bekezdésén alapul. Hatáskörömet a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 28. § (3) bekezdése, valamint az ugyanezen rendelet 5. melléklet II. pontjában foglalt táblázat 5. sora, illetékességemet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése, valamint ugyanezen rendelet 1. melléklete határozza meg.

Az önálló jogorvoslat lehetőségét az Ákr. 55. § (4) bekezdése alapján zártam ki."

A Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 35700/8550-16/2018.-ált. ikt. számú (KTO ikt. szám: TO-04G/80/00056-186/2018.) szakhatósági állásfoglalását az alábbiakkal indokolta:

A Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság szakhatósági állásfoglalását kérte TO-04G/80/00056-90/2018. iktatószámom a BET-BAU Kft. (7100 Szekszárd, Keselyűsi út 120.) kérelmére indult, „Madocsa – homok, kavics” bánya környezetvédelmi engedélyezési eljárásában.

A BET-BAU Kft. az Encons Kft. 2018 júliusában készített környezeti hatásvizsgálati dokumentációja alapján környezetvédelmi engedélyt kért a „Madocsa – homok, kavics” bányához kapcsolódó tevékenységekre. A dokumentáció hiányosságai miatt hatóságom - a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság szakvéleményének figyelembevételével tett - felhívására az eljárás során vízügyi-vízvédelmi szempontból több részben kiegészítésre került. A hatásvizsgálati dokumentáció szakértői vízügyi-vízvédelmi szempontból Lovasi Katalin vízellátási mérnök tervező, Dr. Takács Attila okl. építőmérnök, Torma Zoltán és Frányó Gábor környezetmérnökök voltak.

Az eljáró hatóság és a BET-BAU Kft. egyeztetését követően megállapításra került, hogy a tervezett kikötő, mely az Alsó-Duna Völgyi Vízügyi Igazgatóság kezelésében lévő Duna szakaszt érinti, előzetes vizsgálati eljárás lefolytatása után, annak eredményétől függően engedélyezhető. Az előzetes tervek alapján a kikötő 1000 tonna hordképességű uszályok fogadására lesz alkalmas, mely a környezeti hatásvizsgálati és egységes környezethasználati engedélyről szóló 314/2005. (XII.25.) korm. rendelet 3. sz. melléklet 93. pont a) bekezdése alá tartozó előzetes vizsgálati engedély köteles tevékenység. Az egyeztetés alapján a BET-BAU Kft. 2018. október 29-én nyilatkozatot tett a következők szerint:

„ a tervezett kikötői tevékenység nem a tárgyi eljárás részeként kerül vizsgálatra, egyben tudomásul veszem, hogy a tárgyi bányászati tevékenység megkezdésének feltétele a kikötői tevékenységhez kapcsolódó a környezeti hatásvizsgálati és egységes környezethasználati

engedélyről szóló 314/2005. (XII.25.) korm. rendelet szerinti előzetes vizsgálati eljárás és amennyiben szükséges környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása, a kikötő önálló környezetvédelmi engedélyeztetése.”

A benyújtott, majd az eljárás során kiegészített dokumentáció alapján, valamint a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság vonatkozó szakvéleményeit és kezelői nyilatkozatát figyelembe véve az alábbiak állapíthatók meg vízügyi-vízvédelmi szempontból:

A bányászati tevékenység megkezdésének a célja a térségben jelentkező ásványvagyron igények kiszolgálása, a már meglévő lakossági igények, valamint a környező települések építőipari tevékenységének jó minőségű homokkal, kavicsal történő ellátása. A tervezett ásványvagyron kitermelésével lehetőség nyílik a jövőben Pakson tervezett atomerőmű beruházás és a hozzá kapcsolódó létesítmények megépítéséhez szükséges kavics és homok igény ellátására is.

A „Madocsa – homok, kavics” védnevéű tervezett bányatelek súlyponti EOV koordinátái X=149831; Y=643981, területe 138 ha 9932 m², fedőlapja +94 mBf, alaplapja +68 mBf. A haszonanyag maximális, tervezett éves termelési mennyisége 1.000.000 t, 625.000 m³. A bányatelek által érintett ingatlanok: Madocsa 019/3-24,54,56-58, 037/13-36, 038, 039, 040, 041/30, 042, 044/58-60,70-75,80-85 hrsz.

A tevékenység felszíni vizeket közvetlenül nem érint. A tevékenység a Bölcse-Bogyiszlói-öblözet talajvíztestet érint (kódja a Duna-vízgyűjtő magyarországi rész vízgyűjtő-gazdálkodási terve (továbbiakban: VGT2) szerint: AIQ498). Az érintett talajvíztest minősítése a VGT2 alapján: mennyisége jó, de gyenge kockázatú, és kémiai állapota jó.

A vizsgált terület szennyeződés-érzékenységi besorolása: a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Kormányrendelet (továbbiakban: FaviR.) 7. § (4) bekezdésén alapuló 1:100.000-es méretarányú érzékenységi térkép alapján a felszín alatti vizek állapota szempontjából érzékeny terület (2c). Madocsa település közigazgatási területe a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő területek besorolásáról szóló 27/2004. (XII.25.) KvmM rendelet alapján a vízbázis védőterület miatt fokozottan és kiemelten érzékeny kategóriába került besorolásra.

A tevékenység a Madocsa távlati partiszűrésű ivóvízbázis lehatárolt hidrogeológiai védőterületének „B” védőterületét határoló görbén kívül esik. Az ivóvízbázis védőterület lehatárolásra került, kijelölése folyamatban van hatóságomnál.

A tevékenység területén a talajvíz szintjének változása a felszín alatti kavicsos rétegen keresztül összefüggésben van a Duna vízszintjének alakulásával.

A tevékenység során a talajvíz a felszínre kerül, nyílt felszínű bányató alakul ki, amelyet a bányászat befejezése után jóléti tóként, ill. horgásztóként terveznek hasznosítani. A tevékenység során a kitermelt anyag helyét talajvíz fogja kitölteni a mindenkori talajvíz szintje szerint, de a talajvízbe visszatöltést is terveznek a kitermelt meddőanyagból. A kitermelt anyag helyének kitöltése, valamint a nyílt felszín miatt bekövetkező intenzívebb párolgás „depressziós tölcser” alakít ki a talajvíz szintjében, amelynek legmélyebb része a tevékenység területén jön létre, csökkentve a környező területek „depressziós tölcser”-be eső talajvízszintjét is.

A tevékenység következtében növekvő nyílt vízfelszínen egyre nő a párolgás útján légtérbe kerülő vízmennyiség, amely a végső tó felületen 279 043 – 329778 m³/év közötti mennyiséggel számolt a dokumentáció.

A tevékenység területe a Paks-Bölcske árvízvédelmi fővédvonal töltése közelében, attól a jogszabályban korlátozásokkal érintett 110 m távolságon kívül, mintegy 180 méter távolságban helyezkedik el.

A területen meglévő K-40 kataszteri számú öntöző csőkút használaton kívül van. Mind a kút használatára, mind a kút megszüntetésére lehetőség van a tevékenység során, de csak az arra feljogosító vízjogi engedély alapján.

Vízkészlet-gazdálkodási szempontból megállapítható:

A haszonanyag egy része talajvíz felett, nagyobb része víz alatt helyezkedik el. A 30 cm vastagságú humuszréteget a műveléssel párhuzamos irányban kanalas rakodógéppel távolítják el. A letakarított humusz kijelölt depóniákban kerül elhelyezésre, melyek magassága a 2 m-t nem haladja meg. A humuszdepóniákban ideiglenesen tárolt anyagot a műveléssel párhuzamosan használják fel a tájrendezési tevékenységekhez.

A fedőanyag letakarítást markolóval végzik, az elszállítás tehergépkocsival történik. A meddő egy részéből a bányató körül védőgát (min. 1 m magas) kerül kialakításra, mely több funkcióval bír:

- a bányatelek környezetében keletkező külvizek távoltartására szolgál, ezzel is védelmezve a bányató vízminőségét,
- a bányató feltöltődésének a késleltetése

A meddő hasznosításának további lehetősége – szigorú feltételek mellett – visszatöltés a bányatóba. A visszatöltés előtt vizsgálatra kerül a meddő szervesanyag tartalma, tekintettel a bányató vízminőségének megóvására.

A haszonanyag kitermelésének megvalósítása több módon tervezett. A 4-6 méter mélységből a homokos kavicsot részben talajvízszint felett a termelés kezdeti fázisában, a megfelelő mélységű és kiterjedésű bányató kialakulásáig forgóvázás, csuklókaros, kanalas kotrógép termeli ki. A terület előkészítése éves szinten maximálisan 1 hónapot vesz igénybe. A megfelelő mélységű és kiterjedésű bányató kialakulása után a nagy vastagságú nyersanyag talajvíz alóli kitermelése úszó kotróval tervezett. A kitermelt homokos kavicsot villamos meghajtású szállítószalagokkal szállítják a partra. A partra szállított homokos-kavics feldolgozása a bányatelek területén – sem telepített, sem mobil berendezéssel – nem tervezett. A kitermelést követően a kitermelt terméket a bányateleken belül deponálják, miközben megtörténik a víztelenítése.

A visszamaradó bányató tervezett újrahasznosítási célja: jóléti tó, horgásztó.

A víz és szennyvíz hálózat nem kerül kialakításra. A dolgozók vízellátását palackos vízzel biztosítják, a keletkező kommunális szennyvíz zárt mobil illemhelyekbe kerül, technológiai szennyvíz nem keletkezik.

A tervezett bányateleken belül található, a Madocsa 044/72 hrsz.-ú ingatlanon, a K-40 kat. számú, 20,0 m talpmélységű öntöző csőkút, mely jelenleg üzemen kívül van, az engedélyes Madocsa Mezőgazdasági Rt. felszámolásra került. A csőkút lehetséges további sorsát a

tervező feltérképezte, a lehetőségek közül a megfelelő kiválasztására a bányászati tevékenység, ill. a bányatelek pontos ismeretében kerül sor.

A kutatási terület felszíni vizet nem érint. A csapadék elvezetését nem tervezik. A területen a nyugalmi talajvízszint 4-7 m-es mélységben alakul, áramlása DK-i, a Duna közvetlen közelében DNy-i.

Ivóvízbázis védelmi szempontból megállapítható:

A tervezett bányatelek – azon belül a Madocsa 019/3, 019/4, 039, 041/30, 042, 044/58 és 044/70 hrsz.-ú ingatlanok egy része – érinti a Madocsa távlati vízbázis előzetesen lehatárolt hidrogeológiai „B” védőterületét, a vízügyi hatóságon folyamatban lévő kijelölési eljárás alapját képező földhivatali munkarészt (ingatlanhatárokhoz igazított hidrogeológiai védőterületek) figyelembe véve, de a védőterület számított határoló görbájén kívül esik. A vizsgálati dokumentációhoz mellékelte „Madocsa és Bólcské távlati vízbázisok vizsgálata a Madocsa területén tervezett kavicsbánya üzemeléséhez” című dokumentációban a tervező vizsgálta a tervezett tevékenység környező vízbázisokra gyakorolt hatását, valamint a bányászati tevékenység folytán bekövetkező talajvízszint-változást.

Az elvégzett hidrodinamikai modellezés alapján a hatásterület a távlati vízbázis tervezett vízkivételi helyeit nem érinti, azokra számottevő hatást nem gyakorol, vízkészletet tőlük nem von el. A parti szűrősű vízbázisok a Duna irányából érkező vizet hasznosítják, a háttérből érkező talajvízhozam járulékos, vízminőséget rontó jellegű. A talajvizet a Duna teraszanyaga tározza, melybe a Duna medre belevág, így a talajvíz szintjét elsősorban nem a beszivárgás-párolgás egyenlege, hanem a Duna vízszintje szabályozza. A talajvíztartó és a rétegvíztartó rétegek között ~50 m vastag vízrekesztő rétegek települnek.

Összességében a felszín alatti vízre káros hatás nem várható a tervezett bányászati tevékenység megvalósítása esetén, a jó állapot fenntartható.

Árvízvédelmi szempontból megállapítható:

Az árhullámok gyakoriságának és intenzitásának növekedése miatt a folyók mentén jellemzően, Magyarország árvízi veszélyeztetettségi térképe alapján a tervezési terület kitétnak minősül. Ugyancsak kitétnak minősíti a tervezési területet a vízkészletek csökkenése (a folyó alacsony vízállása, valamint a felszín alatti vízkészletek csökkenése) miatt.

A fenteből egyértelműen megállapítható, hogy a tervezési terület, és a folyó vízkészletei, vízszintváltozásai egymással szoros és elválaszthatatlan összefüggésben vannak, tehát egymásra hatással vannak.

Az érintett terület a 18/2003. (XII.9.) KvVM-BM együttes rendelet értelmében a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolása szerint árvízvédelmi szempontból enyhén veszélyeztetett „C” kategóriába tartozik, (miután mentesített ártéren az 1.24. számú árvízi öblözetben helyezkedik el, és előírt biztonságban kiépített I. rendű védművel rendelkezik), nem jelenti azt, hogy a folyamatosan növekvő árvízszintekkel párhuzamosan a kockázat mértéke ne változna. Az egyre magasabb árhullámokból adódó kockázat inkább közepesnek ítéltető még a kiépített védművel rendelkező öblözetek esetében is.

A Duna hidrodinamikai hatásterülete a parttól kb. 1000 m-es távolságra húzódik. A hatásterületen belül a Duna vízszint ingadozásai akár több m-es különbségeket okoznak a környező területek talajvízszintjének alakulásában.

A fentiekből egyértelmű következtetéssel levonható, hogy a tervezett bányagödör a hatásterületen belül van, és a vízzáró réteg eltávolítása esetén a jó vízvezető rétegben az árhullámok hatása jelentősebb akadály nélkül érvényesülni fog.

Tekintettel a kitermelés nagy mélységére és a fedőréteg eltávolítására – amelyek növelhetik a hidraulikus talajtörés kockázatát az árvízvédelmi művek fenntartásáért és az árvízvédelem irányításáért felelős Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság kérte szivárgás-hidraulikai vizsgálattal igazolni, hogy az I.rendű árvízvédelmi védmű állékonyságára a tevékenység nincs káros hatással. A dokumentáció kiegészítéseként kért szivárgási vizsgálat eredménye szerint a védmű alatti szivárgás szempontjából káros hatást nem jelent a tervezett tevékenység.

A bánya területén a kitermeléssel érintett terület körül földgátat építenek, amely megakadályozza a külvizek befolyását a kialakuló tóba, valamint az esetlegesen túlemlelkedő víz kifolyását is a tóból, ami a dokumentáció kiegészítéseként készített vizsgálat szerint kizárható.

A csatolt Geotechnikai szakvélemény, az átszivárgó víz hatását alapul vevő fedőréteg állékonysági szempontból kiemeli, hogy az árvízvédelmi töltés és a tervezett bányagödör közötti területen az átszivárgásból adódó állékonysági problémákkal nem kell számolni. A Geotechnikai szakvéleményhez kiegészítésként csatolt Tervezői nyilatkozat szerint a Duna Mértékadó Árvízszintje esetén a tervezett bányagödörből való kiöntésének kockázata kizárható.

Összességében a tervezett tevékenység az árvízvédelmi védműtől mintegy 180 m-re helyezkedik el, a szivárgás-hidraulikai vizsgálat alapján a tervezett tevékenység az árvízvédelmi védműre káros hatást nem jelent, a tó kiöntése kizárható.

A vizsgálati dokumentáció és az eljárás során benyújtott kiegészítései alapján a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság - mint az állami vizek és árvízvédelmi művek vagyonkezelője, a távlati vízbázis védelmének felelőse, a vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási terv készítője, valamint az árvízvédelem irányításáért felelős vízügyi államigazgatási szerv – az engedélyezést kizáró okot nem állapított meg, szakvéleményében foglaltakat állásfoglalásom kialakításánál figyelembe vettem.

Az előzőekben megállapítottak alapján a rendelkező részben tett előírásokkal az engedélyezéshez szakhatósági hozzájárulásomat megadtam. A szakhatósági állásfoglalásom előírásait a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság véleményének figyelembevételével határoztam meg az alábbiak szerint:

A bányában kitermelt nyersanyag elszállításának módja vízi úton tervezett. A kikötő hatásainak vizsgálatára jelen eljárás nem terjed ki, azt külön környezetvédelmi eljárás(ok) során kell vizsgálni, és a vizsgálat pozitív eredménye esetén kezdhető és végezhető csak tovább a bányászati tevékenység, melyről szakhatósági állásfoglalásom 1.1. pontjában rendelkeztem.

Szakhatósági állásfoglalásom 1.2. és 1.3. pontjában tett előírásokat a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: Kvtv.) 18.§ (5) és (7) bekezdésének, a FaviR. és a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII.21.) Korm.rendelet (továbbiakban: FeviR.) rendelkezéseinek figyelembe vételével és azokkal összhangban tettem, valamint a vízgazdálkodásról szóló LVII. tv. (továbbiakban: Vgtv.) rendelkezései alapján a víztest jó állapotának megőrzése érdekében.

Szakhatósági állásfoglalásom 1.3. pontjában foglalt a károkozás bejelentésére vonatkozó előírást a FaviR. 19.§ alapján tettem, melynek (19) bekezdése előírja, hogy a környezethasználó a felszín alatti vízben, illetve földtani közegben okozott szennyezést, illetve károsodást a vízvédelmi hatóságnak köteles bejelenteni, illetve a vizek állapotának azonnali beavatkozást igénylő környezetkárosodása esetén köteles megkezdeni a kárelhárítást a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről szóló 90/2007. (IV.26.) kormányrendeletben foglaltaknak megfelelően.

Szakhatósági állásfoglalásom 1.4. pontjában a bányatavak hasznosításával kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről szóló 239/2000. (XII.23.) Korm. rendelet 3.§ (1) bekezdése alapján előírtam, hogy amennyiben a bánya területén kialakuló tó meghagyásra kerül, a bányató fenntartásának, hasznosításának (a továbbiakban: üzemeltetésének) engedélyezéséhez a bányatóval érintett ingatlan tulajdonosának - a bányabezárással összefüggő tájrendezési feladatokat meghatározó bányahatósági határozat közlését követő egy éven belül - a vízügyi hatóságtól a külön jogszabályban meghatározott ² mellékletek csatolásával vízjogi üzemeltetési engedélyt kell kérnie.

Szakhatósági állásfoglalásom 1.5. pontjában a FeviR., míg az 1.6. pontjában a FaviR. rendelkezéseinek figyelembevételével, vízvédelmi szempontok szem előtt tartásával írtam elő a vizek minőségi figyelését ill. ellenőrzését. A tevékenység jellemzői alapján határoztam meg a mintavételek helyét, gyakoriságát és a vizsgálandó paramétereket.

Szakhatósági állásfoglalásom 1.7. pontjában a bánya területén lévő öntözőkút üzemeltetése vagy megszüntetése a Vgtv. és a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V.22.) Korm. rendelet (továbbiakban: VhR.) alapján vízjogi engedély köteles tevékenység.

Az árvízvédelmi töltést és annak környezetét érintő közlekedési utak, és a szállítószalagos keresztezés kialakításának módját, a töltés egyéb érintését az engedélyezési tervek készítése, valamint a vízjogi létesítési engedélyezési eljárás során előzetesen egyeztetni kell a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatósággal. Erre vonatkozik szakhatósági állásfoglalásom 1.8. előírása

A szakhatósági eljárásomnak díja nem volt, egyéb költség nem keletkezett az eljárás során.

Jelen végzés ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az a határozat, illetve az eljárást megszüntető végzés elleni jogorvoslat keretében támadható meg az Ákr. 112.§ alapján.

A Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság hatáskörét a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 28. § (1) bekezdése a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V.22.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése, a vízvédelmi hatáskörömet a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 66/A. §, és a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX.4.) Korm. rendelet (továbbiakban: 223/2014 Korm. rendelet) 10. § (1) bekezdés 4. pontja, a vízügyi és vízvédelmi illetékességemet a 223/2014 Korm. rendelet 10. § (2) bekezdése és az 2. mellékletének 4. pontja állapítja meg.

A tervezett tevékenység környezeti elemekre gyakorolt hatását vizsgálva az alábbi megállapítások tehetők:

Levegőtisztaság-védelmi szempontból:

A legközelebbi lakóépületek, védett létesítmények Madocsa belterületén találhatóak kb. 1100 m-re a bányatelek szélétől, illetve a Duna másik oldalán Harta település, amelynek legközelebbi lakóháza a bányatelek szélétől szintén kb. 1100 m távolságban van. A bánya környezetében javarészt mezőgazdasági területek találhatóak.

A bányatelek területe a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. melléklete alapján a 10. számú légszennyezettségi zónába tartozik.

A benyújtott dokumentáció alapján a tevékenység levegőminőségre gyakorolt hatása nem jelentős, a levegővédelmi követelmények a bánya működése során várhatóan teljesülni fognak.

A bányászati tevékenység végzése során a munkagépek (kanalas kotrógépek és homlok rakodógépek) és szállítójárművek kipufogógáza által okozott légszennyező hatással kell számolni. A levegővédelmi hatásterület a bányalétesítési, megvalósítási száraz kitermelési és megvalósítási nedves kitermelési fázisában nitrogén-oxidok esetében 60 m sugarú körrel lehatárolható, mely lakóingatlant nem érint.

A bányatelek környezetének levegőminőségét a közlekedésből származó légszennyezőanyag-kibocsátás káros mértékben nem befolyásolja, mert a szállító gépjárművek működése, mozgása a bányatelken rövid idejű, csak a be- és kiállítás idejére korlátozódik. A szállító gépjárművek által kibocsátott kipufogógáz légszennyező anyag mennyisége a levegőminőségben kimutatható változást nem okoz.

A kiporzás csökkentése érdekében a kitermelt ásványi nyersanyagot ponyvával letakart állapotban kell szállítani, a területet és a szállítási útvonalakat szükség szerint locsolni szükséges, így a tevékenység az érintett területek levegőminőségében várhatóan jelentős többletterhelést nem okoz.

A 306/2010. (XII. 23.) Kormányrendelet 25. § hatálya alá tartozó bejelentés köteles légszennyező pontforrás kialakítása nem tervezett a telephelyen.

Zajvédelmi szempontból:

A zajvédelmi munkarész készítőjének szakértői jogosultságát vizsgáltuk, a szakértői jogosultság igazolását a dokumentációhoz becsatolták.

A tervezett kavicsbánya területe jelenleg mezőgazdasági művelés alatt álló szántó terület. A hatályos szabályozási terv szerint a tervezési területet Má jelű mezőgazdasági terület és Ev jelű erdő határolja. A legközelebbi védett terület nyugati irányban a tervezett bányatelek szélétől 1100 m-re Madocsa község Lf1 és Lf2 jelű falusias lakóterülete, keleti irányban a Duna bal partján a bányatelek szélétől 1100 m-re Harta FL-KH jelű falusias lakóterülete és Ü-M jelű üdülőterülete. A bányatelek és Madocsa között mezőgazdasági szántóterület található, míg a bányatelek és Harta külső lakó- és üdülőterülete között kb. 190 m szántó, 360 m erdőterület, majd 550 m szélességben a Duna vízfelülete helyezkedik el.

A tevékenység során a munkagépek működéséből, az anyagmozgatásból, és a szállításból származó zajkibocsátásra kell majd számítani. Munkavégzés csak a nappali órákban történik.

A létesítés alapvető munkafázisa a tervezett kitermelési területről a fedőréteg (humusz, meddő és száraz kitermelés ásványvagyona) eltávolítása, amit forgókotróval és homlokrakodóval végeznek,

a kiemelt fedőréteget pedig tehergépkocsival szállítják el a tervezett bányatelken belül kijelölendő deponálási területre.

A benyújtott dokumentáció alapján a létesítési és üzemeltetési fázisban a számított zajterhelés a megítélési ponton zajterhelési határérték túllépést nem okoz. A kavicsbánya zajszempontú hatásterülete Harta és Madocsa lakóterületét, illetve Harta üdülőterületét nem éri el.

A tevékenység számítással lehatárolt zajvédelmi hatásterülete nem érint zajvédelmi szempontból védendő területet, épületet, így a környezeti zaj és rezgés elleni védelemről szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Zajrendelet) 10. § (3) bekezdése alapján a tevékenységnek nem kell rendelkeznie zajkibocsátási határértékkel.

A felhagyás során (tájrendezés) a környezeti zajkibocsátás közel azonos az üzemelési tevékenység előtti tevékenység zajkibocsátással.

Az előírásokban kért zajmérést és a mérésről a dokumentációt a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 3. § (3) bekezdése alapján, valamint a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet 4. számú melléklete szerint kell elvégezni, elkészíteni.

A zajkibocsátási határérték kérelmet a Zajrendelet 10. § (1) bekezdés alapján kell benyújtani és 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet 2. § és 2. számú melléklete szerinti tartalommal kell elkészíteni.

Hulladékgazdálkodási szempontból:

A tervezett tevékenység hulladékgazdálkodási szempontból nem tartozik a jelentős mennyiségű hulladékot termelő tevékenységek sorába. A bányaművelés során letermelésre kerülő meddőanyag nem tartozik a hulladék kategóriába, nem tartozik a hulladékgazdálkodási törvény hatálya alá. A keletkező bányászati hulladékok további felhasználásáról a későbbi bányahatósági eljárások során jóváhagyásra kerülő bánya Műszaki Üzemi Terve fog rendelkezni.

A tevékenység végzése során, az üzemi területen keletkező kommunális hulladék gyűjtéséről és elszállításáról a bányavállalkozó intézkedik. A munkahelyen várhatóan 4-5 fő foglalkoztatása történik.

A területen keletkező kommunális hulladék gyűjtése és elszállítása megoldott.

A telephelyi gépek időszakos szervizelését szakszerviz végzi el, amennyiben ez a telephelyen történik – javítás nem igényel speciális eszközöket és szakszerviz háttérrel – a keletkező hulladékok elszállításáról és megfelelő kezeléséről az alvállalkozó köteles gondoskodni.

A bánya területén a gépek üzemeltetéséből adódóan veszélyes, illetve nem veszélyes hulladék nem keletkezik. Amennyiben havária esetén mégis keletkezne hulladék, azt a bányavállalkozó az érvényes jogszabályok és előírások szerint fogja gyűjteni és elszállíttatni. Az ilyen rendkívüli esetekben a telephelyen keletkező veszélyes hulladékokat arra engedéllyel rendelkező vállalkozással szállíttatják el ártalmatlanításra.

Keletkező hulladékok becsült mennyisége

A telephelyen keletkező hulladékok becsült mennyisége a következők szerint alakul (a hulladékok fajtájának és mennyiségének meghatározásakor a telephelyen végzett tevékenységek és más bányák üzemelési tapasztalataiból indultunk ki):

Veszélyes hulladékok:

Hulladék megnevezése	Hulladékok EWC kódja	Mennyiség (kg)
Fáradtolaj	13 02 08*	200 kg/év
Hidraulikai olaj hulladékok	13 01 13*	200 kg/év
Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok (ideértve a közelebbről nem meghatározott olaj-szűrőket), törőkendők, védőruházat	15 02 02*	100 kg/év
Egyéb motor-, hajtómű-, és kenőolajok	13 02 08*	50 kg/év
Ólomakkumulátorok	16 06 01*	50 kg/év

A karbantartást végző alvállalkozó szerződés szerint engedéllyel rendelkező hulladékkezelőnek adja át a fenti hulladékokat.

Nem veszélyes hulladékok:

Hulladék megnevezése	Hulladékok EWC kódja	Mennyiség (kg)	Kezelési mód
Települési szilárd hulladék	20 03 01	100 kg/év	átadás engedéllyel rendelkező hulladékkezelőnek helyi közszolgáltatónak

Létesítés várható hatásai

A tevékenység megkezdésekor a bányászattal érintett terület előkészítését munkagépekkel végzik. A munkák üzemszerű végzése során hulladékok jelentkezésével nem kell számolni. A letermelésre kerülő humuszréteg és a felső fedő talajréteg nem minősül hulladéknak, ezekről a bányahatóság által jóváhagyott kitermelési Műszaki Üzemi Tervben rögzítettek szerint kell gondoskodnia a bányavállalkozónak.

Üzemelés várható hatásai

A létesítéshez hasonlóan az üzemelés során sem jelentkezik jelentős mennyiségű hulladék. A munkát végző személyzet kommunális hulladékán, illetve a gépek- berendezések szakszervíz által elvégzett karbantartási munkái során keletkezhetnek hulladékok a vizsgálati területen. Az előzőekben részletezettek szerint a hulladékok megfelelő kezelése megoldott.

Felhagyás várható hatásai

A felhagyás során jelentkező hatások nem térnek el az előzőekben ismertetett létesítés és üzemelés alatt jelentkező hatásoktól.

Rendkívüli (havária) események hatásai

A bányászati kitermelési, rakodási és a szállítási tevékenység gépi berendezéseinek használata környezetre veszélyes anyagok (üzemanyagok, olaj, kenőanyagok stb.) használatával jár. A tevékenységeket végző gépek nem üzemszerű üzemeléséből, rendkívüli események bekövetkezésekor ezek az anyagok a talajra, valamint a felszín alatti vizekbe juthatnak. Ilyenkor a talaj elszennyeződhet, mely veszélyes hulladéknak minősül, így a továbbiakban a veszélyes hulladékokra vonatkozó kezelés szabályai szerint kell ezeket kezelni: arra engedéllyel rendelkező hulladék szállítónak/kezelőnek kell átadni.

Az ilyen események bekövetkezési valószínűsége csekély.

Fentiek alapján jelen határozat 4.3 pontjában tettem előírásokat.

Táj- és természetvédelmi szempontból:

Maga a bányatelek területe védett természeti területet, Natura 2000 területet, természeti területet, az Országos Ökológiai Hálózat területét közvetlenül nem érinti, az védett természeti érték tartós előfordulási helyeként sem ismert.

Ugyanakkor a bányatelektől nyugati irányban, attól mintegy 500 méterre, továbbá a bányatelektől keleti irányban, attól mintegy 150-200 méterre húzódik a Tolnai Duna (kódszáma: HUDD20023) elnevezésű Kiemelt Jelentőségű Természetmegőrzési Terület, melynek mindkét területrésze magterület övezeteként az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (OTrT.) 3/1. számú mellékletében kijelölésre került Országos Ökológiai Hálózat eleme. A beruházási területtől észak-keleti irányban, attól mintegy 670 méterre kezdődik a Madocsa szlavón tölgyes helyi jelentőségű természetvédelmi terület (Madocsa, külterület 025/11 hrsz. 5,6 ha-os területrésze – Madocsa 3 A erdőrészlet). Továbbá a Duna folyam nagyvízi medre a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdése alapján természeti területnek minősül.

Mivel a bányatelek közvetlenül nem érinti fenti területeket, csak a Duna folyamig tervezett szállítószalag, ezért úgy az élővilág védelmi, mint a Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció is jellemzően csak a szállítószalag és a feltáró utak nyomvonalán lévő vegetáció típusok és állatcsoportok érintettségére terjedt ki. Az alapidokumentációval kapcsolatosan természet- és tájvédelmi szempontból az alábbi problémák merültek fel.

Az éghajlati jellemzőket bemutató 6.4. fejezet rész szerint a terület évi csapadékösszeg 550 – 580 mm, az ariditási index pedig 1,22 – 1,25 között változik. Ugyanakkor a vízvédelmi szempontból várható hatások becslésével és a hatásterülettel foglalkozó 8.2.4. fejezet rész szerint a terület évi csapadékösszeg 750 – 800 mm, az ariditási index pedig 0,94 – 0,96 között változik. A két adatsor alapján kiszámolt éves párolgási veszteség közötti különbség csaknem 100.000 m³/év.

A 8.2.4. fejezet rész szerint a párolgási veszteség hatása a bányatelektől 10 - 20 méterre már csak néhány mm, ugyanakkor a felhagyást követő és az élővilágot érintő környezeti hatásokkal

foglalkozó 8.3.2.3. fejezet részben foglaltak alapján a kavicsbányában kialakított nyílt talajvíztükör párolgása jóval nagyobb a korábbi területfelszín párolgásánál és különösen a vízellátottság szempontjából kritikus száraz, nyári időszakban lehet jelentősége a mesterségesen előidézett, további talajvízszint süllyedésnek.

Az egyszeri feltöltődés, továbbá az éves párolgási veszteség okozta talajvízszint süllyedés bizonyosan nem pár 10 méterig terjed ki a bányatelek határától. Mintegy fele ekkora területű kavicsbánya esetében elvégzett számítások száraz években két kilométert megközelítő sugarú körben 20 cm-t elérő átlagos talajvízszint-süllyedést prognosztizáltak, jelen esetben pedig a legtávolabbi Natura 2000 terület is csak 500 méterre van.

Amennyiben a zajvédelmi fejezetben megállapított hatásterület mégis eléri a védett és/vagy Natura 2000 területet, úgy annak élővilágra gyakorolt hatásait is meg kell vizsgálni.

Továbbá figyelembe véve, hogy a jelenleg hatályos jogszabályi környezet alapján környezetvédelmi engedély köteles bányák esetében a természetvédelmi hatóság már nem fog részt venni a bányabezárás műszaki üzemi terv jóváhagyására (módosítására); a bányabezárásra és a tájrendezés végrehajtásának elfogadására vonatkozó bányahatósági eljárásban, így a rekultivációs és tájrendezési terveket is be kell nyújtani pótlólag.

Mindezeket figyelembe véve szakágazati szempontból a kormányhivatal 2017. november 30-án kelt TO-04G/80/03238-7/2017. számú levelében az alábbi tartalmú hiánypótlásra szólította fel a kérelmezőt:

1. Pontosítani szükséges a kiinduló éghajlati adatokat (éves csapadék mennyiség, ariditási index) és be kell mutatni, hogy azokat honnan származtatták.
2. A párolgási veszteséget a tevékenységet követően visszamaradó vízfelület tekintetében éves szinten és m³-ben kifejezve is meg kell határozni.
3. Számításokkal alátámasztottan kell bemutatni a felszín alatti vízréteg(ek)et érintő depressziós hatásokat és azokat térképen, illetve grafikusán is ábrázolni kell (leszívási tölcser vagy depressziós görbe).
4. A Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt ki kell egészíteni a bánya létesítése és üzemeltetése kapcsán közvetlenül vagy közvetetten jelentkező hatások vizsgálatával.
5. A dokumentációnak részletesen ki kell térni a rekultivációra és tájrendezésre.

A Natura 2000 területek lehetséges érintettsége okán továbbá a kormányhivatal 2017. december 4-én kelt TO-04G/80/03237-11/2017. számú levelével megkereste a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságot (a továbbiakban: DDNPI), mint területileg illetékes természetvédelmi kezelőt, hogy nyilatkozzon a tervezett tevékenységgel kapcsolatban. A DDNPI 2018. február 7-én érkezett DDNPI/854-1/2018. számú levelében a következő nyilatkozatot adta.

„A tervezett tevékenység közvetlen területe védett természeti területet, az Európai Közösség Natura 2000 (275/2004. (X. 8.) Korm. rend.) hálózatba tartozó területeket, valamint a Nemzeti Ökológiai Hálózat területét nem érinti. A területen védett faj előfordulásáról nincs tudomásunk.

A területtől azonban mintegy 150-200 m-re található a Tolnai Duna (HUDD20023) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési Natura 2000 terület, melyre a mintegy 140 ha-os vízfelület kialakítása hatással lehet.

A természetvédelmi szempontból felmerült hiányosságok tisztázása érdekében indokoltnak tartjuk a környezeti hatásvizsgálat kiegészítését. Javasoljuk, hogy a környezeti hatásvizsgálat az alábbi természet- és tájvédelmi kiegészítéseket is tartalmazza:

Kérjük megvizsgálni, hogy a kitermelés következtében fellépő depresszió hogyan változtatja meg a vízháztartási viszonyokat a Natura 2000 területekre vonatkozóan, s az milyen hatással lehet az ottani élőhelyekre."

Mivel a DDNPI nyilatkozatában foglalt észrevételek szerepeltek a kormányhivatal hiánypótlási felhívásában is, ezért a hiánypótlás kiegészítésére nem volt szükség.

A Bet-Bau Kft. 2018. május 22-én nyújtotta be a hiánypótlási dokumentációt, azzal kapcsolatban szakágazati szempontból az alábbiakat lehetett megállapítani.

1. A kialakuló bányató vízszint környezetre gyakorolt hatását (m) a művelés legvégén bemutató térkép szerint dél-keleti irányban a Natura 2000 területre kiterjedően is érvényesül leszívó hatás, azonban az ahhoz tartozó értéket nem tüntették fel a térképen.
2. A talajvízszintet természetes állapotában bemutató térképen a 90 és 92 méteres szintvonalakat mutatják be, míg a kavicsbányászat eredményeképp kialakuló talajvízszintet bemutató térképen a 89 és 91 méteres szintvonalakat szerepeltetik, így a két térkép össze nem vehető.
3. Az alapidokumentációnak az éghajlati jellemzőkkel foglalkozó 6.4. fejezetrésztében közöltek szerint „gyakoriságban első helyen az ÉNY-i, második és harmadik helyen a D-i, illetve DNY-i szélirány áll”. Ehhez képest a légeszennyezettségi eloszlást mutató 4-5. és 7-9. számú mellékletek szerinti térképeken a csóvák kivétel nélkül nyugati irányba térnek ki.
4. Már az eredeti hiánypótlás is tartalmazta, hogy a Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt ki kell egészíteni a bánya létesítése és üzemeltetése kapcsán közvetlenül és közvetetten jelentkező hatások vizsgálatával. A benyújtott hiánypótlás csak a talajvízszint változásnak a hullámtérre gyakorolt hatásával foglalkozik, ugyanakkor a vízszint csökkenés eléri a nyugati irányban húzódó Natura 2000 gyepterületet.

A Tolnai Duna (kódszáma: HUDD20023) elnevezésű Kiemelt Jelentőségű Természetmegőrzési Terület jelölő fajai a következők: kúszó celler (*Apium repens*), balin (*Aspius aspius*), nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), eurázsiai hód (*Castor fiber*), skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*), dunai és tiszai ingola (*Eudontomyzon spp.*), halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*), széles durbincs (*Gymnocephalus baloni*), selymes durbincs (*Gymnocephalus schraetzer*), díszes tarkalepke (*Hypodryas maturna*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), vidra (*Lutra lutra*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), réti csik (*Misgurnus fossilis*), hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*), tavi denevér (*Myotis dasycneme*), közönséges denevér (*Myotis myotis*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), leánykancér (*Rutilus pigus*), közönséges ürge (*Spermophilus citellus*), dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*), lápi póc (*Umbra krameri*), tompa folyamikagyló (*Unio crassus*), német bucó (*Zingel streber*), magyar bucó (*Zingel zingel*).

Ezen fajok döntő többsége vízi vagy erdei élőhelyhez kötődik, így potenciálisan előfordulhatnak a közvetlen, illetve közvetett hatásterületen. Továbbá a Madocsa belterületének keleti határában húzó és szintén a Tolnai Duna elnevezésű Natura 2000 terület részét képező kiterjedt gyepterületen a fokozottan védett közönséges ürge állománya található meg, így a területen jelentkező talajvízszint csökkenés az élőhelyén keresztül ezen egyébként is kritikus nagyságú (100-200 pld.) állományra is hatással lehet.

Fenti indokok alapján a kormányhivatal 2018. június 18-án kelt TO-04G/80/00056-81/2018. számú tényállás tisztázására felhívó levelében szakágazati szempontból az alábbiakat fogalmazta meg:

1. Közölni kell, hogy a „Madocsa és Bölcске távlati vízbázisok vizsgálata a Madocsa területén tervezett kavicsbánya üzemeléséhez” tárgyú dokumentáció 13. oldalán lévő ábrán (a kialakuló bányató vízszint környezetre gyakorolt hatása a művelés legvégén) a dél-keleti irányba kinyúló és Natura 2000 területet érintő görbéhez milyen számszerű érték tartozik.
2. A talajvízszint nyugalmi helyzetét természetes állapotban (10. oldal 1. ábra), valamint a kavicsbányászat eredményeképp kialakuló talajvízszintet (12. oldal) bemutató ábrákat egymással összevethető szintvonalakkal is be kell mutatni.
3. Be kell mutatni az indokát annak, hogy az alapidokumentációban közölt, széljárás gyakoriságára vonatkozó információk ellenére az összes, szennyezettségi eloszlást mutató térképen a csóva nyugati irányba terjed ki.
4. Új Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt kell készíteni, melynek ki kell terjednie a megvalósításból származó közvetlen és közvetett hatásokra.

A tényállás tisztázására felhívó levelében egyidejűleg jelezte a kormányhivatal, hogy amennyiben az egyes, Natura 2000 terület érintettsége tekintetében releváns szakágazati (elsősorban levegős, zajos, vízes) vélemények további hatásokat állapítanak meg, vagy a természetvédelmi kezelői nyilatkozat további ellentmondásokat tár fel, úgy szükség lehet további kérdések tisztázására is.

Az új, egységes szerkezetű KHV dokumentáció és az újonnan összeállított Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció 2018. július 31-én érkezett meg a kormányhivatalhoz.

A kormányhivatal ezt követően 2018. augusztus 1-én kelt TO-04G/80/00056-88/2018. számú levelével ismételtlen megkereste a DDNP Igazgatóságot, hogy nyilatkozzon a beruházással kapcsolatosan. A DDNPI 2018. október 5-én érkezett DDNPI/854-3/2018. számú levelében a következő nyilatkozatot adta.

„A tervezett bánya védett vagy közösségi jelentőségű területet nem érint, a közeli Natura 2000 területre jelentős kedvezőtlen hatást nem gyakorol.

A kitermelt nyersanyag elszállítása céljából, a tervezett beruházáshoz kapcsolódóan létesíteni tervezett szállítószalag és kikötő érinti a HUDD20023 jelű, Tolnai Duna elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területet. A tervezett szállítási nyomvonal és a kikötő területén a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságnak az alábbi védett és közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek jelenlétéről van adata, melyekre a tervezett létesítmény hatást gyakorolhat:

tompa folyamikagyló (Unio crassus)

magyar színjátászólepke (Apatura metis)

magyar bucó (Zingel zingel)

német bucó (Zingel streber)

Enyves éger (Alnus glutinosa) és magas kőris (Fraxinus excelsior) alkotta ligeterdők (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae) (91E0)

A tervezett szállítószalag körülbelül 1 km hosszan a Natura 2000 terület határán, annak közvetlen szomszédságában halad. A szállítószalag keltette zaj- és porszennyezés védett természeti területre gyakorolt negatív hatásának minimalizálása érdekében természetvédelmi szempontból

előnyösebb lenne a nyomvonalat a bányatelek mellett, a védett terület határától a lehető legtávolabb kijelölni.”

Ezt követően a BET-BAU Kft. 2018. október 29-én érkezett nyilatkozatában jelezte, hogy a bányához kapcsolódóan tervezett kikötőt külön környezetvédelmi eljárásban kívánja elbíráltatni a hatósággal. Figyelembe véve, hogy a kikötő hiányában a szállítószalag sem bírálható el, ezért **a további megállapítások kizárólag a bányatelek tervezett helyén történő bányaművelésre és annak hatásaira terjednek ki.**

A természeti környezetre a tervezett bányüzemelésnek elsődlegesen a környezeti (felszín alatti vízszint csökkentő, zajos és levegős) hatásai jelentenek, jelenthetnek terhelést.

A dokumentációhoz csatolt összesített hatásterületi térkép szerint védett természeti területet (Szlavón-tölgyes helyi jelentőségű természetvédelmi terület) a vízvédelmi hatásterület, míg Natura 2000 területet (Tolnai Duna) a vízvédelmi és a zajvédelmi hatásterület érint. A levegőtisztaság-védelmi hatásterület a dokumentáció szerint a bánya közvetlen környezetére terjed ki.

A védett és Natura 2000 területet érő talajvízszint csökkenés mértéke a vizsgálatok szerint 0,05 m-re kalkulált, ugyanakkor a Szlavón-tölgyes esetében a fő veszélyeztető tényező eddig is a terület szárazodása volt, további talajvízszint-csökkenés nem megengedhető. A Tolnai Duna kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen belül a talajvízszint-csökkenéssel érintett területrész a község belterületének keleti határán lévő nagyterjedésű gyepterület, mely egy eleve sérülékeny ürge (*Spermophilus citellus*) populáció élőhelye. A fokozottan védett faj helyi állománya a dokumentációhoz csatolt Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció szerint a kipusztulás szélén áll. Bár a hatásvizsgálat szerint a bányászat semmiféle hatással nem lesz a populációra, arra nézve a fő veszélyeztető tényező a nem megfelelő területhasználat, azonban könnyen belátható, hogy magának az élőhelynek a leromlása is kedvezőtlen változást okozhat az állományra nézve és egy minimum 5 cm-es talajvízszint süllyedés gyepterület esetében akár komolyabb élőhely, vagy legalább vegetáció szerkezet átalakulással is járhat, ami viszont az eleve kritikus állapotban lévő állomány esetében nem megengedhető. Egy kedvezőtlen élőhely átalakulás egy esetleges későbbi visszatelepítés sikerességét is csökkentené.

A fentieket figyelembe véve úgy a helyi jelentőségű védett természeti terület kijelölése alapjául szolgáló szlavón tölgyes, mint a Natura 2000-es gyepterület védelme akkor tekinthető biztosítottnak, ha a bányaművelés következményeként kialakuló talajvízszint süllyedés ezen területeket legfeljebb a dokumentációban bemutatott mértékben el mely (0,05 méter) mivel a Natura 2000 gyepterület a bánya és a települési belterület között húzódik, ezért ezen előírással a települési fúrt kutak kiszáradása is megakadályozható). Ennek biztosítása érdekében a vízügyi hatóság által előírt monitoring rendszert ki kell egészíteni és amennyiben mégis jelentkezik e területeket érő és a bányaműveléssel összefüggő 0,05 métert meghaladó talajvízszint csökkenés, úgy környezetvédelmi felülvizsgálatot kell benyújtani (melyben érthetően vizsgálni e hatás megszüntetésének, visszafordításának lehetőségét).

A zajvédelmi hatásterület északi irányban éppen eléri a Szlavón-tölgyes TT eredeti déli határát, keleti irányban pedig nagymértékben (csaknem a Duna folyam középvonalaig) belenyúlik a nagyvízi mederbe (egyben Natura 2000 területbe). Mivel zajvédelmi jogszabály természetvédelmi szempontból érintett területekre nem határoz meg külön határértékeket, ebből adódóan határérték túllépésre sem kerül sor. Ugyanakkor nyilvánvaló, hogy az üzemelésből eredő és természeti környezetet érő zajhatások számos állatcsoport számára jelenthetnek olyan mértékű zavaró hatást, melyre csak elvándorlással tud reagálni, ezáltal viszont felborulhat az addig kialakult ökológiai egyensúly, ami további kedvezőtlen változásokat detektálhat. A település közigazgatási területén lévő egyetlen fokozottan védett rétisas (*Haliaeetus albicilla*) fészek a hatásterületen kívül, de annak határán található. A természeti környezet rekreációs célú igénybevételének minőségét is nagyságrendekkel ronthatja a háttérből érkező folyamatos üzemi zaj. Mindezeket figyelembe véve a természeti környezetet érő zajhatásokat aktív beavatkozásokkal is csökkenteni kell.

Bár a levegőtisztaság-védelmi hatásterület tekinthető a legszűkebbnek, azonban az újabb és újabb területfoglalások és fedőréteg letermelések idején igen aktív terhelés érheti a közvetlen környezetet, ennek hatásait szintén csökkenteni kell.

Természetvédelmi szempontból szintén fontos kritérium, hogy már a bányaművelés idején hátrahagyjanak, illetve kialakítsanak olyan élőhely fragmentumokat, szigeteket, melyek a későbbiek során alkalmasak lesznek vízi- és egyéb növényzet megtelepedésre, melyeket pedig különböző állatcsoportok is hasznosítani tudnak majd élő-, táplálkozó-, búvó- vagy szaporodóhelyként. A meredeken mélyülő és tervek szerint a fedőlaptól számított 26 méter mélyen letermelt területen kialakuló bányatóban alapvetően nem lenne képes megtelepedni vízinövényzet, ezért a tó végső partvonalával érintett 5 méteres parti zónát eleve úgy kell kialakítani, hogy az alkalmas legyen az ilyen típusú növényzet megtelepedésére, mivel alapvetően ez a zóna tud majd elsődleges búvó-, szaporodó- és táplálkozóhelyként szolgálni számos állatcsoport számára. Ugyanez vonatkozik a tóban visszahagyandó szigetekre is.

Tájvédelmi szempontból megállapítható, hogy a bányatelek területe Madocsa közigazgatási területének észak-keleti területén helyezkedik el. A bányatelek területét és közvetlen környezetét mezőgazdasági művelés alatt álló szántóterületek alkotják, azaz nem érintetlen tájképi környezetben történik a létesítés és üzemelés. A tágabb környezetet keletről a Duna folyam és ártere, északról szántók és galéria erdők, nyugatról szántók, gyepek és a települési belterület, míg délről ugyancsak szántók alkotják. Tájképi megjelenés szempontjából leghangsúlyosabb elemek az erdők, a település kontúrja, illetve az ártér előtt végighúzódó fővédvonal.

Maga a bányatelek sík területen fekszik, ebből adódóan takarása egyik oldalról sem biztosított, továbbá tájképi megjelenése a fővédvonalról hangsúlyos lesz. Megfelelően végrehajtott rekultiváció esetén ugyan a bányatelek tájba illesztése megoldható lesz, erre azonban a tervek szerint csak évtizedek múlva kerül sor, addig a bányaművelés, a roncsolt felszín és a folyamatosan növekvő bányató lesz az uralkodó tájképi elem. Mindezek alapján a bányatelek tájba illesztéséről már a tevékenység megkezdésével egyidőben el kell kezdeni gondoskodni. A rendelkező részbe foglaltak szerinti takarófásítás bár nyilvánvalóan késleltetve, de idővel egyre nagyobb mértékben képes lesz úgy a zaj- és légterhelési hatásokat, mint a tájképet terhelő hatásokat csökkenteni.

Fentieket figyelembe véve a hatóság táj- és természetvédelmi szempontból a rendelkező részbe foglaltak szerint engedélyezte a kérelmezett tevékenységet.

A kikötéseket a következő jogszabályi rendelkezések alapján írta elő a hatóság.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) vonatkozó rendelkezései alapján:

6. § (2) A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról.

7. § (1) A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását.

7. § (2) A táj jellege, a természeti értékek, az egyedi tájértékek és esztétikai adottságok megóvása érdekében:

c) a település-, a területrendezés és fejlesztés, különösen a területfelhasználás, a telekalakítás, az építés, a használat során kiemelt figyelmet kell fordítani a természeti értékek és rendszerek, a tájképi adottságok és az egyedi tájértékek megőzésére;

f) a táj jellegének megfelelően rendezni kell a felszíni tájsebket;

8. § (1) A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani.

9. § (1) A vadon élő szervezetek igénybevételével és terhelésével járó gazdasági, gazdálkodási és kereskedelmi tevékenységet a természeti értékek és rendszerek működőképességét és a biológiai sokféleséget fenntartva kell végezni.

17. § (1) A 8. § (1) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.

17. § (2) A természeti területek hasznosítása során figyelemmel kell lenni az élőhely típusára, jellemző vadon élő szervezetek fajgazdagságára, a biológiai sokféleség fenntartására.

31. § Tilos a védett természeti terület állapotát (állagát) és jellegét a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatni.

43. § (1) Tilos a védett állatfajok egyedének zavarása, károsítása, kínozása, elpusztítása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása, károsítása.

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet vonatkozó rendelkezései szerint:

4. § (1) A Natura 2000 területek lehatárolásának és fenntartásának célja az azokon található, az 1–3. számú mellékletben meghatározott fajok és a 4. számú mellékletben meghatározott élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

8. § (2) A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területen tilos engedély nélkül vagy az engedélytől eltérő módon olyan tevékenységet folytatni, illetve olyan beruházást végezni, amely – a 4. § (1) bekezdésére figyelemmel – a terület védelmi céljainak a megvalósítását akadályozza.

Földtani közeg-védelmi szempontból:

A tervezett bányatelek területén, egyben a kutatási területen a bányavállalkozó megbízásából felmérésre került a kavicsos homok, homokos kavics nyersanyag minőségi és mennyiségi viszonyai.

A kutatás során a felmérést (27 db 23-24 m-es mélységű kutatófúrás lemélyítése) a Trademan Kft. (Kövágószőlös) végezte. A vizsgálatok lezárásaként kutatási zárójelentést készítettek, mely elfogadásra benyújtásra került a Bányafeiügyeletre.

A fúrások spirál fúrószerszám alkalmazásával mélyültek. A furadék leírása magládába helyezett mintaanyagok alapján történt. A külön végzett laboratóriumi minősítő vizsgálatokra vett mintaanyag minden esetben magládából származik, több méteres szakaszok keveréssel összeállított átlagmintáját jelentve. Esetenként egy rétegből kettő mintaanyag is származik.

A kutatófúrások helyei műszeres beméréssel rögzítésre kerültek. A fúrási eredmények alapján, a kutatási terület rétegtani-közzettani viszonyait vizsgálva megállapítható, hogy a területet átlagosan 0,3 m vastagságú termőtalaj borítja.

Az elvégzett fúrások (F1-F27 fúrásokban mért termőtalaj vastagság) fúrásnaplói alapján a területen található humuszos **talajrétegek vastagsága 0,2 és 0,6 m között változott.**

Humuszos talajréteg elhelyezése

A területen 0,3 m-es humusz vastagsággal számolunk, tekintettel arra, hogy a területen lemélyített 27 db fúrásból 21 db fúrás esetén ez a vastagság került a fúrási jegyzőkönyvekben rögzítésre. A területen feltárt termőtalaj 0,3 m-es átlagvastagsággal számolva és a terület nagyságából kiindulva 417 000 m³ termőtalaj megfelelő elhelyezéséről kell gondoskodni.

A területen keletkező, deponált, többlet humuszos termőtalaj hasznosítási lehetősége a tervezett bányatelek közvetlen környezetében lévő mezőgazdasági területeken történő elterítés, hasznosítás.

A hasznosításra szóba jöhető területek közvetlenül a tervezési terület szomszédságában, attól D-i irányban, valamint a település Ny-i oldalán található mezőgazdasági szántó területek.

A ténylegesen igénybe vett területek a kitermelés során elvégzésére kerülő – a kitermelési műszaki üzemi tervben beütemezett gyakorisággal készülő – talajtani szakvélemény és műszaki humuszmentési terv alapján kerülnek kijelölésre, a hasznosításra tervezett humuszos termőtalaj pontos mennyiségének és minőségi paramétereinek, valamint a területtulajdonosok hozzájárulásának ismeretében.

A humuszos talajréteg kihelyezése csak hasonló vagy annál kedvezőtlenebb fizikai és kémiai talajtulajdonságokkal rendelkező területen végezhető el, ott ahol a terítés eredményeképpen a minőségi tulajdonságok változása a jelenleginél kedvezőbb állapotokat biztosít, vagy a változás nem mérhető.

Az elterített humuszos talajanyagot az eredeti humuszos szinttel össze kell dolgozni, művelni, tehát a terítés maximum 25 cm vastagságban valósítható meg.

A humuszos termőtalaj mezőgazdasági területen történő hasznosításához szükséges területek nagysága előzetesen becsülhető. A termőtalaj 0,25 m-es elterítéséhez szükséges mezőgazdasági területek nagysága ~181 ha. A hasznosításra kerülő humusz mennyiségét úgy kell meghatározni, hogy a későbbi rekultivációhoz szükséges mennyiség rendelkezésre álljon.

A területen a humusz letermelése minden esetben csak jóváhagyott talajvédelmi terv birtokában végezhető. A talajvédelmi tervek készítésének előírásait önálló jogszabály, a 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet tartalmazza.

A bányászati tevékenység részeként, a megtervezett és ütemezett termelési előrehaladás során minden esetben talajvédelmi terv kell, hogy készüljön, mely talajvédelmi szakértő bevonását és akkreditált labor által elvégzett vizsgálatok (humusz tartalom) elvégzését vonja maga után. Az illetékes talajvédelmi hatóság jóváhagyása nélkül a területen humuszosítás nem végezhető.

A terület teleptani, tektonikai viszonyai

A határ a kutatási terület haszonanyagát jelentő, késő-pleisztocén – óholocén kavicsos homok és pannóniai korú, finomszemű, zöldes árnyalatú szürke színű, csillámos, agyagos-aleuritos-finomhomokos fekéje között éles, átmenet nélküli, amennyire ennek megállapítását a spirálfúró adta zavart mintavételezés lehetővé teszi. A kutatási területen belül a feké felszíne a <+69 és +72 m B.f. szintek között található, legmagasabban a terület északkeleti és délnyugati részén, legmélyebben a terület északnyugati és déli, délkeleti részén. Mindez a felszíntől számított kb. 20-24 méteres mélységnek felel meg. A feké felszíne szinte sík eróziós felszín, morfológiáját rétegdőlés vagy szerkezeti elemek nem befolyásolják.

A kavicsos homokösszlet vastagságát két tényező, a fekuszint és a fedőszint szabja meg, ennek eredményeként szabálytalanul változik a kutatási területen belül. Ugyanakkor a változékonyság csak kismértékű, a vastagság 16,7-21,1 m között ingadozik. A legnagyobb vastagság a kutatási terület északi és keleti határai mentén jelentkezett, a legkisebb a nyugati és déli, délkeleti részeken. A kavicsos homokon belül meddő közbetelepülés mindössze egyetlen fúrásban mutatkozott elhanyagolható vastagságban: az F-19 jelűben 4,4-4,5 m között aleurit réteg formájában, tehát kijelenthetjük, hogy a haszonanyag gyakorlatilag mentes a meddő betelepülésektől. Az összlet esetleges rétegzettség, dőlése a zavart mintavételezés következtében nem állapítható meg, de ennek gyakorlati (bányászati) szempontból nincs is jelentősége.

A kavicsos homokösszlet anyaga közettani szempontból szürke, a felszínhez közel sárgásbarna, világosbarna, aprószemű kavicsot, valamint nagy- és durvaszemű homokot tartalmazó apró-középszemcsés homok. Rendszerint az apró-középszemű homok frakció erősen dominál, akár a törmelékanyag 80%-át is adhatja, míg a durvább frakciók egyenletesen osztoznak a maradékon. Ez a jól osztályozott, egymaximumos eloszlási profil inkább, de nem kizárólagosan az összlet felső részére jellemző, ugyanakkor a mélyebb részeken gyakran találhatók rosszul osztályozott változatok, melyekben az apróhomoktól az aprókavicsig terjedő frakciók nagyjából azonos mennyiségben vannak jelen. A legnagyobb kavicsátmérő 20 mm.

A törmelékszemcsék között leggyakoribb a szürke, sárgás vagy barna metamorf kvarc, kvarcit. Ezek uradják a homokfrakciót, de a kavicsfrakcióban is a leggyakoribbak. A kavicsok között gyéren előfordulnak még a világosszürke, szürke, gneisz vagy csillámpala és fekete lidit anyagú szemcsék. Valamennyien közepesen vagy jól kerekítettek, ami jelentősebb távolságú szállítódásra utal. A homokfrakcióra jellemzők még a világosszürke muszkovit szemcsék. Szerves (növényi) anyagú törmelék mennyisége rendszerint nem látható, de egyes fúrásokban, például az F-27 jelűben az 5,10-8,50 és 11,10-13,00 m közti szakaszokon, vagy az F-4 jelűben szinte végig a kavicsos homokban, jelentősebb mennyiségben is megtalálható. Az F-16 fúrásból uszadékfa darab is előkerült, 20 m-es mélységből.

A kavicsos homokösszlet és a fedő, jobbára finomhomokos-aleuritos, gyakran agyagos és limonitos, sárga, sárgásbarna, esetenként szürkés színű képződmények között az átmenet fokozatosabb, mint a fekü felé, de a váltás itt is rövid szakaszon lezajlik, tehát teleptani szempontból a haszonanyag-meddő elkülönítés egyszerű, nem okoz problémát. A fedőösszlet a kutatási területen belül a nyugati és déli részeken a legvastagabb. Képződési módját illetően feltehetően ártéri üledékekről van szó, de nem lehet teljesen kizárni az eolikus eredetet sem, hasonlóan a Paks környéki, egyéb területekhez. A kérdés eldöntéséhez a rétegzést pontosan kellene ismerni, de ezt a zavart mintavételezés nem tette lehetővé, és mikroszkópos szemcsealak vizsgálatok sem történtek.

A kutatási terület földtani képződményeiben tektonikai jelenségeket nem lehetett kimutatni. Ez nem csak a zavart mintavételezés következménye, az uralkodóan laza, cementálatlan, közép- és durvaszemű összletben, ez magfúrás esetén sem lenne lehetséges. A környék földtani térképét is figyelembe véve, vetők jelenléte a rétegsorban egészen valószínűtlen, az összlet változékonyságát a folyóvízi kifejlődésre jellemző lencsés, egymásba fogazódó, kiékelődő szerkezetek okozzák.

Jelen határozat 4.5 pontjában, a földtani közeg védelme területén tett előírások jogalapja:

- A környezethasználat megszervezésének és végzésének módját a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény
- A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VI. 21.) Korm. rendelet
- A földtani közeg és a felszín alatti vízszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet.
- A környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről szóló 90/2007. (IV.26.) Korm. rendelet

Beérkezett észrevételek véleményezése:

Tárgyi eljárásban számos észrevétel érkezett a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósághoz.

A Khvr. 9. § (8) bekezdése értelmében „Az észrevételeket a közmeghallgatás időpontjáig a környezetvédelmi hatósághoz vagy a közmeghallgatás helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjéhez lehet benyújtani.”

A környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság, tekintettel a kérelemben foglaltak jelentős megváltozására, 2018.09.04-én megküldött iratában (KTO ikt. szám: TO-04G/80/00056-125/2018. ill. TO-04G/80/00056-126/2018.) a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság Közlemény kifüggesztését kérte Madocsa, ill. Bölcse községek jegyzőjétől, melyben a végeleges dokumentáció tartalmára vonatkozó észrevételtételi határnapot jelezte az érintett nyilvánosságnak, az észrevételtételi határnapot 20018.09.16-ban meghatározva.

A Khvr. 10. § (1) bekezdése kimondja, hogy „A környezetvédelmi hatóság az érintett nyilvánosságtól, a megkeresett szervektől, valamint a nemzetközi környezeti hatásvizsgálati eljárás során kapott, a környezeti hatások értékelése szempontjából lényeges észrevételeket a szakhatóságok bevonásával érdemben megvizsgálja.”

A beérkezett észrevételeke a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság megküldte az Engedélyes részére, ill. TO-04G/80/00056-113/2018 ikt. számon a 2018.08.17. napjáig beérkezett, ill. TO-04G/80/00056-169/2018. ikt. számon a 2018.08.17. napja után beérkezett észrevételek tekintetében, belföldi jogsegély keretében kérte a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságot, hogy hatáskörét és illetékességét érintő észrevételekkel kapcsolatosan nyilatkozzon.

Madocsa Község, ill. Bölcse Község Jegyzője észrevételek beérkezését nem jelezte a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság felé.

Az észrevételek az alábbi témakörökben érkeztek a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósághoz:

Iktatószám	Észrevétel témaköre
TO-04G/80/03238-22/2017	ásott kutak kiapadnak, hálózati ivóvízben egyre több klór
TO-04G/80/03238-25/2017	bányanyitás okai
	légszennyezés nem valós, szakértő bevonását javasolja, monitoring rendszer működtetését javasolja
	falusi turizmusban is tervezi a részvételt, pihenőhelyét lehetetleníti el a bánya
TO-04G/80/03238-26/2017	vadak zavarása
	vízbázisvédelem
TO-04G/80/03238-34/2017	szállítás hatásai
	általános cégre vonatkozó észrevételek, dokumentáció kidolgozásával kapcsolatos észrevételek, tevékenység célja, nincs telek, csak kutatási engedély
	bányaművelési technológia, útvonalak
	talajvíz szintje
	élővilágra gyakorolt hatások
	zaj- és rezgésvédelem
	természetvédelmi katasztrófák - tó

Iktatószám	Észrevétel témaköre
TO-04G/80/03238-35/2017	bányanyitások okai
	légszennyezés nem valós, szakértő bevonását javasolja, monitoring rendszer működtetését javasolja
	falusi turizmusban is tervezi a részvételt, pihenőhelyét lehetetleníti el a bánya
TO-04G/80/03238-36/2017	vadak zavarása
	éjszakai munkavégzés
	talajvíz szintje
	tó párolgási vesztesége
	szállítási forgalom 5111 út + levegőterhelés
	régészeti értékek
	ivóvíz biztonsága
	gépek szervizelése
rétisas problémája	
TO-04G/80/03238-27/2017	6-os út partfalomlás - szállítási probléma
	út nem fogja elbírnivaló a szállítást (Madocsán és Bölcskén átmenő út)
	ingatlanok értékcsökkenése - zaj és forgalom miatt
	erőmű nem indok a termelésre
TO-04G/80/03238-40/2017	emberi tényezők figyelembe vétele
	egészséges környezethez való jog
	ivóvíz készlet
TO-04G/80/03238-41/2017	termőföldek
	örökségek
	mezőgazdasági területek megszüntetése
	talajvíz szintjére gyakorolt hatás
	tájvédelmi okok
TO-04G/80/03238-42/2017	fenntarthatósági okok - bontásból származó építőanyagok újrafelhasználásának hátráltatása
	1. Közlemény hibája
	vízvédelem
	élelővilág-védelem
	tájvédelem
	zaj- és rezgésvédelem
	levegővédelem
	természeti katasztrófáknak való kitettség
dokumentáció tartalmi hibái	
TO-04G/80/03238-43/2017	Miért kell 168 ha
	párolgási veszteség, talajvíz szintje
	szállítás útvonala, időzítése
TO-04G/80/03238-45/2017	szállítás problémája - levegő, zaj
TO-04G/80/00056-6/2018	mezőgazdasági területek megszüntetése
	talajvíz szintjének csökkenése
	tájvédelmi okok
	rekreációs lehetőségek megszűnése a bánya miatt

Iktatószám	Észrevétel témaköre
TO-04G/80/00056-8/2018	mezőgazdasági területek megszüntetése
	talajvíz szintjének csökkenése
	tájvédelmi okok
	vadászterület érintettsége, védett fajok jelenléte
TO-04G/80/00056-9/2018	mezőgazdasági területek megszüntetése
	talajvíz szintjének csökkenése
	tájvédelmi okok
	fejlődő turizmus visszaesése
TO-04G/80/00056-11/2018	mezőgazdasági területek megszüntetése
	szállítás során keletkező por kirakódásának negatív hatása
	talajvíz szintjének csökkenése
	tájvédelmi okok
TO-04G/80/00056-12/2018	mezőgazdasági területek megszüntetése
	talajvíz szintjének csökkenése
	tájvédelmi okok
TO-04G/80/00056-23/2018	rekreációs lehetőségeinek megszűnése
	vadásztársaság tagja - vadászat, vadak problémája
	független szakértők bevonásának kérése
	talajvíz szintje
	árvízi kockázat
TO-04G/80/00056-34/2018	szállítás problémája - levegő, zaj
	szállítási útvonal
TO-04G/80/00056-46/2018	Natura 2000 gyepről problémája
	árvízveszély
	talaj- és rétegvíz probléma
	szállítás
TO-04G/80/00056-47/2018	ivóvízbázis veszélyeztetettsége
	Duna sodorvonala nem teszi lehetővé kikötő létesítését
TO-04G/80/00056-48/2018	mezőgazdasági területek megszüntetése
	talajvíz szintjére gyakorolt hatás
	tájvédelmi okok
	fenntarthatósági okok - bontásból származó építőanyagok újrafelhasználásának hátráltatása +dokumentáció szerkezetének problémái
TO-04G/80/00056-73/2018	Teljeskörű
Közmeghallgatáson leadott kérdések	Majd minden témakört érintenek, részben helyszínen megválaszolásra került
TO-04G/80/00056-80/2018	Teljeskörű
TO-04G/80/00056-82/2018	humuszréteg és annak elhelyezése, elszállítása
	talajvízszint süllyedésének vizsgálata
	hiánypótlások száma, szavazás

Iktatószám	Észrevétel témaköre
TO-04G/80/00056-83/2018	hidrogeológia
	Natura 2000
TO-04G/80/00056-100/2018	Mindenféle, kérdést nem fogalmaz meg, észrevételek szerteágazóak
TO-04G/80/00056-110/2018	termőföld elvétele
	ivóvíz bázis veszélyeztetése
	árvízveszély
TO-04G/80/00056-122/2018	táj- és természetvédelmi észrevételek
TO-04G/80/00056-127/2018	termőföldek egyéb használata
	humuszos réteg tárolása
	zajos számítások (Harta település)
	levegőszennyezés
	hulladékok elhelyezése
TO-04G/80/00056-128/2018	haváriák hatásai
	humusz
TO-04G/80/00056-135/2018	párolgási veszteség, talajvíz szintje
	alacsony vízállásnál hogy szállítanak?
	biztosíték mi, hogy későbbiekben sem lesz közúti szállítás
	mi biztosítja, hogy későbbiekben sem lesz osztályozás a bányatelken belül?
	Környező településekre, hogy fogják szállítani az anyagot?
	ellentmondás, hogy lesz-e közúti szállítás, vagy nem
	humuszcsoport mely környező területeken felhasználható?
	elég-e az 1m-es sánc árvízvédelmi szempontból?
	mi a biztosíték a rekultiváció elvégzésére?
	energiaellátás problémája
	nem szükséges világítás kiépítése, mert csak nappal dolgoznak. Miért?
	nincs mélyebb szintekről adat felszín alatti víz tekintetében. Miből következtek?
	porkibocsátás mennyivel fog nőni?
	Duna melletti területek árvízvédelmének biztosítása hogyan?
	bányató fürdésre nem biztonságos? Milyen halakat telepítenének be?
	gazdasági elemzés hiánya (bánya vs. Mezőgazdasági termelés a területen)
	Foglalkoztatottak száma (bánya vs. Mezőgazdaság)
	erdőterületekre gyakorolt hatás (Bölcske 0113/7)
	hatásterületi ingatlanok értékcsökkenése?
	TO-04G/80/00056-136/2018
tájidegenség	
kiszállítási útvonalak problémája	
TO-04G/80/00056-137/2018	fenntartható gazdálkodás (bánya vs. Bontott anyag újrafelhasználása)
	talajvíz szintjének csökkenése
	hatásterület miért csak ekkora?
	árvízveszély fokozódása
	vízi szállítás ha nem lehetséges, akkor hogy szállítanak?

Iktatószám	Észrevétel témaköre
TO-04G/80/00056-79/2018	ivóvízbázis nemzetgazdasági értéke?
	kutatófúrások hiányosak
TO-04G/80/00056-138/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-139/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-140/2018	Teljeskörű
TO-04G/80/00056-141/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-142/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-143/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-144/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-145/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-146/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-147/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-148/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)

Iktatószám	Észrevétel témaköre
TO-04G/80/00056-149/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-150/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-173/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-172/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-151/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-152/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-174/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-153/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-176/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-154/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)

Iktatószám	Észrevétel témaköre
TO-04G/80/00056-155/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak
	fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-156/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak
	fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-157/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak
	fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-177/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak
	fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-178/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak
	fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-158/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak
	fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-159/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak
	fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-160/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak
	fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-161/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak
	fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-162/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak
	fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)

Iktatószám	Észrevétel témaköre
TO-04G/80/00056-163/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-164/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-165/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-166/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-167/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-175/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-168/2018	aszályos időszakban a talajvízre gyakorolt hatás
	tájidegenség
	turizmus és szabadidős sporttevékenységgel érintettek a kiszállítási útvonalak fenntartható gazdálkodás (bánya vs. bontott anyag újrafelhasználása)
TO-04G/80/00056-182/2018	Korábban megküldött észrevételek elektronikus megküldése
TO-04G/80/00056-183/2018	mezőgazdasági területek megszüntetése
	talajvíz szintjére gyakorolt hatás
	tájvédelmi okok
	lakóingatlan az 5111 út mellett - környezeti terhelés növekedése

Fenti észrevételek között vannak olyanok, melyek véleményezése nem a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság tiszte, ill. nem képezik jelen eljárás részét, így ezekre érdemi válasz nem adható.

Fontos megemlíteni, hogy számos észrevétel nem került véleményezésre, tekintettel arra, hogy a BET-BAU Kft. nyilatkozata alapján jelen eljárásnak a kikötő létesítése nem képezi részét, így a kapcsolódó szállítózsalag sem, ill. a BET-BAU Kft. a közúti szállítást, mint kitermelt ásványagykiszállítási módozatot elvetette és a vízi úton történő szállítást jelölte meg kizárólagos alternatívaként.

Az észrevételekre részben a szakkérdések vizsgálata során tett nyilatkozatok, ill. szakhatósági állásfoglalások is választ adnak.

A közmeghallgatáson lehetőség volt előre leadni kérdéseket, az Engedélyes válaszait alább közöljük (sorszámozott lapokon előre leadott kérdések válaszai, anonimizáltan):

Kérdés: „A Fejér Megyei Katasztrófavédelmi hatóság szakhatóságként nem járult hozzá a környezetvédelmi engedély megadásához. Az indokolás kitér arra, hogy ilyen nagy volumenű beavatkozás esetén mind az árvízi biztonság, mind a vízkészletek védelme nem lehet sematikus, jogszabályi előírások kipipálásán alapuló tevékenység. Felelős és megalapozott, kutatásokon (terepi méréseken) alapuló ismeretekre van szükség. A szakhatósági elutasítás éppen ezeknek az ismereteknek a hiányán alapul. Mikor kezdenek hozzá a megalapozó terepi kutatásokhoz?”

Válasz: „ A tervezési területen az árvízi biztonság és a vízkészletek védelme érdekében korábbi terepi méréseken alapuló kutatások eredményeit használtuk fel, illetve további terepi munkákat végeztünk a következők szerint:

1. Korábbi hidrogeológiai vizsgálatok kapcsán végzett kutatások

A terület közvetlen környezetében megtalálható távlati vízbázisokra gyakorolt hatások vizsgálatához hidrodinamikai modellezést végeztünk. A modellezéshez szükséges alapadatokat (beleértve a vízbázisok tervdokumentációját) a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság nyilvántartásából szereztük be.

A modellezéshez felhasznált dokumentációk a következők voltak:

Madocsa – Távlati vízbázisok biztonságba helyezésének előkészítése dokumentációi:

1. Zárójelentés az 1994-97. évi munkáiról (Aquarius Kft., 1997.)

Bölcske – Távlati vízbázisok biztonságba helyezésének előkészítése dokumentációi:

2. Állapoffelvétel (Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, 1993.)
3. Előzetes hidrogeológiai védőterület meghatározása (Aquarius Kft., 1994.)
4. Zárójelentés az I. ütem munkáiról (Aquarius Kft., 1999.)

A vízbázisok védőterületeinek minél pontosabb lehatárolása érdekében többek között a területen vízminőségi észlelő kutakat építettek ki, felmérésre kerültek a lehetséges diffúz és pontszerű szennyezőforrások, a vízbázis állapotában (környezetterheltségi állapot, igénybevettség) bekövetkezett változások, valamint a tervezett vízkivételi helyeken próbakútból és piezométerekből álló kísérleti telepek kerültek kiépítésre (a madoccai területen 1996-ban, a bölcskei területen 1998-ban).

A folyamatos kiépítések, mérések, vizsgálatok révén bővülő ismeretek tették lehetővé, hogy a hidrogeológiai modellezéssel meghatározott védőterületek lehatárolásai pontosításra kerüljenek. A zárójelentések részeként csatolásra kerültek az elvégzett hidrogeológiai modellezés eredményei, illetve az azokhoz felhasznált modellszelvények.

A tárgyi munkához kapcsolódóan elvégzett modellezés során ezeket a modelleket és kísérleti eredményeket használtuk fel, mely eredmények minden esetben terepi méréseken alapultak.

A terület közelében kijelölt távlati vízbázisok már elvégzett és jelentős terepi munkával is járó diagnosztikai munkái – más bányák engedélyezéséhez képest – jelentős többlet információval szolgáltattak a terület alap jellemzőiről.

2. Szivárgás és állékonyság vizsgálatához kapcsolódó kutatások

Az észrevételben említett Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság által 35700/14234-8/2017. ált. iktatószámom kiadott szakhatósági állásfoglalás indokolásában leírtakra tekintettel a Kft. megbízta a GL-EXPERT Mérnökiroda Kft.-t (2330 Dunaharaszti, Iparos u. 13., tervező: Dr. Takács Attila okl. építőmérnök) az árvízi biztonság kockázatának vizsgálatát célzó geotechnikai szakvélemény összeállításával.

A szakvélemény összeállításához terepi munkaként 2 db nagyátmérőjű talajmechanikai fúrás (10 és 15 méteres mélységgel) került elvégzésre. A fúrások eredményei felhasználásra kerültek a szivárgás és állékonyság vizsgálati szakvélemény összeállításához. A szakvélemény az egységes szerkezetű dokumentáció 19. sz. mellékleteként kerül csatolásra.

3. A területen elvégzett ásványvagyon meglétét célzó kutatások

A Kft. a bányahatóság által jóváhagyott kutatási tervben foglaltaknak megfelelően 2016. évben 27 db 23-24 m mélységű kutatófúrást mélyített a területen. A fúrások célja a területen meglévő ásványvagyon felmérése volt.

A földtani ismeretek megszerzésén túl a fúrásokból vett mintákból (Madocsa község területén végzett ásványi nyersanyag kutatásból származó talajminták) laborvizsgálatok kerültek elvégzésre: szemcse eloszlás vizsgálatok illetve a fedőminták tömöríthetőségének laboratóriumi vizsgálatai. A vizsgálatok során a terepi fúrásokból vett mintákból összesen 231 minta lett vizsgálva szemcseméret és 10 minta tömöríthetőség szempontjából. A laborvizsgálatokat a GEOCHEM Földtani és Környezetvédelmi Kutató, Tanácsadó és Szolgáltató Kft. (7761 Kozármisleny, Viola u. 55. Fsz. 1.) végezte el.

A vizsgálatok jegyzőkönyveit (fúrási naplók, labor jegyzőkönyvek) a kutatási záró jelentés melléklete tartalmazza.

A fentiekben felsoroltak alapján látható, hogy a tervezési területen ténylegesen elvégzésre kerültek terepi munkákkal járó megalapozó kutatások, melyek eredményei felhasználásra kerültek a környezeti hatásvizsgálat és a kapcsolódó szakterületi szakvélemények összeállításánál.

Megjegyezzük, hogy az egységes szerkezetű dokumentáció fontos kiegészítése a geotechnikai szakvélemény, mely már árvízvédelmi szempontból vizsgálta a tervezett tevékenységet és a közmeghallgatáson kapott visszajelzések és az illetékes vízügyi hatóság előírásai, az abban megfogalmazottak figyelembevételével került összeállításra”

Kérdés: „Az emissziós modellezésnél miért csak egy adott meteorológiai állapotra vonatkozóan végezték el a modellszámítást, és miért csak NOx-re?”

Válasz: „ A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Kormányrendelet két kritériumot fogalmaz meg a tervezett tevékenységek esetében.

Az 1. kritérium, amelyet a kormányrendelet 4. §-a fogalmaz meg a következő. Ezek közül az adott üggyel kapcsolatos releváns előírást aláhúztuk.

"4. § Tilos a légszennyezés, a diffúz forrás környezetvédelmi követelményeknek nem megfelelő működtetése miatt fellépő levegőterhelés, valamint a levegő lakosságot zavaró bűzzel való terhelése, továbbá a levegő olyan mértékű terhelése, amely légszennyezettséget okoz."

A 2. kritériumot a kormányrendelet 2. §-a határozza meg:

"2. § E rendelet alkalmazásában:

12c.5 helyhez kötött diffúz forrás hatásterülete: a vizsgált diffúz forrás körül lehatárolható azon legnagyobb terület, ahol a diffúz forrás által maximális kapacitáskihasználás, ennek hiányában jellemző üzemiállapot mellett kibocsátott – műszaki becsléssel meghatározható – légszennyező anyag terjedése következtében a légszennyező diffúz forrás környezetében a talajközeli és magaslégköri meteorológiai jellemzők mellett, a füstfáklya tengelye alatt a vonatkoztatási időtartamra számított várható talajközeli levegőterheltség-változás

- a) az egyórás (PM₁₀ esetében 24 órás) légszennyezettségi határérték 10%-ánál nagyobb,
- b) a terhelhetőség 20%-ánál nagyobb vagy
- c) az egyórás (PM₁₀ esetében 24 órás) maximális érték 80%-ánál nagyobb;"

Azon dokumentációban is, amelyre az észrevétel érkezett "A tevékenység hatása a levegőminőségre" című alfejezetben az azt megelőző alfejezetekben megállapított emissziók felhasználásával vizsgáltuk a tervezett tevékenység levegőminőségre gyakorolt hatásait. A vizsgálatokat az ún. Aermod modell felhasználásával végeztük, amely egyenértékű az érvényben lévő transzmissziós szabványokban rögzített módszerrel. A transzmissziós vizsgálatokat az összes, kibocsátásra kerülő légszennyezőanyagra (szén-monoxid, szén-hidrogének, nitrogén-oxidok és szilárd nem-toxikus por) elvégeztük, a vizsgálatok eredményei közül a maximális szennyezettség nagyságát és helyét táblázatos formában adtuk meg. A szén-hidrogén légszennyezőanyag esetében az értékelés a levegőterheltségi határérték hiányában nem volt elvégezhető. A transzmissziós vizsgálatokat elvégeztük a bánya létesítése, a kikötő létesítése, a bánya működése száraz kitermelés, a bánya működése nedves kitermelés és a kikötő működése tekintetében (a továbbiakban: vizsgált állapotok). Ezen vizsgált állapotokhoz tartozóan meghatároztuk az összes vizsgált légszennyezőanyag esetében a maximális szennyezettséget az 1 órás levegőterheltségi határérték %-ában is. Ezen adatokból jól látható, hogy a szén-monoxid és a szilárd nem toxikus por esetében az összes vizsgált állapot maximális szennyezettsége nem érte el az 1 órás levegőterheltségi határérték 10 %-át, illetve a terhelhetőség 20 %-át. A nitrogén-oxidok légszennyezőanyag esetében a bánya létesítési fázisában, a bánya működése száraz kitermelési fázisában és a bánya működése nedves kitermelési fázisában a maximális szennyezettség nem érte el a az 1 órás levegőterheltségi határérték 10 %-át, illetve a terhelhetőség 20 %-át. Ellenben a kikötő létesítési fázisában a maximális szennyezettség meghaladta az 1 órás levegőterheltségi határérték 10 %-át, illetve a terhelhetőség 20 %-át, a kikötő működési fázisában a maximális szennyezettség meghaladta az 1 órás levegőterheltségi határérték 10 %-át, de nem haladta meg a terhelhetőség 20 %-át.

A fenti információk jól követhetők az adott verziószámú engedélyezési dokumentáció levegőtisztaság-védelmi fejezet "A levegővédelmi hatásterület megállapítása" című alfejezetben. Ezen alfejezetben közölt táblázatokban jól látható, hogy mely hatásterület megállapítási szabály alkalmazható a vizsgált állapot tekintetében. Ezen táblázatokban az is jól megállapítható, hogy a hatásterület nagyságának megállapítása tekintetében a nitrogén-oxidok légszennyezőanyag meghatározó, ezért a vizsgált légszennyezőanyagok közül csak a nitrogén-oxidok szennyezetttség eloszlást ábrázoltuk térképen.

Az észrevétel azon részére, hogy miért csak egy meteorológiai állapotra történt a számítás a következő választ adjuk:

A kormányrendelet 2. § 12.c. pontjában foglalt szabály szerint 1 órára átlagolt füstfáklya tengelye alatti szennyezetttség eloszlás alapján kell meghatározni a hatásterületet. Az Aermod modell órás átlagos földfelszíni és a hozzá tartozó magassági meteorológiai adatokból határozza meg azon köztes paramétereket, amely alapján az adott receptorpontra az órás átlagos szennyezetttség meghatározható. Hogy eleget tudjunk tenni azon követelménynek, hogy a legnagyobb hatásterületet kell megállapítani a hatásvizsgálat során, a következőket kell tudni.

Talaj közeli kibocsátási magasságú légszennyező források esetében a legnagyobb szennyezetttséget a stabil légköri állapot eredményezi, amelyek döntően az éjszakai órákban alakulnak ki. A nappali időszakban elsősorban a semleges és a labilis légköri állapotok fordulnak elő. A nappali időszakban e forrás típus esetében a nagyobb talaj közeli szennyezetttséget a semleges légköri állapot a legkisebb hatást a labilis légköri állapot eredményezi. A légköri állapotok gyakoriságát tekintve az a szabály állapítható meg, hogy a télből nyár irányába haladva a labilisabb légköri állapotok gyakorisága nő, a nyárból a tél felé haladva a stabilabb légköri állapotok gyakorisága nő. Mint az az elvégzett modellezési vizsgálatokból is látható a legnagyobb szennyezetttségi szituáció adja a legnagyobb hatásterületet.

A tevékenységet nappali időszakban tervezik végezni, ezért a tervezett tevékenységre jellemző reális nagyságú hatásterület megállapításához olyan órás meteorológiai adatsor alkalmazására van szükség, amely nappal, semleges légköri állapot kialakulását eredményezi. Mivel az Aermod modell mért meteorológiai adatok alkalmazását igényli, ezért az órás meteorológiai adatsorokból sokszori futtatási tapasztalatok alapján került kiválasztásra azon órás földfelszíni meteorológiai adatsor, amely szinkronban a kormányrendelet előírásával a tevékenységre jellemző legnagyobb hatásterületet adja.

Véleményünk szerint a levegővédelmi fejezetben alkalmazott mért földfelszíni meteorológiai adatsor eleget tesz a kormányrendelet 2. § 12.c. pontjában meghatározott kritériumoknak, mivel jellemző üzemállapothoz tartozó kibocsátási adatokkal, olyan földfelszíni és magassági meteorológiai adatokkal történt a hatásterület megállapítás, amely a legnagyobb hatásterületet adja a füstfáklya tengelye alatti modellezéssel."

Kérdés: „Mióta közcél a kikötő építés? (275/2004. Korm. rendelet 10/A § (3) bekezdés)”

Válasz: „ A tervezett kikötő építése nem közcélú, azonban a kérdező által meghivatkozott 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Natura R.) 10/A § (3) bekezdésében előírtak értelmében:

„(3) A Natura 2000 területen előforduló kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusra vagy kiemelt közösségi jelentőségű fajra várhatóan jelentős hatással lévő olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amelyhez - a (2) bekezdésben felsoroltakon kívül - egyéb kiemelt fontosságú közérdek fűződik, ki kell kérni az Európai Bizottság véleményét. Egyéb kiemelt fontosságú közérdeknek minősülhetnek különösen a 4. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt, az ország társadalmi-gazdasági fejlődését szolgáló célok.”

A tervezett beruházás kapcsán – tekintettel a hivatkozott Natura R. 10. § -ban tett előírásokra – vizsgálatra kerültek a beruházás által várhatóan a Natura 2000 területek jelölésének alapjául szolgáló, a Natura R. 1-4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatások. A vizsgálat részeként hatásbecslések (1. Dénes Andrea 2017.; 2. Faggyas Szabolcs 2018. július) elvégzésére került sor. A hatásbecslési dokumentációk – előzetes vizsgálati eljárás hiányában – a megindított környezeti hatásvizsgálati eljárás során a környezetvédelmi engedély iránti kérelem önálló részeként, annak mellékleteként kerültek becsatolásra, illetve arra jogosultsággal rendelkező szakértők által kerültek összeállításra.

Az elkészült hatásbecslési dokumentációkban a szakértők a tervezett beruházás kapcsán a közeli, illetve az érintett Natura 2000 területek jelölő fajaira és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére vonatkozóan nem állapítottak meg várhatóan jelentős, illetve a kijelölés céljaival ellentétes hatásokat.

A Natura R. 10/A § (1) bekezdése alapján:

(1) Az a terv vagy beruházás, amely az ott megtalálható élővilágra vonatkozó adatok alapján jelentős hatással lehet valamely Natura 2000 területen előforduló, annak kijelölésének alapjául szolgáló, a 2. B) vagy 3. B) mellékletben felsorolt kiemelt közösségi jelentőségű fajra vagy a 4. B) mellékletben felsorolt kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusra, - a (3) bekezdés kivételével - kizárólag kiemelt fontosságú közérdekből fogadható el, illetőleg engedélyezhető.

Tekintettel arra, hogy a hatásbecslést végző szakértők a tervezett tevékenység végzése során jelentkező, a Natura 2000 területeket érintő hatásokat nem minősítették jelentősnek annak vizsgálata, hogy a tervezett tevékenység célja közérdekű illetve közcélú nem szükséges.”

Kérdés: „Az új koncepció szerint szállítószalaggal szállítják a kavicsot a kikötőbe.

1. Mivel biztosítják a munkaterület elhatárolását a szállítószalag teljes hosszában? Illetéktelenek nem járhatnak a területre.

Válasz: „A tervezett szállítószalag védelmének megtervezésére a bányahatósági eljárás során kerülhet sor. A szóba jöhető védelmi lehetőségek az elkerítés, őrző-védő szolgálat alkalmazása, szállítószalag rendszer olyan szintű zárta tétele, hogy illetéktelenek ne tudjanak a mozgó alkatrészek közelébe jutni vagy ezek kombinációja.”

2. Ha mégis árvízhelyzet alakul ki, mivel biztosítják a pár kilométerre lévő szennyvíztisztító telep kiöntését?

Válasz: „A 2. kérdés megválaszolásra került a szivárgás és állékonyság vizsgálat elvégzésével: a vizsgálat részeként megállapításra került, hogy az árvizek levonulása vonatkozásában az I. rendű árvízvédelmi fővédvonalra a tervezett tevékenység a védmű alatti szivárgás szempontjából káros hatást nem jelent, azaz a bánya jelenléte nem okozhat az észrevételben említett árvízi helyzetet (töltésszakadást, káros vízszivárgást) mely veszélyeztetné a mentett oldali területeket és létesítményeket köztük a kérdésben említett szennyvíztelepet.”

Kérdés: „Mi történik a bányaművelés után? Hogyan rekultiválják a bányát?”

Válasz: „ A tájrendezéssel és a bányaművelés utáni rekultivációval az egységes szerkezetű dokumentáció 6.1.4. fejezetében foglalkoztunk részletesen.

Összefoglalóan a bányaművelés során és ezt követően a területen a korábbi szántóföldi hasznosítás megszűnik, tekintettel arra, hogy a kitermeléssel érintett területeken tó alakul ki. A visszamaradó bányató tervezett hasznosítását már a bánya üzemelésének megkezdése előtt meg kell tervezni, figyelemmel a vízgazdálkodási, a környezet-, természet- és tájvédelmi követelményekre és az eljáró hatóságok állásfoglalásában előírtakra és nem utolsósorban a jelenleg zajló környezetvédelmi engedélyezési eljárás során kiadásra kerülő környezetvédelmi engedélyben – az engedélyező és az eljárásba bevont szakhatóságok által – tett előírásokra is.”

Kérdés: „Igaz a hír, hogy csak vízszállítás lesz? Nem lesz közúti fuvarozás?”

Válasz: „ A tervezett bányából történő közúti kiszállítás lehetősége elvetésre került, tekintettel arra, hogy a Bányavállalkozó a korábban csak alternatívaként említett víziúton történő kiszállítás mellett döntött. A kiszállítás módjának megváltoztatása miatt az első anyagban megfogalmazott közúti szállítással kapcsolatos megállapítások és vizsgálatok irrelevánssá váltak.”

Az Engedélyes észrevételekre adott válaszai:

— Helyben történő ásványvagyon feldolgozás tisztázása

A partra szállított homokos-kavics feldolgozása a bányatelek területén – sem telepített sem mobil berendezéssel – nem tervezett. A kitermelést követően a kitermelt terméket a bányatelken belül deponálják, miközben megtörténik a víztelenítése. A 6.1. fejezet 12. o. szerepeltetett folyamatára általánosságban mutatja be a bányászati tevékenység munkafázisait. A helyben történő ásványvagyon osztályozás elhagyását a 6.1.3. fejezet tisztázza egyértelműen. Megjegyezzük egyben, hogy ásványvagyon bányatelken kívüli deponálása sem tervezett.

— Mesterséges világítás szükségességének vizsgálata

Több észrevétel is foglalkozik a mesterséges világítás kiépítésének szükségességéről. A tervezett bányában azonban továbbra sem tervezett mesterséges világítás kiépítése, sötétedés előtt illetve után bányászati tevékenység végzése – többek között bányabiztonsági okokból – nem lesz lehetséges. A kitermelési időszakban a műszakok száma és ideje ezekhez igazodva kerül meghatározásra. Fontos megjegyeznünk, hogy a bánya 22:00-06:00 közötti időszakban még elegendő természetes megvilágítás esetén sem fog üzemelni.

— Robbantóanyagok szükségessége

A vízalóli kavicskotrási technológiához robbantóanyagok felhasználására nincs szükség. A kitermelésre kerülő ásványi nyersanyag – kavics-homok – jellegéből adódóan közetlazítási célú robbantás nem tervezett, tekintettel arra, hogy a kutatás során megállapításra került a megkutatott ásványvagyon uralkodóan laza, cementálatlan szerkezetű. A fentiekre tekintettel a tervezett bánya területén robbantóanyag nem kerül tárolásra.

— Szállítással kapcsolatos észrevételekre adott válaszok

1) Kikötő létesítésével kapcsolatos észrevételek

A tárgyi tervezett bányászati tevékenységhez kapcsolódó kikötő az előzetes tervek alapján 1 000 tonna hordképességű uszályok fogadására lesz alkalmas, mely a környezeti hatásvizsgálati és egységes környezethasználati eljárásról szóló 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 3. sz. melléklet 93. pont, a) bekezdése alá tartozik, azaz önállóan előzetes vizsgálat köteles tevékenység.

A R. előírása alapján még a kikötő létesítésének megkezdése előtt előzetes vizsgálati eljárást szükséges lefolytatni, mely eljárás során az illetékes környezetvédelmi hatóság dönt a tervezett kikötő környezeti hatásvizsgálati kötelezettségéről.

A jelenleg folyó tárgyi eljárás során a kikötői tevékenységgel járó környezeti hatások – a tervek előzetességére és az időközben megváltozott szállítási koncepcióra tekintettel – csak részben kerülhetek kidolgozásra, így a kikötő létesítésével és üzemeltetésével kapcsolatos – már a vízépitési tervekre épülő – részletes és szakterületi terveket igénylő vizsgálatok az önállóan lefolytatásra kerülő előzetes vizsgálati eljárás során kerülhetnek teljes körűen bemutatásra.

A fentiekre tekintettel a bányavállalkozó nyilatkozatott tett, hogy a tervezet kikötői tevékenység nem a tárgyi eljárás részeként kerül vizsgálatra, egyben tudomásul veszi, hogy a tárgyi bányászati tevékenység megkezdésének feltétele a kikötői tevékenységhez kapcsolódó R. szerinti előzetes vizsgálati eljárás és amennyiben szükséges környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása, a kikötő önálló környezetvédelmi engedélyeztetése. A hivatkozott nyilatkozat az illetékes hatóságoknak megküldésre került.

2) Szállítás volumenével kapcsolatos észrevételek

A tervezett tevékenységhez illetve az elkülönített munkafázisokhoz kapcsolódó bányatelken belüli forgalmi adatokat az egységes szerkezetű dokumentáció 6.2.2 fejezetében részletezettek szerint határoztuk meg. A fejezetben pontosításra kerültek az egyes munkafázisokhoz tartozó szállítandó mennyiségek és az ezekhez tartozó tehergépjármű forgalmak. A szállításból származó környezetvédelmi terhelések megítélése az egyes szakági fejezetekben ezen forgalmi adatok figyelembevételével került meghatározásra, így a várható levegővédelmi és zajvédelmi terhelések is.

3) Lakossági kiszállítás lehetőségének tisztázása

A tervezett bánya céljaként megfogalmazásra került, hogy a bánya célja többek között a térségben jelentkező ásványvagyon igények kiszolgálása, a már meglévő lakossági igények, valamint a környező települések építőipari tevékenységének jó minőségű homokkal, kavicsal történő ellátása.

A korábbi célokkal ellentétben azonban a lakossági igények kiszolgálása háttérbe szorult, a kiszállítás vizsgálata elsősorban a nagyobb volumenű szállítószalagon, majd víziúton történő

kiszállítás felé tolódott el egyedüli célként megfogalmazva a nem helyben történő értékesítést. Erre tekintettel az esetlegesen felmerülő lakossági igények kiszolgálására várhatóan – igény hiánya miatt – nem lesz lehetőség, így a lakossági kiszállítások okozta terhelések vizsgálatára sem került sor.

— Ásványvagyonnal, kutatással kapcsolatos észrevételek

A környezetvédelmi engedélyezési eljárást megelőző kutatási tevékenység – annak elvégzési módja, a kutatás során használt mintavételi (pl.: spirál fúrési technika), analitikai módszerek – valamint a területen a kutatási tevékenység során feltárt ásványvagyon mennyiségi és minőségi jellemzőinek megfeleléségi megítélése az illetékes bányászati hatóság feladata és hatásköre.

A kutatást lezáró zárójelentés alapvető célja, hogy a bányavállalkozó adjon számot, az állami tulajdont képező ásványi nyersanyagokon és a földtani közegben végzett kutatásról, ismertesse annak eredményeit, alapadat szinten adja át a tulajdonosnak – a Magyar Államnak – a megismert földtani közeg leírását és a végzett laboratóriumi vizsgálatokat, valamint egyik legjelentősebb célja az ásványvagyon minősítése és készletszámítása. A kutatási zárójelentést a külön jogszabály szerinti tartalommal kell elkészíteni és engedéllyel rendelkező földtani szakértőnek kell ellenjegyezni.

A Baranya Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztálya PBK/1206-5/2017. iktatószámú határozatában elfogadta a kutatási területen feltárt kavics és homok ásványi nyersanyagvagyon, illetve annak mind mennyiségi (földtani készlet, műrevaló készlet, nem műrevaló készlet) mind minőségi (C1 kategória) jellemzőit.

/Megjegyezzük, hogy a hatásvizsgálati dokumentáció mellékletében csatolt határozat – a megfogalmazott észrevételek ellenére – nem azért nem tartalmaz mennyiségeket, mert a kutatás hibás volt, hanem mert a mennyiségek üzleti titoknak minősülnek, emiatt a bányahatósági közzétételi határozatban számszerűsített mennyiségek nem szerepelhettek./

A hatásvizsgálati eljárás az elvégzett kutatási feladatok eredményeire épülve és a jóváhagyott kutatási adatokra tekintettel indulhatott el, így a környezeti hatásvizsgálati dokumentációban a már jóváhagyott kutatási zárójelentés szerinti ásványvagyon mennyiségek (földtani, műre való, nem műre való készlet), illetve elvégzett kutatási vizsgálatok (terepi feltárások, laborvizsgálatok) eredményei kerültek feltüntetésre.

Az észrevételekre összefoglalóan a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság az alábbi válaszokat/értékeléseket adja:

A földtani vagyon nem egyezik meg a területről tényleges kitermelhető ásványvagyon mennyiségével, mely a későbbiekben a bányatelek fektetési eljárás során kerül meghatározásra. A területről ténylegesen kitermelhető ásványvagyon mennyisége – a védőpillérekben visszatartott mennyiségekre, részü kialakítási veszteségekre stb. tekintettel – minden esetben kisebb, mint a földtani ásványvagyon mennyisége, mely eredményeként a bánya számolt működési ideje ténylegesen kevesebb évet jelent.

A Bt. 36. § (2) bekezdése alapján a bányafelügyelet a tájrendezéshez szükséges feladatokról, az elkészített tájrendezési tervről a műszaki üzemi terv jóváhagyási eljárása során dönt. A tájrendezési tervet a bányatörvény végrehajtására kiadott 203/1998. (XII.19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) alapján tájrendezési előterv alapján kell elkészíteni, amit a Vhr. 11/A. § (2) bekezdés h) pontja alapján a bányatelek megállapítására irányuló kérelem kell, hogy tartalmazza.

A Vhr. 11/A. § (6) kezdése alapján:

„(6) A (2) bekezdés h) pontjában foglalt tájrendezési előtervet a környezetvédelmi engedélyre, a hatályos területrendezési, illetve szabályozási tervekre, továbbá az ingatlanok igénybevételi ütemtervére figyelemmel kell elkészíteni. A tájrendezési előtervnek tartalmaznia kell a tervezett bányászati tevékenység során kialakuló terepviszonyok, valamint a megépítendő létesítmények szöveges leírását és térképét.”

valamint

„(9) Ha a bányatelek határain belül a tervezett bányászati tevékenység következtében a felszín alatti vízkészletből származó állóvíz kialakulásával és a bányászat befejezését követő fennmaradásával kell számolni, úgy a külön jogszabály figyelembevételével a tájrendezési előtervben meg kell határozni az ezzel kapcsolatos előzetes vízgazdálkodási, környezet-, természet- és tájvédelmi feltételeket, amelyeket a tájrendezés, illetve a bányabezárás során figyelembe kell venni.”

Az előbbieken hivatkozott külön jogszabály a bányatavak hasznosításával kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről szóló 239/2000. (XII.23.) Korm. rendelet, amely:

„a) a bányászati tevékenység folytán kialakult, illetve kialakított bányatavakra, azok medrének és partjának a bányászati tevékenység befejezését követő fenntartására, a bányató vízkészletének hasznosítására, továbbá

b) az a) pont szerinti bányatavak fennmaradásával, fenntartásával, hasznosításával kapcsolatos jogokat gyakorló vagy kötelezettségeket teljesítő természetes és jogi személyekre, illetőleg jogi személyiség nélküli gazdasági társaságokra (a továbbiakban együttesen: személyekre)

terjed ki.

A hivatkozott Korm. rendelet alapján az ásványi nyersanyag kitermelés befejezésekor az ingatlan tulajdonosának a bányató fenntartásának és hasznosításának céljából vízjogi üzemeltetési engedélyt kell kérnie. A rendelet melléklete egyben részletezi a bányahatósági eljárásban benyújtott dokumentáció tartalmát.

A Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság hatáskörét és illetékességét érintő észrevételekkel kapcsolatos 35700/8498-3/2018.-ált. ikt. számon kiadott (KTO ikt. szám: TO-04G/80/0056-187/2018.) nyilatkozata:

„ A Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztály a BET-BAU Kft. (7100 Szekszárd, Keselyűsi út 120.) kérelmére indult eljárásban a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság belföldi jogsegélyt kérte TO-04G/80/00056-90/2018. iktatószámom a „Madocsa – homok, kavics” bánya környezetvédelmi engedélyezési eljárása tárgyában. A megkereséshez melléklete a beérkezett ügyféli kifogásokat, észrevételeket.

A BET-BAU Kft. az Encons Kft. 2018 júliusában készített környezeti hatásvizsgálati dokumentációja alapján környezetvédelmi engedélyt kért a „Madocsa – homok, kavics” bányához kapcsolódó tevékenységekre. A dokumentáció hiányosságai miatt hatóságom - a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság szakvéleményének figyelembevételével tett - felhívására az eljárás során vízügyi-vízvédelmi szempontból több részben kiegészítésre került. A hatásvizsgálati dokumentáció szakértői vízügyi-vízvédelmi szempontból Lovasi Katalin vizilétesítmény tervező, Dr. Takács Attila okl. építőmérnök, Torma Zoltán és Frányó Gábor környezetmérnökök voltak, akik tervezői, szakértői felelősségük tudatában készítették a dokumentációt.

Az eljáró hatóság és a BET-BAU Kft. egyeztetését követően megállapításra került, hogy a tervezett kikötő, mely az Alsó-Duna Völgyi Vízügyi Igazgatóság kezelésében lévő Duna szakaszt érinti, előzetes vizsgálati eljárás lefolytatása után, annak eredményétől függően engedélyezhető. Az előzetes tervek alapján a kikötő 1000 tonna hordképességű uszályok fogadására lesz alkalmas, mely a környezeti hatásvizsgálati és egységes környezethasználati engedélyről szóló 314/2005. (XII.25.) korm. rendelet 3. sz. melléklet 93. pont a) bekezdése alá tartozó előzetes vizsgálati engedély köteles tevékenység. Az egyeztetés alapján a BET-BAU Kft. 2018. október 29-én nyilatkozatot tett a következők szerint:

„ a tervezett kikötői tevékenység nem a tárgyi eljárás részeként kerül vizsgálatra, egyben tudomásul veszem, hogy a tárgyi bányászati tevékenység megkezdésének feltétele a kikötői tevékenységhez kapcsolódó a környezeti hatásvizsgálati és egységes környezethasználati engedélyről szóló 314/2005. (XII.25.) korm. rendelet szerinti előzetes vizsgálati eljárás és amennyiben szükséges környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása, a kikötő önálló környezetvédelmi engedélyeztetése.”

A benyújtott, majd az eljárás során kiegészített dokumentáció alapján, valamint a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság vonatkozó szakvéleményeit és kezelői nyilatkozatát figyelembe véve az alábbiak állapíthatók meg vízügyi-vízvédelmi szempontból:

A bányászati tevékenység megkezdésének a célja a térségben jelentkező ásványvagyon igények kiszolgálása, a már meglévő lakossági igények, valamint a környező települések építőipari tevékenységének jó minőségű homokkal, kavicsal történő ellátása. A tervezett ásványvagyon kitermelésével lehetőség nyílik a jövőben Pakson tervezett atomerőmű beruházás és a hozzá kapcsolódó létesítmények megépítéséhez szükséges kavics és homok igény ellátására is.

A „Madocsa – homok, kavics” védnevű tervezett bányatelek súlyponti EOV koordinátái X=149831; Y=643981, területe 138 ha 9932 m², fedőlapja +94 mBf, alaplapja +68 mBf. A

haszonanyag maximális, tervezett éves termelési mennyisége 1.000.000 t, 625.000 m³. A bányatelek által érintett ingatlanok: Madocsa 019/3-24,54,56-58, 037/13-36, 038, 039, 040, 041/30, 042, 044/58-60,70-75,80-85 hrsz.

A tevékenység felszíni vizeket közvetlenül nem érint. A tevékenység a Bölcse-Bogyiszlói-öblözet talajvíztestet érint (kódja a Duna-vízgyűjtő magyarországi rész vízgyűjtő-gazdálkodási terve (továbbiakban: VGT2) szerint: AIQ498). Az érintett talajvíztest minősítése a VGT2 alapján: mennyisége jó, de gyenge kockázatú, és kémiai állapota jó.

A vizsgált terület szennyeződés-érzékenységi besorolása: a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Kormányrendelet (továbbiakban: FaviR.) 7. § (4) bekezdésén alapuló 1:100.000-es méretarányú érzékenységi térkép alapján a felszín alatti vizek állapota szempontjából érzékeny terület (2c). Madocsa település közigazgatási területe a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő területek besorolásáról szóló 27/2004. (XII.25.) KvmM rendelet alapján a vízbázis védőterület miatt fokozottan és kiemelten érzékeny kategóriába került besorolásra.

A tevékenység a Madocsa távlati partiszűrős ivóvízbázis lehatárolt hidrogeológiai védőterületének „B” védőterületét határoló görbén kívül esik. Az ivóvízbázis védőterület lehatárolásra került, kijelölése folyamatban van hatóságomnál.

A tevékenység területén a talajvíz szintjének változása a felszín alatti kavicsos rétegen keresztül összefüggésben van a Duna vízszintjének alakulásával.

A tevékenység során a talajvíz a felszínre kerül, nyílt felszínű bányató alakul ki, amelyet a bányászat befejezése után jóléti tóként, ill. horgásztóként terveznek hasznosítani. A tevékenység során a kitermelt anyag helyét talajvíz fogja kitölteni a mindenkori talajvíz szintje szerint, de a talajvízbe visszatöltést is terveznek a kitermelt meddőanyagból. A kitermelt anyag helyének kitöltése, valamint a nyílt felszín miatt bekövetkező intenzívebb párolgás „depressziós tölcser” alakít ki a talajvíz szintjében, amelynek legmélyebb része a tevékenység területén jön létre, csökkentve a környező területek „depressziós tölcser”-be eső talajvízszintjét is.

A tevékenység következtében növekvő nyílt vízfelszínen egyre nő a párolgás útján légtérbe kerülő vízmennyiség, amely a végső tó felületen 279 043 – 329778 m³/év közötti mennyiséggel számolt a dokumentáció.

A tevékenység területe a Paks-Bölcse árvízvédelmi fővédvonal töltése közelében, attól a jogszabályban korlátozásokkal érintett 110 m távolságon kívül, mintegy 180 méter távolságban helyezkedik el.

A területen meglévő K-40 kataszteri számú öntöző csőkút használaton kívül van. Mind a kút használatára, mind a kút megszüntetésére lehetőség van a tevékenység során, de csak az arra feljogosító vízjogi engedély alapján.

Vízkészlet-gazdálkodási szempontból megállapítható:

A haszonanyag egy része talajvíz felett, nagyobb része víz alatt helyezkedik el. A 30 cm vastagságú humuszréteget a műveléssel párhuzamos irányban kanalas rakodógéppel távolítják el. A letakarított humusz kijelölt depóniákban kerül elhelyezésre, melyek magassága a 2 m-t nem haladja meg. A humuszdepóniákban ideiglenesen tárolt anyagot a műveléssel párhuzamosan használják fel a tájrendezési tevékenységekhez.

A fedőanyag letakarítást markolóval végzik, az elszállítás tehergépkocsival történik. A meddő egy részéből a bányató körül védőgát (min. 1 m magas) kerül kialakításra, mely több funkcióval bír:

- a bányatelek környezetében keletkező külvizek távoltartására szolgál, ezzel is védelmezve a bányató vízminőségét,
- a bányató feltöltődésének a késleltetése

A meddő hasznosításának további lehetősége – szigorú feltételek mellett – visszatöltés a bányatóba. A visszatöltés előtt vizsgálatra kerül a meddő szervesanyag tartalma, tekintettel a bányató vízminőségének megóvására.

A haszonanyag kitermelésének megvalósítása több módon tervezett. A 4-6 méter mélységből a homokos kavicsot részben talajvízszint felett a termelés kezdeti fázisában, a megfelelő mélységű és kiterjedésű bányató kialakulásáig forgóváz, csuklókaros, kanalas kotrógép termeli ki. A terület előkészítése éves szinten maximálisan 1 hónapot vesz igénybe. A megfelelő mélységű és kiterjedésű bányató kialakulása után a nagy vastagságú nyersanyag talajvíz alóli kitermelése úszó kotróval tervezett. A kitermelt homokos kavicsot villamos meghajtású szállítószalagokkal szállítják a partra. A partra szállított homokos-kavics feldolgozása a bányatelek területén – sem telepített, sem mobil berendezéssel – nem tervezett. A kitermelést követően a kitermelt terméket a bányatelken belül deponálják, miközben megtörténik a víztelenítése.

A visszamaradó bányató tervezett újrahasznosítási célja: jóléti tó, horgásztó.

A víz és szennyvíz hálózat nem kerül kialakításra. A dolgozók vízellátását palackos vízzel biztosítják, a keletkező kommunális szennyvíz zárt mobil illemhelyekbe kerül, technológiai szennyvíz nem keletkezik.

A tervezett bányatelken belül található, a Madocsa 044/72 hrsz.-ú ingatlanon, a K-40 kat. számú, 20,0 m talpmélységű öntöző csökút, mely jelenleg üzemben kívül van, az engedélyes Madocsa Mezőgazdasági Rt. felszámolásra került. A csökút lehetséges további sorsát a tervező feltérképezte, a lehetőségek közül a megfelelő kiválasztására a bányászati tevékenység, ill. a bányatelek pontos ismeretében kerül sor.

A kutatási terület felszíni vizet nem érint. A csapadék elvezetését nem tervezik. A területen a nyugalmi talajvízszint 4-7 m-es mélységben alakul, áramlása DK-i, a Duna közvetlen közelében DNy-i.

Ivóvízbázis védelmi szempontból megállapítható:

A tervezett bányatelek – azon belül a Madocsa 019/3, 019/4, 039, 041/30, 042, 044/58 és 044/70 hrsz.-ú ingatlanok egy része – érinti a Madocsa távlati vízbázis előzetesen lehatárolt hidrogeológiai „B” védőterületét, a vízügyi hatóságon folyamatban lévő kijelölési eljárás alapját képező földhivatali munkarészt (ingatlanhatárokhoz igazított hidrogeológiai védőterületek) figyelembe véve, de a védőterület számított határoló görbájén kívül esik. A vizsgálati dokumentációhoz mellékelt „Madocsa és Bölcse távlati vízbázisok vizsgálata a Madocsa területén tervezett kavicsbánya üzemeléséhez” című dokumentációban a tervező vizsgálta a tervezett tevékenység környező vízbázisokra gyakorolt hatását, valamint a bányászati tevékenység folytán bekövetkező talajvízszint-változást.

Az elvégzett hidrodinamikai modellezés alapján a hatásterület a távlati vízbázis tervezett vízkivételi helyeit nem érinti, azokra számottevő hatást nem gyakorol, vízkészletet tőlük nem von el. A parti szűrésű vízbázisok a Duna irányából érkező vizet hasznosítják, a háttérből érkező talajvízhozam járulékos, vízminőséget rontó jellegű. A talajvizet a Duna teraszanyaga tározza, melybe a Duna medre belevág, így a talajvíz szintjét elsősorban nem a beszivárgás-párolgás egyenlege, hanem a Duna vízszintje szabályozza. A talajvíztartó és a rétegvíztartó rétegek között ~50 m vastag vízrekesztő rétegek települnek.

Összességében a felszín alatti vízre káros hatás nem várható a tervezett bányászati tevékenység megvalósítása esetén, a jó állapot fenntartható.

Árvízvédelmi szempontból megállapítható:

Az árhullámok gyakoriságának és intenzitásának növekedése miatt a folyók mentén jellemzően, Magyarország árvízi veszélyeztetettségi térképe alapján a tervezési terület kitétnék minősül. Ugyancsak kitétnék minősíti a tervezési területet a vízkészletek csökkenése (a folyó alacsony vízállása, valamint a felszín alatti vízkészletek csökkenése) miatt.

A fentekből egyértelműen megállapítható, hogy a tervezési terület, és a folyó vízkészletei, vízszintváltozásai egymással szoros és elválaszthatatlan összefüggésben vannak, tehát egymásra hatással vannak.

Az érintett terület a 18/2003. (XII.9.) KvVM-BM együttes rendelet értelmében a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolása szerint árvízvédelmi szempontból enyhén veszélyeztetett „C” kategóriába tartozik, (miután mentesített ártéren az 1.24. számú árvízi öblözetben helyezkedik el, és előírt biztonságban kiépített I. rendű védművel rendelkezik), nem jelenti azt, hogy a folyamatosan növekvő árvízszintekkel párhuzamosan a kockázat mértéke ne változna. Az egyre magasabb árhullámokból adódó kockázat inkább közepesnek ítélnélhető még a kiépített védművel rendelkező öblözetek esetében is.

A Duna hidrodinamikai hatásterülete a parttól kb. 1000 m-es távolságra húzódik. A hatásterületen belül a Duna vízszint ingadozásai akár több m-es különbségeket okoznak a környező területek talajvízszintjének alakulásában.

A fentiekből egyértelmű következtetéssel levonható, hogy a tervezett bányagödör a hatásterületen belül van, és a vízzáró réteg eltávolítása esetén a jó vízvezető rétegben az árhullámok hatása jelentősebb akadály nélkül érvényesülni fog.

Tekintettel a kitermelés nagy mélységére és a fedőréteg eltávolítására – amelyek növelhetik a hidraulikus talajtörés kockázatát az árvízvédelmi művek fenntartásáért és az árvízvédelem irányításáért felelős Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság kérte szivárgás-hidraulikai vizsgálattal igazolni, hogy az I. rendű árvízvédelmi védmű állékonyságára a tevékenység nincs káros hatással. A dokumentáció kiegészítésékként kért szivárgási vizsgálat eredménye szerint a védmű alatti szivárgás szempontjából káros hatást nem jelent a tervezett tevékenység.

A bánya területén a kitermeléssel érintett terület körül földgátat építenek, amely megakadályozza a külvizek befolyását a kialakuló tóba, valamint az esetlegesen

túlemelkedő víz kifolyását is a tóból, ami a dokumentáció kiegészítéseként készített vizsgálat szerint kizárható.

A csatolt Geotechnikai szakvélemény, az átszivárgó víz hatását alapul vevő fedőréteg állékonysági szempontból kiemeli, hogy az árvízvédelmi töltés és a tervezett bányagödör közötti területen az átszivárgásból adódó állékonysági problémákkal nem kell számolni. A Geotechnikai szakvéleményhez kiegészítésként csatolt Tervezői nyilatkozat szerint a Duna Mértékadó Árvízszintje esetén a tervezett bányagödörből való kiöntésének kockázata kizárható.

Összességében a tervezett tevékenység az árvízvédelmi védműtől mintegy 180 m-re helyezkedik el, a szivárgás-hidraulikai vizsgálat alapján a tervezett tevékenység az árvízvédelmi védműre káros hatást nem jelent, a tó kiöntése kizárható.

A vizsgálati dokumentáció és az eljárás során benyújtott kiegészítései alapján a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság - mint az állami vizek és árvízvédelmi művek vagyonekezelője, a távlati vízbázis védelmének felelőse, a vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási terv készítője, valamint az árvízvédelem irányításáért felelős vízügyi államigazgatási szerv – az engedélyezést kizáró okot nem állapított meg.

Az előzőekben megállapítottak alapján az rendelkező részben tett előírásokkal az engedélyezéshez vízügyi-vízvédelmi szempontból szakhatósági hozzájárulást megadható.”

Humuszmentéssel kapcsolatban felmerült kérdések észrevételezése:

A humuszos termőréteg mentése a talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet (FVM rendelet) 1. § (1) bekezdés d) pontja alapján kötelező.

A humuszos termőrétegnek csak a műszakilag letermelésre tervezett rétegét kell menteni, azonban bányüzemnél a teljes felső réteg letermelésre kerül, ami egyben a bánya szempontjából meddő rétegnek minősül.

Az egyik benyújtott beadvány szerint a terület mélyen humuszos, 120 cm vastagságú humuszos talajjal, melynek átlagos humusz tartalma 2 %, ami a talajvédelmi hatóságnak is rendelkezésre álló öntözési talajvédelmi terv felmérései alapján valóban megállja a helyét, helyenként a felmérés mélysége (1,5 m) alatt is lehetséges még termőréteg. Azonban a bánya engedélyezése során a humuszos termőréteg vastagságát, minőségét az FVM rendelet szerinti felmérését az ingatlanügyi hatóság által később lefolytatandó végleges más célú hasznosítási eljárásban kell pontosan meghatározni.

Az öntözési talajvédelmi terv adatai jelen eljárásban iránymutatóak.

A környezetvédelmi tanulmány becsülve, illetve a földtani rétegek fúrással történő meghatározása során 30 cm-ben állapította meg a humuszos termőréteget, azonban a meddőt 2 m vastagságig tervezte letermelni, így a majdan elkészülő talajvédelmi terv meg fogja állapítani, hogy a meddőből mennyi ténylegesen a termőréteg.

Amennyiben a későbbi felmérés és az öntözési talajvédelmi terv felmérései között ellentmondás keletkezik, annak feloldására a talajvédelmi hatóságnak lehetősége van hatósági mintavételezést végezni.

A tárolás körülményeire is fokozottan fog a talajvédelmi hatóság a további eljárásaiban, ellenőrzései során figyelni.

A termőréteg elszállítható és el is adható a területről felszíni humuszos réteg kialakítása céljából, mely során a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 55. §-a szerint talajvédelmi járulékot kell fizetni, melynek mértéke – az előzetes felmérések szerint – 150 Ft/m^3 mértékű lesz majd.

A bányászati hatóság "Feltárássra és kitermelésre készített műszaki üzemterv jóváhagyása" eljárásában fogja a talajvédelmi hatóság a termőréteg letermelését követő tárolásra és felhasználásra vonatkozó talajvédelmi előírásokat érvényesíteni az alábbiak szerint:

Az FVM rendelet 2. melléklet 2.4. pontja alapján

- a talaj eredeti humuszos szintjével együtt legfeljebb 100 cm vastag humuszos talajréteg alakítható ki - ezért azon területekre ahol már eredetileg is ilyen mélységű a termőréteg, nem lehet további humuszos termőréteget teríteni,
- termőföldön történő hasznosítás esetén meg kell vizsgálni a hasznosításra kijelölt mezőgazdasági területek talaját, és
- humuszos talaj terítése csak hasonló, vagy annál kedvezőtlenebb fizikai és kémiai talajtulajdonságokkal rendelkező termőföldterületen végezhető, ahol a terítés eredményeképpen a minőségi tulajdonságok változása a jelenleginél kedvezőbb állapotokat biztosít, vagy a változás nem mérhető - ezért csak a felső, humuszban gazdagabb talaj elterítésére lehet számítani a közvetlen környezetben, ha a vastagság ezt megengedi,
- az elterített humuszos talajanyagot az eredeti humuszos szinttel össze kell dolgozni, művelni, tehát a terítés maximum 25 cm vastagságban valósítható meg, annál nagyobb mélységű elhelyezés mezőgazdasági célú tereprendezésnek minősül, melyet a talajvédelmi hatóság külön engedélye alapján lehet végezni, azonban tekintve a mély humuszos termőréteget nem indokolt.

Levegővédelem:

1. A levegőtisztaság-védelmi fejezetben a jelen eljárást képező tevékenység megfelelősége, hatásterületének meghatározása megfelelően kivizsgálásra került.
2. A kiszállítási lehetőségek közül a közúti szállítás - a környezeti hatások csökkentése érdekében - nem valósul meg.
3. A levegőtisztaság-védelmi fejezetben az érintett táblázatoknál feltűntetésre került, hogy az adott résztevékenység az év hányad részében áll fenn. Az így megállapított éves emisszió, az év megadott hányadára érvényes (pl. egy hónapra). A hatások nagysága pedig nem került elosztásra a teljes évre, mivel a hatások az órai emissziókból kerültek meghatározásra, ami az adott, egy évnél rövidebb időszakra jellemző.
4. A kiegészítő hatásvizsgálatban a szükséges géppark pontosításra került, majd ezen adatok alapján újra értékelésre kerültek a kibocsátások és a hatások.
5. A benyújtott dokumentáció alapján a nagyobb szállítási volumennel a száraz kitermelési fázis jár. Ebből következően a humusz kiszállítás hatásai a szállítási arányoknak megfelelően arányosan kisebb lesz.
6. A telephelyen belüli szállítást végző szállító járművek átlagos haladási sebességeként 5 km/h lett figyelembe véve a számítások során. A tervezői felülbecslés elvét szem előtt tartva lett kiválasztva az 5 km/h sebességhez tartozó fajlagos kibocsátási adat, mivel ezen

kibocsátási adat nagyobb kibocsátást eredményez, mint a nagyobb átlagsebességhez tartozó fajlagos kibocsátási adat. Az 5 km/h haladási sebességhez tartozó fajlagos emissziós faktorok a Közlekedéstudományi Intézet által 2004. évre közzé adott, g/km-re vonatkoztatott adatai felhasználásával kerültek megállapításra. Az egyes sebesség tartományokhoz tartozó fajlagos kibocsátásokat az alábbi táblázat mutatja:

Tehergépjármű átlagsebessége km/h-ban	Tehergépjárművek fajlagos emissziói g/km-ben					
	Szén- monoxid	Szénhidrogén	Nitrogén- oxidok	Kén- dioxid	Korom	Szén- dioxid
5 km/h	26,74	6,04	9,37	0,1930	3,15000	1396,2
10 km/h	22,69	2,40	8,39	0,1520	2,55000	1099,4
20 km/h	16,50	1,67	6,87	0,1170	1,99000	854,9
30 km/h	12,94	1,13	6,25	0,10400	1,76000	757,30

A fentiek alapján a nagyobb átlagsebesség relative kisebb fajlagos emissziós adatokat, vagyis annak felhasználásával kisebb tehergépjármű emissziókat jelent.

7. Szállítás okozta levegőterhelések meghatározására használt módszerek

A kibocsátások becsléséhez a várható forgalmi adat és a tehergépjárművekre jellemző fajlagos kibocsátási adat és a várható átlagos úthossz ismerete alapján határozható meg a légszennyezőanyag kibocsátás. A kibocsátások meghatározására használt az elv, hogy a környezet állapota szempontjából legkedvezőtlenebb állapot kerüljön figyelembe véve. Ennek logikája az, hogy amennyiben a legkedvezőtlenebb állapot is garantálja a környezetvédelmi követelmények teljesülését, akkor a valóságban kedvezőbb üzemállapothoz tartozó hatások is biztosítják a környezetvédelmi követelmények teljesülését.

Idézet a dokumentációból:

"A belső szállításból származó emissziókat az átlagos úthossz, az 5 km/h haladási sebességhez tartozó fajlagos emissziós faktorok (a Közlekedéstudományi Intézet által 2004. évre közzé adott, g/km-re vonatkoztatott adatai) felhasználásával számoltuk. A tervezői felülbecslés elvét szem előtt tartva választottuk az 5 km/h sebességhez tartozó fajlagos kibocsátási adatokat, mivel ezen kibocsátási adatok nagyobb kibocsátást eredményeznek, mint a nagyobb átlagsebességhez tartozó fajlagos kibocsátási adatok."

Az pontban bemutatottak szerint a nagyobb átlagsebesség relative kisebb fajlagos emissziós adatokat, vagyis annak felhasználásával kisebb tehergépjármű emissziókat jelent, azaz a mikor az 5 km/h sebességhez tartozó fajlagos emissziós értékkel lett számolva nagyobb emissziót került becslésre.

A rakodás és billentés időtartamának megválasztása esetében is a fenti elv lett alkalmazva, annak érdekében, hogy egy a környezeti hatás szempontjából kedvezőtlenebb helyzet környezeti hatásai kerüljenek bemutatásra.

Zaj- és rezgésvédelem:

1. A kitermelt ásványvagyont szállító szalag jelen eljárás részét nem képezi.
2. A kiszállítási lehetőségek közül a közúti szállítás - a környezeti hatások csökkentése érdekében - nem valósul meg.
3. Harta település védett létesítményeinek vizsgálata

Az egységes szerkezetű dokumentáció 9.6.4. pontjában megállapításra került, hogy Harta Nagyközség Önkormányzat Képviselőtestületének a település rendezési tervéről, valamint a kapcsolódó helyi építési szabályzatról szóló 20/2001. (X. 29.) ÖK. számú önkormányzati rendelet 1. és 2. számú mellékletében csatolt Szabályozási tervlapok alapján a bányatelekhez legközelebb eső védett övezetek Harta FL-KH jelű falusias lakóterülete és Ü-M jelű üdülőterülete.

A fejezetben ismertetettek szerint a bányatelek és Madocsa között mezőgazdasági szántóterület található, míg a bányatelek és Harta külső lakó- és üdülőterülete között kb. 190 m szántó, 360 m erdőterület, majd 550 m szélességben a Duna vízfelülete helyezkedik el.

A bánya közvetlen hatásterület kiterjedésének vizsgálatakor – 9.6.7.1. fejezet – megállapításra került, hogy „a hatásterület Harta és Madocsa lakóterületét, illetve Harta üdülőterületét nem éri el.”

4. Különböző szakaszok együttes hatásának vizsgálata

A zajvédelmi fejezetben a jelen eljárás tárgyát képező tevékenység megfelelősége, összegzett eredő zajterhelése majd ezekből kiindulva a vonatkozó határértékek teljesülése, megfelelően kivizsgálásra került.

Természetvédelem:

A bányatelek területe, mint potenciális élőhely

A bányatelek csak mezőgazdasági területeket érint, védett állatfajok potenciális élőhelyeit nem veszélyezteti. A szántóföldi környezetre jellemző állatcsoportok továbbra is meg fogják találni az élőhelyüket, mivel ez a település külterületének domináns élőhely-típusa.

Hullámteret érő zajhatás

A környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság a jogszabályok adta lehetőségekhez képest zajhatásokat mérséklő előírásokat tett, a természetvédelmi kezelő nem állapított meg olyan mértékű terhelést a védett állatokra vonatkozóan, mely kizárta volna a tevékenység megvalósítását.

Bányatelek területén kialakuló másodlagos élőhely

A bányatelek területe jelenleg sem természetes vegetációval borított, mivel szántóföldi művelés alatt áll. A majdani rekultivációt követően, bár valóban másodlagos élőhelyek fognak kialakulni azonban a terület képe a jelenlegi homogén szántóföldi környezethez képest heterogénebb képet fog mutatni.

Natura 2000 területen és a mezőgazdasági környezetben előforduló állatfajokra gyakorolt hatás

Sem a dokumentáció, sem a működési terület szerinti természetvédelmi kezelő kizárólag a bányaműveléssel kapcsolatban nem fogalmazott meg olyan állítást, hogy jelentős hatást gyakorolna a Natura2000 terület jelölő élőhelyeire és jelölő fajaira, ill. az egyéb védett természeti értékekre. Madocsa külterületének domináns élőhely típusa a szántó, az ehhez köthető fajok továbbra is meg fogják találni az ilyen típusú élőhelyeket.

Mocsári teknős állományát, továbbá a lepkefajokat érintő hatások

A bányaművelés valóban szüntethet meg a mocsári teknős számára potenciálisan alkalmas telelőhelyeket, azonban az évenkénti (késő őszi, kora tavaszi) szántóföldi mezőgazdasági műveletek legalább akkora veszélyt jelenthetnek a telelő állományok számára. Az érintett lepkefajok tápnövényei alapvetően nem szántóföldi haszonnövények.

Talajvízszint csökkenés természeti környezetre gyakorolt hatásai

A dokumentáció alapján a hullámtéri területek talajvízszintjét elsődlegesen a Duna folyam mindenkori szintje határozza meg, az elvégzett vizsgálatok szerint a hullámtéri területek talajvíz szintjére a bányaművelés csekély mértékben hat. A szlavón tölgyes, ill. a Natura2000 gyepterület védelme érdekében a természetvédelmi hatóság a talajvízszint változásával összefüggő előírásokat tett, beleértve környezetvédelmi felülvizsgálat elvégzésének szükségességét a dokumentáció szerinti vízszint-süllyedés mértékben meghaladó esetére.

Fentiek alapján, a dokumentáció, a szakhatósági állásfoglalás, valamint a szakkérdések vizsgálata során tudomásomra jutott adatok, információk ismeretében megállapítottam, **hogy a tervezett tevékenységgel szemben környezetvédelmi szempontból jogszabályi kizárók nem merült fel, a 4.00 és 5.00, valamint 6.00 pontokban tett előírásokkal a környezetvédelmi engedély kiadható.**

Határozatom jogalapja a *környezet védelmének általános szabályairól* szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: Kvt.) 66. § (1) bekezdés a) pontja, a Khvr. 1.§ (3) bekezdés a) pontja, a Khvr. 10.§ (4) bekezdése és a Khvr. 1. számú melléklet 10. pontja.

A környezetvédelmi engedély érvényességi idejét a Khvr. 11.§ (1) és (2) bekezdés alapján határozatom 7.0 pontja szerint állapítottam meg.

Határozatom 8.3 pontjában döntésem hatósági nyilvántartásba vételéről a *környezetvédelmi hatósági nyilvántartás vezetésének szabályairól* szóló 7/2000. (V. 18.) KöM rendelet szerint rendelkeztem.

A Kvt. 72. § alapján határozatom 8.4 pontjában rendelkeztem.

A *környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól* szóló 14/2015. (III. 31.) FM rendelet (továbbiakban: Díjr.) 2. § (1) bekezdése szerint igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni a rendelet 1.-4. mellékletében meghatározott eljárásokért. A Díjr. 2. számú mellékletének 2. pontja szerint jelen eljárás igazgatási szolgáltatási díja 1.350.000,- Ft.

Az Ügyfél az igazgatási szolgáltatási díjat megfizette, és az erről szóló bizonylatot a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság részére megküldte.

Az eljárás során egyéb eljárási költség nem merült fel.

A határozat 10.0 „A döntés közzétele” című fejezetében az alábbiakra figyelemmel rendelkeztem:

- A Khvr. 10. § (3), III. 5. § (6) bekezdéseire figyelemmel rendelkeztem arról, hogy a tevékenységgel érintett települések önkormányzatának jegyzője (**Madocsa, Bölcse**) a határozat kézhezvételétől számított 8 napon belül gondoskodik a határozat közzétételéről, a határozat kifüggesztésének és levétele napjainak megjelölésével az erről szóló értesítés Környezetvédelmi Hatóságnak történő megküldésével.
- A Kvt. 71. § (3) bekezdése alapján elrendeltem a határozatnak a Környezetvédelmi Hatóság hirdetőtábláján történő kifüggesztését, a központi rendszeren, illetve a Környezetvédelmi Hatóság honlapján való közzétételét.

Kérem a T. Jegyzőt, hogy a határozat közzétételét követő 5 napon belül tájékoztassa a Környezetvédelmi Hatóságot a közzététel időpontjáról, helyéről, valamint a határozatba való betekintési lehetőség módjáról!

A határozat 11.0 pontjában a jogorvoslati eljárásról az alábbiakra figyelemmel rendelkeztem:

- A Ket. 44.§ (9) bekezdése alapján szakhatósági állásfoglalás ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az a határozat, illetve az eljárást megszüntető végzés elleni jogorvoslat keretében támadható meg
- A fellebbezéshez való jogot a Ket. 98. § bekezdése biztosítja az ügyfél számára. A fellebbezés előterjesztésének idejéről a Ket. 99. §-a rendelkezik. A fellebbezési eljárás díjának mértékét a 14/2015. (III. 31.) FM rendelet 2. § (5) bekezdése írja elő.
- A döntés jogerőre emelkedéséről a Ket. 73/A.§-a rendelkezik.

- A jogorvoslati eljárás díja a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 14/2015. (III. 31.) FM rendelet (továbbiakban: DíjR.) 2. számú mellékletének 2. pontja, ill. a DíjR. 2. § (5) bekezdése szerint 675.000 Ft, természetes személyek és civil szervezetek esetében a DíjR. 2. § (6) és (7) bekezdése alapján 13.500 Ft. A díjat a Tolna Megyei Kormányhivatal 10046003-00299530-38100004 számú számlájára kell megfizetni, a befizetést igazoló bizonylatot a Tolna Megyei Kormányhivatal és a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság részére is meg kell küldeni. A befizetés során a jelen határozat számára kell hivatkozni. A fellebbezési eljárást a Ket. 102. § és 104-105. §-ai szabályozzák.

Jelen döntés - fellebbezés hiányában - a fellebbezési határidő lejártát követő napon külön értesítés nélkül, jogerőre emelkedik a Ket. 73/A. § (1) bekezdés a) pontja alapján. A döntés közlésének napja az a nap, amelyen azt kézbesítették. A Ket. 78. § (10) bekezdés értelmében a hirdetmény útján közölt döntést a hatóság hirdetőtábláján való kifüggesztését követő 15. napon kell közölni tekinteni.

A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III.30.) Korm. rend. 28. § (4) bekezdése értelmében az eljárásban hozott határozatot az illetékes megyei katasztrófavédelmi igazgatósággal közölni kell.

A környezet- és természetvédelmi hatóság környezetvédelmi és természetvédelmi feladat- és hatáskörét a 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 9. § (3) bekezdés a) pontja, 13. § (1) bekezdés c) pontja, és illetékességét 8/A. § (1)-(2) bekezdése szabályozza.

A kiadmányozási jog gyakorlása a Tolna Megyei Kormányhivatal vezetőjének a kiadmányozásról szóló 1/2017. (I.2.) utasítása alapján történt.

A határozat hatósági nyilvántartásba vételéről a környezetvédelmi hatósági nyilvántartás vezetésének szabályairól szóló 7/2000. (V. 18.) KöM rendelet szerint intézkedem.

Szekszárd, 2018. december 21.

Dr. Ugodi Andrea járási hivatalvezető nevében és megbízásából

Kapják:

1. Bet-Bau Kft. – cégkapun, **ASZ.:12407930**
2. Madocsa Község Önkormányzatának Jegyzője – hivatali kapun, **KRID: 105043920**
3. Bölcse Község Önkormányzatának Jegyzője – hivatali kapun, **KRID: 301062341**
4. Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság – hivatali kapun, **KRID: 528286159**
5. TMKH PJH Népegészségügyi Osztály - paks.nepegeszsegugy@tolna.gov.hu
6. TMKH SZJH AKFO Növény-és Talajvédelmi Osztály - novenyatalaj@tolna.gov.hu
7. TMKH SZJH Hatósági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály - epitesugy.szekszard@tolna.gov.hu
8. TMKH PJH Földhivatali Osztály – paks.foldhivatal@tolna.gov.hu
9. Tolna Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság – hivatali kapun, **KRID: 608441175**
10. BMKH PJH Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály – hivatali kapun, **KRID: 505958775**
11. KTO hirdetményezés (hirdetőtábla, honlap, központi rendszer)
12. Irattár

Ügyfél szervezetként:

13. Madocsáért Egyesület – cégkapun, ASZ.: 18979749
14. Madocsai Földtulajdonosok Vadásztársasága – cégkapun, ASZ.:18866692
15. Dunaföldvár és Vidéke Gazdakör – cégkapun, ASZ.:18628278
16. Édes Öröm Egyesület – ügyfélkapun, Madocsa, Fő u. 15. – képviseli: Bedzsula Bálint László (AN.: Szincsák Erzsébet, Szül. hely: Debrecen, Szül. idő: 1958.01.18.
17. Levegő Munkacsoport – cégkapun, KRID: 18226254

Ügyfél magánszemélyekként: hirdetmény útján_(Kvt. 91/D. § (1) bek. alapján)

18. Árki István – Bölcse, Cserep u. 6.
19. Baksáné Lubik Zsuzsanna – Bölcse, Paksi u. 8.
20. Balogh Lajos – Bölcse, Árpád u. 10.
21. Balogh Lajosné – Bölcse, Árpád u. 10.
22. Bán András – Madocsa, Paksi út 22.
23. Bán Andrásné – Madocsa, Paksi út 22.
24. Biczó Lászlóné – Madocsa, Határ u. 9.
25. Boldog Zsuzsanna – Paks, Kosár u. 25.
26. Döme Gábor – Madocsa, Bölcseki u. 44.
27. Égner László – Bölcse, Rákóczi u. 20.

28. Farkas Mihály – Bölcske, Kossuth u. 37.
29. Ferde Gyula – Bölcske, Kossuth u. 43.
30. id. Hajdók Ferenc – Bölcske, Tölgyfa u. 1.
31. Hajdók Ferenc – Bölcske, Tölgyfa u. 1.
32. Hajdók Gábor – Bölcske, Tölgyfa u. 1.
33. Horváth András – Madocsa, Első u. 4.
34. Kádár Mihály – Bölcske, Paksi u. 24.
35. Keresztes István – Bölcske, Nagybaracsi u. 14.
36. Keresztes Péterné – Bölcske, Rákóczi F. u. 44/B.
37. Kiss Józsefné – Bölcske, Templom tér 12.
38. Kissné Süveges Irén – Bölcske, Petőfi S. u. 27.
39. Komáromi József – Madocsa, Bölcskei u. 7.
40. Kovács Lajos – Bölcske, Akácfa u. 5.
41. Lajkó Ferencné – Bölcske, Nagybaracsi u. 5.
42. Laposa János – Madocsa, Bölcskei u. 96.
43. Látos Péter – Bölcske, Baracsi u. 13.
44. Ledneczki István – Bölcske, Baracsi u. 14.
45. Lengyel Imre – Bölcske, Petőfi S. u. 57.
46. Lengyel Róbert – Bölcske, Petőfi S. u. 57.
47. Lubik Mihály – Bölcske, Paksi u. 34.
48. Mérges György – Bölcske, Bercsényi u. 10.
49. Mérges László – Bölcske, Petőfi s. u. 38.
50. Molnár Józsefné – Bölcske, Hársfa u. 14.
51. Molnárné Szőke Irén – Bölcske, Rákóczi F. u. 30.
52. Nagy János – Bölcske, Kossuth u. 12.
53. Nagy József – Bölcske, Kegyes József u. 6.
54. Nagy Zoltán – Bölcske, Petőfi S. u. 45.
55. Nagyné Dr. Szőke Klára – Bölcske, V. töltés u. 4.
56. Novákné Baksa Julianna – Madocsa, Újsor u. 16.
57. Pálfi István – Bölcske, Molnár G. u. 1.
58. Rácz István – Madocsa, Kis u. 38.
59. Sárosdi István – Bölcske, Petőfi S. u. 36.
60. Szabó András – Bölcske, Tölgyfa u. 3/A.
61. Szabó Andrásné – Bölcske, Tölgyfa u. 3.

62. Szintai Ferenc – Madocsa, Ady E. u. 10.
63. Szőke Istvánné – Bölcske, Kossuth u. 12.
64. Szőke János – Bölcske, Kiss Ernő u. 2.
65. Tamás István – Bölcske, Iskola u. 2.
66. Tarczal Dominika – Bölcske, Árpád u. 14.
67. Tarczal Lajos – Madocsa, Akácfa u. 9.
68. Toldi Gyula – Bölcske, Damjanich u. 11.
69. Törjék Ferenc – Madocsa, Kishegy u. 21.
70. Törjék Ferencné- Madocsa, Kishegy u. 21.

Jogerős záradékkal történő ellátás után:

71. Hatósági nyilvántartás

1. sz. melléklet

Őshonos fa- és cserjefajok:

Dunamenti síkság	
fajnév (magyar)	fajnév (latin)
ezüst hárs	<i>Tilia tomentosa</i>
fehér fűz	<i>Salix alba</i>
fehér nyár	<i>Populus alba</i>
tatár juhar	<i>Acer tataricum</i>
fekete nyár	<i>Populus nigra</i>
gyertyán	<i>Carpinus betulus</i>
hamvas éger	<i>Alnus incana</i>
házi berkenye	<i>Sorbus domestica</i>
hegyi juhar	<i>Acer pseudoplatanus</i>
hegyi szil	<i>Ulmus glabra</i>
kecskefűz	<i>Salix caprea</i>
kislevelű hárs	<i>Tilia cordata</i>
kocsányos tölgy	<i>Quercus robur</i>
korai juhar	<i>Acer platanoides</i>
közönséges nyír	<i>Betula pendula</i>
madárcseresznye	<i>Cerasus avium</i>
magas kőris	<i>Fraxinus excelsior</i>
magyar kőris	<i>Fraxinus angustifolia ssp.</i>
mezei juhar	<i>Acer campestre</i>
mezei szil	<i>Ulmus minor</i>
mézgás éger	<i>Alnus glutinosa</i>
rezgőnyár	<i>Populus tremula</i>
törékeny fűz	<i>Salix fragilis</i>
vadalma	<i>Malus sylvestris</i>
vadkörte	<i>Pyrus pyraster</i>
vénic szil	<i>Ulmus laevis</i>
virágos kőris	<i>Fraxinus ornus</i>
zselnicemeggy	<i>Padus avium</i>
egybibés galagonya	<i>Crataegus monogyna</i>
cseregalagonya	<i>Crataegus laevigata</i>
közönséges fagyal	<i>Ligustrum vulgare</i>
ostorménbangita	<i>Libumum lantana</i>
varjútövisbenge	<i>Rhamnus catharticus</i>
húsos som	<i>Cornus mas</i>
veresgyűrű som	<i>Cornus sanguinea</i>
csfkos kecskerágó	<i>Euonymus europaeus</i>
bibircses kecskerágó	<i>Euonymus verrucosus</i>
kökény	<i>Prunus spinosa</i>
mogyoró	<i>Corylus avellana</i>
gyepűrózsa	<i>Rosa canina</i>
molyhos szeder	<i>Rubus canescens</i>
tatár juhar	<i>Acer tataricum</i>

Hitelesítési záradék

Aláíró: Dr. Szilas László

Szervezeti aláírásban kiadmányozó hatóság: Tolna Megyei Kormányhivatal

Aláírás időpontja: 2018-12-21

Aláírás érvényes: 2019-06-14

Másolat készítés időpontja: 2018-12-21

Az irat egyedi azonosítója: TO-04G/80/00056-196/2018

Elektronikus irat eredeti elérhetősége: A Tolna Megyei Kormányhivatal munkaállomásán, szerverén mentve vagy iratkezelőjében.

Az eredeti papir alapú dokumentummal egyező!

Ezen lap nem része az eredeti iratnak, kizárólag a jogszabályi megfeleléshez szükséges záradékolás megjelenítését szolgálja.

